

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 19 (1526) 1979 GEGUŽES - MAY 10

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

• 30 ct.

Motina šiandieną

Psichologai, norėdami patirti jausminę žmogaus būklę, pažeria eilę žodžių, į kuriuos reikia greitai atsakyti, kokias asociacijas tas žodis sukelia. Jei būtų ištartas žodis "MOTINA", dauguma mūsų tuojau tartume: meilė, pasiaukojimas, kantrybė, atlaidumas, kančia... Prie šių dienų motinos žodžių asociacijos reiktų pridėti: sumišimas, nusivylimas, baimė...

MŪSŲ MOTINOS sėmėsi sau stiprybės iš Dievo Motinos. Malda ir pasidavimas Dievo valiai buvo didžiausia jų atrama bei kelrodis varguose. Vaikų auklėjime nebuvo vaikų auklėjimo žinovų, bet jos, turėdamos prieš akis tą vieną didelę tiesą — religiją, neturėjo sunkumų atskirti kas gera, kas bloga, kas leistina, kas neleistina.

Su padidėjusiu išsilavinimu atsirado ir daugiau problemų. Daugybė žinovų pradėjo mokyti, kaip auklėti vaikus nuo lopšio iki subrendimo. Dauguma jų skleidė ir tebeskleidžia "permissiveness" — leidimo laisvai reikštis teorijas. Pasak jų, vaikai turi teisę pasirinkti ką jie nori mokytis mokyklose. Kad nebūtų nuslopintas vaiko "kūrybingumas", yra skatinama leisti vaikui elgtis, kaip jis išmano. Niekur čia mokyklose nebus padaryta pastaba, jei vaikas rūkys, nieks nesudraus, jei vaikas keiksis negražiausiais žodžiais. Aišku, šitoks auklėjimas privedė prie visiško vaikų pakrikimo. Dėlto dabar mokyklos ir visuomenė atsisuko į tėvus, ypač motinas, su kaltinimais, kad jie nesuvaldo savo vaikų. Deja, motinai vienai kovoti prieš visus žinovus, prieš visą mokslo sistemą yra persunku.

ŠITOKIOJE aplinkoje ir motinų, ir vaikų ateitis atrodo gana liūdnei. Nors visi pabrėžia, kad vaiko auklėjimas priklauso nuo namų ir šeimos, bet daug didesnę reikšmę jo auklėjime turi mokykla, draugai ir visa aplinka. Motina, kuri stengiasi vaikus auklėti "senoviškai", lieka vaikų akyse Don Kichotu, kovojančiu su vėjo malūnais.

Kaikurios, ypač jaunos, motinos pasiduoda moterų judėjimo įtikinėjimams: daryk karjerą, stenkis pasinaudoti ir išgauti iš gyvenimo kuo daugiau malonumo sau. Šiomis dienomis pasiaukojimas yra nemadoj. Šių dienų šūkis — malonumas dabar, šią valandą.

LIETUVĖ motina randa šokią tokią atramą jaunimo organizacijose, parapijose. Bet ir šios yra nepajėgios arba permažai skiria dėmesio jaunimo auklėjimui. Jaunimo pramogom — taip, bet auklėjimui — ne. Ir čia jaunimas dažnai mato tik materializmą ir abejingumą krikščioniškos dorybės. Todėl neuostabu, kad motinos, pergyvenusios vieną nusivylimą po kito, praradusios vaikus mišriom šeimom arba dar blogiau — užsidarę savyje, Joms nieko kito neliko, kaip tyliai kentėti ir tikėtis, kad Dievo Apvaizda nukreips vaikus geru keliu, arba pasidaryti cinikėm ir laukti, kol mūsų anūkai dar didesniu nepaklusnumu nubaus mūsų vaikus už dabartinį jų nepaklusnumą. B. M.

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimai Kvebeke

Naujasis Kvebeko liberalų vadas C. Ryanas, lig šiol neturėjęs vietos provinciniame parlamente, laimėjo papildomus rinkimus rinkiminėje Argentuilio apylinkėje prie Montreailio. Jis lengvai įveikė Kvebeko partijos kandidatą dr. Ch. Roy net 16.693:7.405 balsų santykiu. Kvebeko miesto rinkiminėje Jean-Talon apylinkėje pergale taip pat susilaukė liberalų kandidatas J. C. Rivestas, kurio varžove buvo antrą kartą ten kandidatavusi Kvebeko partijos atstovė Louise Beaudoin. Rinkimus J. C. Rivestui ji pralaimėjo 14.684:8.934 balsų santykiu. Šį kartą ji gavo beveik dvigubai mažiau balsų nei 1976 m., kai toje apylinkėje buvo išrinktas žymus liberalų politikas R. Garneau. Ir liberalų vadas C. Ryanas, ir J. C. Rivestas rinkiminiame vajuje gynė Kanados vienybę. Po rinkimų įvykusioje spaudos konferencijoje C. Ryanas teigė, kad separatistinės Kvebeko partija su savo vadu R. Levesque valdžios 1976 m. atėjo tik nesupratiimo dėka, surinkusi vos 41% visų balsų. Liberalų triumfas dabartiniose papildomose rinkimuose, jo nuomone, liudija aiškų separatistų nepopuliarumą. C. Ryanas ragino premjerą R. Levesque nedelsiant skelbti papildomus rinkimus kitose dviejose apylinkėse, kurių atstovų taip pat nėra provinciniame parlamente.

Rinkiminiame federacinio parlamento vajuje nesimatę ypatingų naujienų, išskyrus kiek anksčiau padarytą konser-

vatorių vado J. Clarko pažadą Toronto žydamas Kanados ambasada iš Tel Avivio perkelti į Jeruzalę. Prie šio pažado, kaip pigaus balsų žvejygio, prikišo liberalų premjeras P. E. Trudeau, nes Jeruzalės oficialia Izraelio sostine nepripažįsta net didžiosios Vakarų pasaulio valstybės, kadangi viena jos dalis priklauso Jordanijai. Tokios nuomonės ir J. Clarkas buvo 1979 m. pradžioje. Viešnagės metu Izraelyje jis viešai teigė, kad konservatorių partija Jeruzalės negalės pripažinti Izraelio sostine. Šia tema vedamąjį parąšė ir didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star", dabartinį J. Clarko pažadą pavadinamas neatsakingu. Vedamasis primena J. Clarkui, kad visą Jeruzalę Izraelis užėmė tik 1967 m. kare, kad jos ryšiai su religija jų daro tarptautiniu miestu, kokių ji ir turėtų būti. Esą, J. Clarko įsipareigojimas Jeruzalę pripažinti Izraelio sostine nieko nepakeistų Artimuosiuose Rytuose, tik nustatytų arabų valstybės prieš Kanadą.

Kanados ukrainiečiai laukia prez. J. Carterio išlaisvinto V. Morozo apsilankymo. Spėjama, kad jis Kanadon atvyks dar šį mėnesį, kai iš Sovietų Sąjungos bus išleista jo žmona su vaiku. Kanados Ukrainiečių Komiteto Toronto skyriaus pirm. O. Sokolskis ir konservatorių atstovas federaciniame parlamente Y. Shymko spėja, kad V. Morozas greičiausiai apsigyvens Kanadoje, nes jos parlamentas jam yra iš anksto pažadėjęs (Nukelta į 8 psl.)

Lietuvos motina. (Iš leidinio "Lietuvos fotografija"). "Tu niekad nemiegi. Tu lauki kiekvieno mūsų. Tavo lango žiburs pamiršo kaip užgesti" (Henrikas Nagys iš "Prisijauksiu sakalą")

Pogrindžio spauda apie komunistus

"Dievas ir Tėvynė" 1978 m. 7 numeryje rašo apie Korsaką, Bulavą, Nėrį ir kitus

Nesenai "T2" redakcija pasiekė okupuotos Lietuvos pogrindžio leidinį "Dievas ir Tėvynė". Čia pateikiame didžiąją dalį straipsnio "Dorovė be religijos". RED.

Komunistai žiūrėjo į lietuvių tautą kaip į klasinę žmonių bendriją ir suskirstė ją į draugus ir priešus. Kadangi Lietuvoje komunistai nedaug teturėjo simpatikų, beveik visa lietuvių tauta buvo paskelbta "klasiniu priešu". Dauguma Lietuvos komunistų takininkavo atėjūnams, suimant ir tremiant tūkstančius lietuvių. Šimtamečiai seniai ir vos spėję užgimti vaikai buvo bolševikams "klasikiniai prieštai". Generolas St. Raštikis, vengdamas represijų, peržengė sovietinės Lietuvos sieną. Už tai "klasinės dorovės" nešėjai atkeršijo jo artimiesiems: žmona buvo areštuota, gimines išstremti į Sibirą. Iš tremtųjų tarpe buvo ir trys mažametės Raštikių dukterys. Vieną jų bolševikinė "dorovė" greitai nuvarė į kapus.

Kilus rusų-vokiečių karui, daugelis "dorovės be religijos" nešėjų išsinešdino į "pažadėtąją žemę", palikę Lietuvoje savo šeimas. Pavyzdžiui, K. Korsakas paliko žmoną ir dukrą, A. Venclova — žmoną ir sūnų, R. Sarmaitis — rusę žmoną, sūnų ir dukrą, L. Gira — sūnų ir t.t.

Komunistai galvojo, kad Lietuvoje likusias jų šeimas ištiks toks likimas, koks ištiko žymia lietuvių tautos dalį, jiems siautėjant. Šiandien savo prisiminimuose jie neslepia, jog tikėjosi sugrįžę nerasti savo šeimų. Tik todėl daugelis jų parsivežė iš Rusijos svetimas žmonas. Vienas 16 divizijos generolas taip aiškina savo neįstikimybę šeimai: "Galvojau, kad klerikalai ir nacionalistai pasielgs su mano šeima kaip Lietuvos komunistai su gen. Raštikio artimaisiais". Tačiau nei nuo to generolo, nei nuo kitų pabėgusių komunistų šeimų narių galvų nenukrito nei vienas plaukas. Lietuvių tauta išgelbėjo daugelį

lio pabėgusiųjų į Rusiją šeimoms.

1941 metais birželio mėnesį į SSSR pabėgo apie 55% visu Lietuvos komunistų. Lietuvoje liko 2072 komunistai (MLTE, II t., psl. 394). Vokiečių okupacijos metais buvo nužudyta daugiau kaip 400 komunistų (A. Rakūnas, "Lietuvių liaudies kovą prieš hitlerinę okupaciją", V., 1970, psl. 22). Išeitų, būv. Vilniaus vykdomojo komiteto pirmininkas J. Vitas (tik 1943 metais išprokuotas ir sušaudytas), būv. LKP(b) sekretorius K. Sprindis, pasikėsimo prieš A. Voldemarą dalyvis, Ispanijos pilietinio karo kovotojas A. Buta, būv. Vilniaus apygardos tarybinio seimo narys A. Damaševičius, būv. LTSR augščiauio teismo pirmininko pavad. P. Zibertas (1942 metais išvežė į pogrindį ir gestapo nužudytas).

1941 metų birželio 26 dieną Panevėžio NKVD, vadovaujant komjaunuoliui L. Didžiuliui, žiauriai nukankino 3 gydytojus: J. Zemgūlį, A. Mačiulį ir A. Gudonį. Žudikų vadeivos tėvas ir rusė motina visą vokiečių okupacijos laikotarpį ramiai išgyveno Tauragėje.

Kas šiuos komunistus išgelbėjo nuo vokiškojo teroro? Tie, kurie išpažino ne "klasinę", o krikščioniškąją, bendražmogiškąją moralę! Net J. Aničas p. i. verstas pripažinti: "...Kaikurie Lietuvos katalikų bažnyčios dvasininkai, rizikuodami savo gyvybe, gelbėjo nacistų ir buržuazinių nacionalistų mirčiai pasmerktus tarybinius aktyvistus, komunistus bei komjaunuolius, nelaisvėn patekusius tarybinius karius, žydų bei kitų tautybių piliečius" (J. Aničas, "Ka-

talikiškas klerikalizmas Lietuvoje 1940-1944 metais", V., 1972, psl. 218). Generolų V. Vitkausko ir V. Karvelio šeimomis daugiausia rūpinosi kaip tik Lietuvos dvasininkai.

Vertas pagarbos J. Jurginis, kuris šiandien drįsta viešai saukti, kad jį iš gestapo nagų išgelbėjo... lietuviškas Saugumas, kuris paslėpė nuo gestapo Lietuvos komunistų bylas. Gestape Jurginis aiškino, kad 4 metus studijavęs užsienyje, nors tuo metu kaip tik kalėjo Lietuvoje už komunistinę veiklą. Gestapas, nežinodamas šio fakto, buvo priverstas jį paleisti. Už nemokėjimą partietiška meluoti ortodoksai keršija Jurginiui. Į partiją jis buvo sugrąžintas tik 1957 metais. Prieš kelis metus H. Sumauskas išdėgė Jurginį savo tariamuose memuaruose. Jurginis vos neatsišveikino su partiniu bilietu.

Komunistai, sugrįžę į Lietuvą, parsivežė tą patią "klasinę moralę", tą patią neapykantą Lietuvai ir jos patriotams. Komunistų nedėkinguma lietuvių tautai simbolizuoja V. Didžiulio elgesys. Pabėgęs iš sušaudymo vietos, jis per visą okupaciją slapstėsi Panevėžyje. Nors daugelis jį pažinojo, tačiau vokiečiams niekas neišdavė. Sugrįžus rusams, išlindęs iš palėpės Didžiulis padėjo organizuoti okupantams miliciją, striubą gaujas. Liudininkai tvirtina, kad jis pats nužudęs keliolika lietuvių. Dirbdamas elevatoriaus direktoriumi, vėliau cukraus fabrike, savo sadizmą demonstravo mušdamas darbininkus.

Lietuvos komunistų nedėkingumą pademonstravo ir K. Korsakas. Lietuvoje už komunistinę veiklą jis kalėjo Šiaulių kalėjime. V. Krėvei ir B. Srugai kilo sumanymas rašytojų vardu parašyti amnestijos prašymą. Parašus rinko A. Venclova. Netaręs nė žodžio, pasirašė prelatas A. Jakštas. Kanauninkas J. Tumas asmeniškai kreipėsi į prezidentą A. Smetoną, prašy-

Pasaulio įvykiai

BRITANIJOS PARLAMENTO RINKIMUS LAIMEJO KONSERVATORIŲ PARTIJA su savo vadove Margareta Thatcher. Ši 53 metų amžiaus moteris tapo pirmąja premjere demokratiname Vakarų pasaulyje, gavusi net 44 atstovų daugumą parlamente. Pastarųjų 15-kos metų laikotarpyje Britaniją 11 metų valdė darbiečiai. Skaudų pralaimėjimą jiems ir jų premjerui J. Callaghanui atnešė beveik nuolatiniai darbo unių streikai. Naujoji premjerė M. Thatcher rinkiminiame vajuje įsipareigojo sutramdyti unijs, sumažinti pajamų mokesčius, suvaržyti imigraciją. Konkrečiai, atrodo, bus siekiama streikų apribojimo, piketavimų uždraudimo prieš nestreikuojančias įmones, leidimo darbininkams neįsijungti į unijs. M. Thatcher, pradėdama premjerės pareigas, ragino Britanijos gyventojus laikytis vienybės, dirbti visos šalies gerovei. Užsienio politikoje jos laukia Rodezijos problema, kur valdymą po rinkimų perima ir oficialaus pripažinimo siekia negrų vysk. A. Muzorewa. Naujajame Rodezijos parlamente yra 72 negrai ir 28 baltieji. Premjerė M. Thatcher į Rodezijos parlamento rinkimus buvo nusiuntusi savo stebėtojus, kai tuo tarpu anuometinis premjeras J. Callaghanas juos visiškai ignoravo. Į 22 ministerių kabinetą premjerė M. Thatcher nepakvietė buvusio konservatorių premjero E. Heatho, iš kurio partijos vadovybė ji yra perėmusi 1975 m. Savo pavaduotoju premjerė M. Thatcher pasirinko W. Whitelaw, šias pareigas konservatorių partijoje turėjusį prieš rinkimus. Užsienio reikalai buvo patikėti lordui Carringtonui, darbo ministerija — J. Priorui, kuriam dabar teks beveik neišvengiamas susikirtimas su unių vadais. Finansų ministeriją perėmė ir naująjį biudžetą pradėjo ruošti G. Howe.

Norėtų grįžti

Sovietų disidentas Aleksandras Ginzburgas, kurį prez. J. Carteris su kitais keturiais disidentais iškeitė į du nuteistus šnipus, nesijaučia laimingas. Jo nuomone, nuolatinė tremtis jam bus skaudesnė už kalėjimą. Dėl šios priežasties jis sutikų užbaigti likusią 7 metų bausmę kalėjime ir netgi būti išeikštui į A. Ščaranskį ar kitus kalinius. Pasak A. Ginzburgo, įvykdyti mainai nieko bendro neturėjo su žmogaus teisėmis ar jų respektivumu Sovietų Sąjungoje. Esą, naudos teturėjo sovietinis KGB saugumas, išgelbėjęs du JAV nuteistus savo agentus. Politinės globos Britanijoje pasiprašė su sovietine šokėjų grupe gastroliavusi Galina Orionova ir "Novosti" agentūroje dirbęs žurnalistas Aleksandras Isotominas. Pastarasis begi nustebino britus netikėtu apsisprendimu grįžti Sovietų Sąjungon po to, kai jo politinės globos prašymas buvo paskelbtas Londono spaudoje.

Nušovė teroristę

Vokiečių policija Nuerenberge nušovė 28 metų amžiaus teroristę Elisabeth von Dyck, priklausančią teroristų grupei, pamušusiai ir nužudžiusiai pramonininką H. M. Schleyerį. Jos buite padaryta krata liudija, kad

jame yra gyvenę ir kiti penki įieškomi teroristai — Christian Klar, Adelheid Schulz, Rolf Heissler, Monika Helbing, Werner Lotze. Hamburge kalėti iki gyvos galvos buvo nuteista 22 metų amžiaus teroristė Christine Kuby, pernai bandžiusi nužudyti du policininkus.

Revoliucijos auka

Teherane buvo nušautas ajatola M. Motaharis, vadovavęs ajatolos R. Chomeinio įsteigta slaptaj revoliucinei tarybai, kurios vardu jau sušaudyta beveik 200 buvusių šacho R. Pahlavio pareigūnų. Tai pirmoji ajatolomis vadinamų mahometonų dvasiškių auka. M. Motahario laidotuvsė dalyvavo beveik milijonas teheraniečių, šaukusių: "Mirtis komunistams!" Atentatą prisipažino įvykdžiusi mažai žinoma Forghano grupė, kuri yra paruošusi ir kitų numatomų aukų sąrašą. Revoliucinė vyriausybė dėl M. Motahario nužudymo kaltina komunistus, tačiau konkretaus kaltininko nenurodo, nes Irane yra net kelios komunistinių marksistų grupės.

Antroji pamoka?

Komunistinės Kinijos vicepremyeras D. Ksiaopingas pasikalbėjimo su Jungtinių Tautų sekret. K. Waldheimu užsiminė apie antrą pamoką Vietnamui, jeigu ir toliau bus provokuojami pasienio incidentai. Pirmąją pamoką yra laikoma kiniečių invazija į Vietnamą vasario 17 — kovo 16 d.d. Kinijos kariuomenės duomenimis, kiniečių armija toje invazijoje žuvusiems bei sužeistais turėjo 20.000 aukų, o Vietnamas — 50.000. Sovietų Sąjunga pastaruoju metu parpūno Vietnamui pakankamą kiekį naujų ginklų, neužmiršdama ir finansinės paramos. Lenino gimtadienio proga buvo paskelbta vadinamoji lenininė šeštadienio talka visoje Sovietų Sąjungoje. Darbininkai tą šeštadienį buvo priversti dirbti be jokio atlyginimo. Iš darbovietėse sutaupto kapitalo beveik bilijonas rublių buvo atiduotas Vietnamui. Prie šios duklės turėjo prisidėti ir okupuotoji Lietuva. Vietnamas dabar Kambodijoje ir Laose turi apie 200.000 savo karių, kurių 30.000 yra suteikta šiaurinėje Laoso dalyje prie Kinijos sienos, kur pastaruoju metu didėja įtampa.

Šiame numeryje:

- Motina šiandieną
- Palaida auklėjimo sistema ir motinos rūpesčiai
- Pogindžio spauda apie komunistus
- "Dievas ir Tėvynė" iškelia išieivjai mažai žinomus faktus
- Pagrindinis dėmesys Lietuvai
- Kanados Lietuvių Katalikų Centro atstovų suvažiavimas
- Baigė gerąją kovą
- A. a. kun. Karolis Garuckas, kovojotas už žmogaus teises
- Pastangos išieiviams klaidinti
- Lietuvos pogrindžio spauda apie propagandistus
- Pagarbus vardas
- Neatimkime tradicinio motinos vardo išieivijoje
- Politinės partijos Kanadoje
- Informacija apie pagrindines krašto partijas
- Vėsoma ant karštų žarijų
- Ir lietuvių-žydų problemoje reikalingas blaivumas
- Senų neberekia...
- Nuotais vyresniusius savo tautiečius pasitinkant
- "Emilija Platerytė" Toronte
- Čikagiškio "Dainavos" ansamblio spektaklis Kanadoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Naujas kapas Romoje

A. a. monsinjorą Joną Buikų palydėjęs amžinybėn

MONS. KL. RAZMINAS

Š. m. D. Velykų Savaitė Romoje prasidėjo dideliu liūdesiu: D. Trečiądienį Šv. Jono ligoninėje po sunkios operacijos, sulaukęs 75 metų amžiaus, mirė mons. Jonas Buikus. Jau Verbu sekmadienį jis, atlaikęs šv. Mišias ir pavalgęs pietus, pajuto didelių skausmus. Buvo skubiai išvežtas į ligoninę. Tačiau vakarą padaryta vidurių operacija neapėjė sugrąžinti jėgų ir taip jau per ilgus metus parkinsono ligos išvargintam organizmui. Balandžio 11 d. mons. Jonas užgeso Viešpatyje.

Velionis buvo pašarvotas ligoninės koplyčioje, o D. Penktadienį pervežtas į Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos koplyčią. Balandžio 13 d. įvyko laidotuvių pamaldos, kuriom vadovavo Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys, asistuojamas lietuvių kolegijos rektoriaus prel. L. Tulabos ir mons. Kl. Razmino. Ložny kalba atgiedojo egzėkijas, atsisveikinimo žodį lietuviškai ir itališkai pasakė prel. Tulaba.

"Prieš 50 metų mūsų gyvenimo keliai artimai susikryžavo. Mes buvome ne tik vieno kurso draugai Vilkaviškio kunigų seminarijoje, bet ir artimi bičiuliai. Kai jis prieš 45 metus buvo išventintas kunigu, o aš kaip dijakonas dar turėjau laukti šventimų, jis užsipyręs prašė mane, kad jo pirmųjų Mišių proga pasakyčiau pamokslą. Tai buvo mano pirmasis pamokslas. Po to nuolat susitikdavome, nuolat pasidalindavome mintimis ir Lietuvoje, ir tremtyje Vokietijoje, ir Amerikoje, kur jis praleido ilgiausią savo gyvenimo laikotarpį. Kai po 19 metų uolaus sielovados darbo lietuvių anglikanų parapijoje Girardvilleje, Pa., jį palietė sunki parkinsono liga, jis buvo priverstas pasitraukti iš eitų pareigų. Mano pakviestas jis atvyko į Romą ir apsigyveno lietuvių kolegijos svečių namuose. Čia jis jautėsi kaip namie ir, susitaikęs su Dievo valia, kantriai nešė jam skirtą kryželį. ... Prelatas Jonas ypač mylėjo Dievo Motiną Mergele Mariją ir su Ave Maria malda lūpose jis atsiskyrė su šiuo pasauliu. ..."

Velionis yra dzūkas iš Alytaus parapijos, Radžiūnų kaimo. Gimęs 1904 m. vasario 11 d. Mokslus ėjo Alytaus gimnazijoje ir Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Baigęs teologijos studijas, 1934 m. birželio 17 d. buvo vyskupo M. Reinio išventintas į kunigus. Sielovados darbą dirbo Zapyškio ir Veisiejų parapijose. Po to vyskupas A. Karosas pasiuntė jį į Paveisnykus steigti naujos parapijos. 1937 m. buvo perkeltas į savo gimtąją parapiją Alytų, kur buvo ruošiamasi statyti naują šventovę. Čia uoliai dirbo ir parapijoje, ir katalikiškose organizacijose 5 metus.

1942 m. Vilkaviškio vyskupas A. Karosas pavedė kun. J. Buikui įsteigti naują parapiją Akmenynų kaime, esančiame tarp Kalvarijos ir Gražiškių. Uolusis kun. Jonas visa energija ėmėsi darbo, vienerių metų laikotarpyje pastatė ir šventovę, ir kleboniją. Tolimesnius darbus sutrukdė artėjantis vokiečių-rusų frontas, kuris vėliau sunaikino ir naująją šventovę, ir kitus pastatus. Kun. Buikus, kaip ir daugybė kitų lietuvių, buvo priverstas pasitraukti į Vakarų. Tremtyje jis ketverius metus išbuvo Šeligenstadto lietuvių šventovės kapelionu ir buvo visų labai mylimas dėl savo tauraus charakterio ir didelio pareigingumo.

1948 m. kun. Buikus emigravo į JAV ir įsikūrė Girardville lietuvių Šv. Vincento parapijoje. Trumpame straipsnyje neįmanoma plačiau apžvelgti visą jo veiklą Amerikos lietuvių tarpe per 19 metų, tačiau visi, kurie jį sutikdavo, būdavo sužavėti jo kilnios asmenybės ir pasišventimo. Parkinsono ligai paklūstus jo sveikatą, 1967 m. persikėlė į Romą ir čia praleido paskutinius savo gyvenimo metus.

Apaštalų Sostas, įvertindamas kunigo J. Buikaus pastoračinį darbą, 1969 m. spalio 27 d. suteikė jam monsinjoro titulą. Šiais metais jis rengėsi paminėti ir 75 metų savo amžiaus, ir 45 metų kunigystės, ir 10 metų monsinjorystės sukaktį. Bet Dievulių buvo kitokia valia.

Velionis iš lietuvių kolegijos koplyčios buvo palydėtas į garšiasias Romos Campo Verano kapines ir palaidotas lietuvių kolegijos kapų koplyčioje, kur jau ilsiis vysk. V. Padolskis, prel. K. Saulys, prel. J. Končius, prel. Z. Ignatavičius ir buvęs Lietuvos atstovas prie Vatikano min. St. Girdvainis. Laidotuvių apeigose dalyvavo visa Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos vadovybė, auklėtiniai, Romoje gyvenantys lietuviai kunigai ir seselės vienuolės kotrynietės, kurios taip rūpestingai globojo velionį jo ligoje.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171. 663-9096

Okulistas S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamosios mašinos
- * Rašomosios mašinėlės

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Juodvalkių ir Vaičekauskų šeimos, nors turėjo JAV pilietybę, ilgai negalėjo grįžti iš okupuotos Lietuvos Čikagos. Ilinojaus sen. Frank Savicko ir kitų pagalbos dėka minėtos šeimos po 35 metų pagaliau atvyko Čikagos pas gimines. Iš kairės: sen. F. Savickas, Lauryna Juodvalkis, Vaičekauskienė, Lauryna Vaičekauskaitė, sesuo Birutė Juodvalkytė, Povilas Vaičekauskas, Aurelija Vaičekauskaitė, Danutė Juodvalkytė, Edvardas Šumanas, Kęstutis Juodvalkis, Čikagos miesto tarybos narys K. Jakys, Valerija Juodvalkienė, Jonas Juodvalkis. Nuotr. V. Norieikos

Pogrindžio spauda apie komunistus

(Atkelta iš 1-mo psl.)

damas amnestuoti komunistą. Vos atsidūręs laisvėje, Korsakas spaudoje su panika atsielė apie A. Jakštą. H. Korsakienė prisiminimuose apie V. Krėvę pasakoja, kiek jai padėjo Krėvė, M. Biržiška ir kiti. M. Biržiška, vokiečių okupacijos metais būdamas Vilniaus universiteto rektoriui, gerai žinojo, kas yra Korsakienė ir ko vertas jos paskubomis parašytas diplominis darbas. Tačiau jis nedvejodamas išdavė okupantų talkininko žmogui augštojo mokslo diplomą, davusį jai teisę mokytojauti, užsidirbti duoną ir tuo pačiu išvengti išvežimo į Vokietiją.

Sugrįžęs iš Maskvos, Korsakas vėl pasiėmė komunistiškai. Pirmojoje pokarinėje LMA sesijoje buvo balsuojamas LKP nutarimas nr. 31, paskelbęs akademikus Krėvę ir M. Biržišką "lietuvių tautos išdavikais". Korsakas pirmasis pakėlė ranką už okupantų pareiktą rezoliuciją. Tuo tarpu 1941 metais Krėvė rašė Korsako žmogui: "Pasilgau Jūsų ir Jūsų vyro, net prisipažnavote man keletą kartų — ir Jūs, ir jis" ("Pergalė", 1971, nr. 8, psl. 94). O štai ką apie "lietuvių tautos išdaviką" rašo po 25 metų pati Korsakienė: "Turėjau tiesiog galimybę pajusti kilniadvasiškumą, humanizmą, begalinę jo meilę Lietuvos žemei ir jos žmonėms (psl. 99).

Komunistas J. Kličius pasakoja, kad A. Biliūnas moraliai ir materialiai rėmė kalėjime sėdintį komunistą, jį tarpe jį patį ir brolius Zemačius. Atsimokėta A. Biliūnui bolševikinės "dorovės" principu. 1955 metais propagandiniais sumetimais į Lietuvą buvo atvežti J. Biliūno palaikai. Sutikusiųjų lietuvių literatūros klasiką tarpe nebuvo pačių artimiausių giminių. Visi jie drauge su A. Biliūnu buvo Sibire.

Šiandien komunistai geru žodžiu mini mokytoją A. Krutų, kurio pastogėje vokiečių okupacijos metais daugelis jų rado prieglobstį. O kokiais puvais 1944 metų rudenį drabstė jį tie, kuriuos jis išgelbėjo! Pats nedėkingiausias buvo J. Bulavas. Iš žmonių, pripažįstančių tik "klasinę dorovę", negalima tikėtis kilnių poelgių ne tik "klasinių priešų" atžvilgiu, bet ir savųjų.

Laisvos Lietuvos rašytojai ir dvasininkai ištraukė iš kalėjimo ne tik Korsaką, bet ir K. Jakubėną, K. Borutą, o vokiečių okupacijos metais — T. Tilvytį. Sugrįžę bolševikai areštavo, ištrėmė, pašalino iš Rašytojų Sąjungos maždaug pusę nesuspėjusių pasitraukti Lietuvos rašytojų. Kurie Lietuvos komunistai pajudino pirštą jų išgelbėjimui! Tiesa, J. Greičūnas, K. Inčiūra, A. Miškinis ir kiti buvo "klasiniai priešai", tačiau V. Drazdauskas, P. Mikutaitis, J. Vaisnora — savi, komunistai! Ar tarybiniai rašytojai rinko parašus jiems paleisti? Ar nors vienas jų išdriso paklausti partinius bodus, kokiomis aplinkybėmis buvo nužudytas poetas K. Jakubėnas?

1942 metų gruodįje buvęs Lietuvos Respublikos presiden-

tas dr. K. Grinius, prel. žemės ūkio ministeriai buv. M. Krupavičius ir J. Aleksa buvo įkalinti Vokietijoje, o K. Grinius — iš Kauno ištremtas į Kazlų Rūdą (A. Rakūnas, "Klasių kova Lietuvoje 1940-1951 metais", V., 1976, psl. 191). Kiek atsirado komunistų, išdrisusių protestuoti prieš rusų kolonizaciją ir lietuvių tautos žudymą?

Labai negražiai Lietuvos komunistai pasielgė su S. Nėrimi. Kilus karui, Nėris, nešdama ant rankų sūnų Balandį, su komunistais traukėsi į Rusiją. Prie Utenos ją smarkiai sukrėtė traškiška P. Glovackio mirtis (buvo sušaudytas enkavedistų). Daugpilyje Nėris sužinojo, kad NKVD neįsileidžia bėglių ir "pažadėtąją žemę", kad rusai kiekviename lietuviuje įžiūrėjo vokiečių diversantą. Daugpilio—Leningrado plente pasirodžius vokiečių tankams, enkavedistai išbėgiojo. Komunistai, kuriems Nėris daug pasidarbavo, rūpinamiesi tik savo kailiu, išbėgiojo, paliko ją vieną su sūneliu. Vienas NKVD karininkas pavėžino ją. Pamatę, kad Nėries sąmonėje įvyko naujas "lūžis", o jos tikėjimas Stalino saule smarkiai susvyravęs, komunistai paliko ją likimo valiai. Poetės pergyvenimus svetimoje žemėje atspindi jos eilėraščiai:

Ak, pusnys, pusnys! Ikyri jos.
Bet kam gi, kam čia guostis?
Urlo saulė — Baškirijos
Tau ašarų nešiuostys.

Kunigas Petras
("Laisvės Sauklis", nr. 3)

"Standard" apie Latviją

Kanadiečių dienraštis "The St. Catharines Standard" balandžio 23 d. vedamuoju atspausdino straipsnį apie Latviją "Crazy economy". Rašoma, kad palyginus su kitais Sovietų Sąjungos miestais Rygos parduotuvių languose matyti gana daug prekių: drabužių, namų apyvokos daiktų, radijo priimtuvų, patefonų ir kitokių daiktų, gaminių lengvosios pramonės gamyklose. Jose dirbančių vidutinis uždarbis esąs apie 240 dolerių į mėnesį. Pabrėžiama, jog tai augščiausia uždarbio norma visoje Sov. Sąjungoje.

Esą galima nusipirkti net elektrinį peilį mėšai pjaustyti, bet, deja, nėra mėsos. Prie mėsos krautuvių žmonės išsirikiuoja dar gerokai prieš aušrą net žiemos šalčių metu, deja, tik tam, kad pamatytų, jog lentynose vėl tuščios.

Vedamasis nesistebi, kad Sov. Sąjungoje yra chroniškas mėsos trūkumas, tačiau tebsi jos trūkumu Latvijoje, kuri laikoma gyvulių auginimo kraštu? Pagal

Sustingo jos šaltu kristolu,
Bestyrančiai prie kelio...
Kur atvedt jį, kryžkelės,
Lietuviška smūtkelį.

(Pusnys, 1941)

1944 metų liepos mėnesį komunistai paliko Nėrį Maskvoje, kankinantis dėl artimųjų likimo. Rugsėjo pabaigoje sugrįžusi į Kauną, poetė sužinojo, kad motina praeikė išdavikę dukrą ir pasitraukė į Vokietiją su Salomėjos broliais ir seserimi Onute. Išlikę poetės dienoraščiai rodo tas kančias — fizes ir dvasines, kurias jai teko patirti šaltą 1944-1945 metų žiemą. Nėries apdainuotieji "draugai" paskutinėmis gyvenimo dienomis jos neaprupino kuru, šaltais drabužiais... Dvasinės paguodos poetė įieškojo bažnyčioje. Išstas valandas ji iškūpodavo prieš altorių. (Šiandien tebėra gyvas jos nuodėmklausis). Tarydami draugai, bijodami NKVD, nutraukė visus ryšius su "paklydėle". Sužinoję, kad poetė nepagydomai serga, komunistai nusprendė jos mirtį ir poetinį palikimą išnaudoti partijos politinio kapitalo kaupimui. Nepaisant Nėries protesto, ji buvo nugabenta į Kremliaus ligoninę numirti. Žinoma, viskas buvo pridengta rūpinimosi skraiste — žiūrėkite, kaip partija ir vyriausybė vertino lietuvių tautos laktįngalą! O prie Nėries karsto su tragiškomis kaukėmis stovėjo tie patys partiniai tūzai, kurie pastūmėjo ją į išdavystės kelią ir kurie visapusiškai buvo kalti dėl ankstyvos poetės mirties.

Kunigas Petras
("Laisvės Sauklis", nr. 3)

apie Latviją

sovietai statistikos duomenis. Latviją pagaminanti mėsos daugiau, negu Prancūzija ar V. Vokietija.

Nurodoma, kad nežiūrint milžiniškų investicijų žemės ūkio gamyba Latvijoje tėra pakilusi 40%. Tuo būdu vos žengiama su gyventojų prieaugliu. Nebeleidanti nė išplėsta žuvininkystė, nes nebėra žuvies. 200 mylių pakraščiu riba dar labiau šį reikalą pablogino.

Visą reikalą mėginęs išaiškinti partijos sekretorius August Voss. Pasak jo, darbininkija ignoruojanti nustatytas gamybos normas, nors jų nustatymas esąs lygus įstatymui. Mažiausias gyventojų prieauglis esąs Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje. Dėlto visur trūksta darbo jėgos. Tą trūkumą bandoma atsverti mechanizacijos plėtimu. Vissdėlto Baltijos kraštuose nustatytos gamybos normos nėra pasiekiamos. Voss kaltina dirbančiuosius apsilėidimu gamyboje ir jos planavime. S. Šetkus

KANADOS LIETUVIŲ FONDO ŠUKIS -

kapitalas Lietuvai, nuošimčiai lietuvių.

Stokite nariais į K. L. Fondą — dides kapitalas ir nuošimčiai.

Šių metų gegužės 12 dieną sueina metai nuo

a+a

Janinos Kaknevičienės

mirties.

Metinėse, gegužės 12, šeštadienį, 11 val. ryto, Lietuvos Kankinių šventovėje bus atlaikytos pamaldos už jos vėlę ir aplankytas kapas.

Giminės ir artimieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti.

Vyras ir vaikai

Padėka

A+A

ZIGMAS LAURINAVIČIUS

mirė 1979 m. vasario 21 d. Hamiltone.

Mūsų brangiam vyrui, tėvui, broliui mirus, nuoširdus ačiū visiems, jį aplankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems šv. Mišiose už a.a. Zigmą vėlę ir palydėjusiems į paskutinę poilsio vietą — Anapilios kapines.

Dėkojame kunigams už maldas koplyčioje, už atnaušautas šv. Mišias — klebonui kun. P. Ažubaliui, prel. dr. J. Tadaraukui, kun. J. Staškui. Dėkojame solistams — V. Paulioniui, V. Verikaičiui ir muz. J. Govėdui. Gili padėka A. Rinkūnui už jautrų atsisveikinimo žodį.

Dėkojame karsto nešėjams ir visiems, aukojusiems Mišioms, atsiuntusiems gėles, pareiškęsiems užuojautą žodžiu bei raštu. Padėka priklauso šeimininkei, ponioms, talkinusioms pusryčių metu.

Nuoširdus ačiū visiems. Gailestingasis Dievas tesuteikia a.a. Zigmui amžiną ramybę.

Nuliūdę: žmona, sūnus, brolis, seserys bei jų šeimos

MOKYTOJUI

A.A. SERGIJUI TREIGIUI

mirus, jo žmoną SOFIJĄ, sūnų JULIJŲ, dukterį DALIĄ, brolį VINČĄ, seseris MAGDALENĄ BARŠČIAUSKIENĘ ir ALBINĄ ŠTUOPIENI, M. V. MICEIKAS, I. V. IGNAIČIUS, jų šeimos bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

J. A. Rinkūnai

Mylimam mokytojui ir auklėtojui

A+A

SERGIJUI TREIGIUI

mirus, žmoną SOFIJĄ TREIGIENĘ, dukrą DALIĄ ir sūnų JULIJŲ nuoširdžiai užjaučiame —

Kybartų gimnazijos mokiniai Toronte

A+A

SERGIJUI TREIGIUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai SOFIJAI, dukrai ir sūnui, broliui VINCUI, seserims — ALBINAI ŠTUOPIENEI, MAGDALENAI BARŠČIAUSKIENEI ir kitiems giminiams —

D. M. Bartuliai

E. B. Gudinskai

B. B. Dirsės

P. Laurickienė

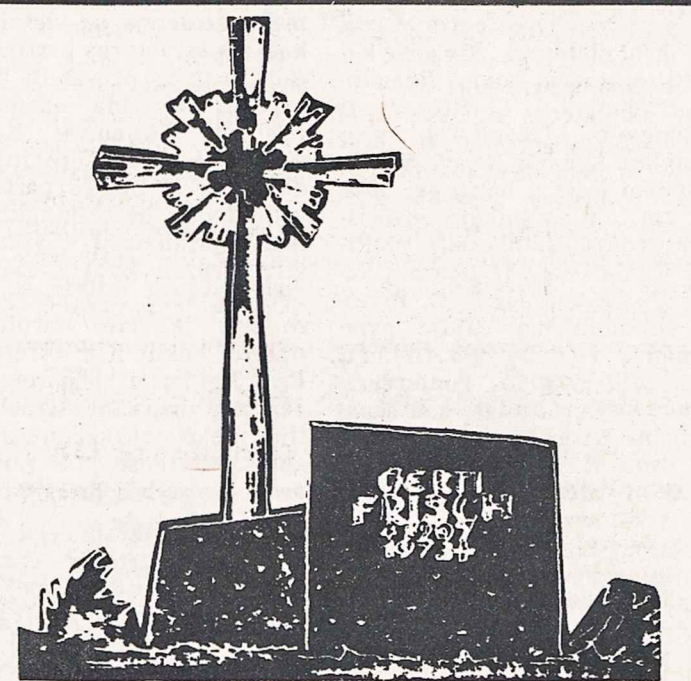
V. P. Garneliai

A. B. Stonkai

D. M. Grincevičiai

O. D. Siurnos

A. Kairys

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Hamiltono lietuvių choras "Aidas" atlieka meninę programą "Tėviškės žiburiai" spaudos salėje 1979. IV. 21. Anapilio salėje. Prie pianino — choro dirigentas J. Govečas

Pagrindinis dėmesys Lietuvai

Kanados Lietuvių Katalikų Centro atstovų suvažiavimas Toronte

Kanados lietuvių katalikų parapijos, misijos, institucijos ir organizacijos yra sudariusios jungtį — Centrą, kuris, kaip bendra vadovybė, rūpinasi religiniais ir su jais susijusiais reikalais. Jis buvo įsteigtas prieš 10 metų visų bendru sutarimu. Kas treji metai šaukiami suvažiavimai, kuriuose gildenami visiems rūpimi bendri klausimai ir renkama vadovybė.

Ketvirtasis Centro atstovų suvažiavimas įvyko š.m. balandžio 28 d. Toronte Prisikėlimo par. patalpose. Įvadinio žodžiu jį pradėjo ilgametis pirm. dr. J. Sungaila, pakviesdamas invokacijai prel. J. Tadauską. Sudarius nominacijų ir mandatų komisijas, suvažiavimą sveikino Pasaulio Liet. K. Kunigų Vienybės pirm. kun. J. Staškus ir KLB pirm. J. R. Simanavičius. Raštu sveikino vysk. V. Brizgys ir Amerikos L. K. Federacijos pirm. prof. J. Pikūnas.

Darbu apžvalga

Apie KLB Centro veiklos dešimtmetį pranešimą padarė dr. J. Sungaila, suminėdamas stambesnius darbus: studijų dienas, religinę meno parodą, simpoziumus apie jaunimo religiją ir morale, mišrias vedybas, žingsnius kanadiečių visuomenėje. Lietuvos reikalą esą lengviau prasižvelgti vietos visuomenėje su religinio pobūdžio klausimu, negu su politiniu. Bene sėkmingiausia Centro iniciatyva buvo Tikinčiosios Lietuvos Diena, kuri rado atgarsį ne tik lietuvių parapijose, bet ir kanadiečių, ypač šiais metais. Septynių vyskupijų ordinarai kvietė tą dieną savo gnomuosius melstis už persekiojamą Lietuvą. Jie tai padarė mūsų Centro paprašyti.

Be to, dr. J. Sungaila savo pranešime priminė, kad Centro rūpesčiu buvo pastatytas naujas kryžius Lietuvos kankiniam pagerbti Midlande, Ont., Kanados kankinių vietovėje. Kryžius yra lietuviško stiliaus, pastatytas pagal dail. T. Valiaus projektą. Taip pat Centro iniciatyva buvo surengta demonstracija lietuvių kapinėse Romo Kalantos aukai pagerbti ir protestuoti prieš religinę bei tautinę priespaudą pavertoje Lietuvoje. Opiais lietuviams klausimais buvo parašyti raštai popiežiams, kankuriams Lenkijos vyskupams, gen. JT sekretoriui.

Komisijų pranešimai

Apie atliktus darbus informacijos srityje pranešimą padarė kun. Pr. Gaida (kiti komisijos nariai — kun. J. Staškus, K. Raudys). Ši komisija siūtinėjo "LKB Kroniką" anglų kalba vyskupams, ministeriams, parlamento nariams, spaudai. Gau-

ta nemažai atsakymų ir rastas nemažas susidomėjimas herojiška Lietuvos kova už laisvę. Ypač minėtinas protestantų kunigo prof. J. G. H. Hoffmanno atsiliepimas iš Prancūzijos. Jo nuomone, "LKB Kronika" yra svarbiausias informacijos šaltinis. Jos dėka daug kam atsivėrė akys. "Jūs esate kelyje į Vakarų pasaulio atkrikščioninimą. Ir tai normalu, nes kančia pažadina gyvastumą."

Liturginės komisijos pirm. kun. A. Prakapas, OFM, pranešė apie jos pastangas informuoti visuomenę liturginiais klausimais, paruošti bei parūpinti naujus tekstus, skatinti lietuviškų motyvų įvedimą į liturginius drabužius. Šios komisijos iniciatyva buvo išleista knygelė "Kryžiaus Kelias", parašyta poeto kun. K. Zitkaus. Panašus leidinys to paties autoriaus rengiamas spaudai apie Rožinio paslaptis bei jų apmąstymą poetiniais posmais.

Iš finansų komisijos pranešimo, kurį padarė K. Manglicas, buvo matyti, kad Kanados lietuvių nemažai prisidėjo prie paramos Lietuvos tikintiesiems. Tam tikslui daromos rinkliavos Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga per 10 metų sutelkė apie \$40.000.

KLB Moterų Dr-jos centro valdybos pirm. dr. O. Gustainienė padarė pranešimą apie moterų veiklą. Kanadoje ši organizacija, atkurta 1949 m., turi apie 400 narių su 6 skyriais, leidžia dvimėnesinį žurnalą "Moteris".

Taip pat pranešimus padarė Londono par. atstovas p. Gudelis, Delhi — dr. Br. Povilaitis, Lietuvos Kankinių — J. Jasinevičius, Toronto Prisikėlimo — V. Taseckas.

Diskusijose atsispindėjo rūpestis parapijų lietuviškumu, gimimų bei krikštų mažėjimu, mišrių vedybų daugėjimu, lėšų panaudojimu lietuvių reikalams ir kt.

Po priešpjetinio posėdžio šventovėje buvo atnašaujamos koncelebracinės Mišios, kurių metu turiningą pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutauskas.

Tikintieji Lietuvoje

Popietinis posėdis buvo skirtas Lietuvai. Apie religijos būklę pavertoje Lietuvoje kalbėjo kun. K. Pugetičius, iliustruodamas savo paskaitą iš Lietuvos gautais suvenyrais ir leidiniais apie Lietuvą įvairiomis kalbomis. Klausytojai gyvai domėjosi keliama klausimais ir teiravosi papildomos informacijos. Visiems rūpėjo, kad pagalba Lietuvos tikintiesiems būtų stiprinama ne tik medžiaginėje, bet ir moralinėje srityje, kad

religinės šalpos įstaiga būtų stiprinta naujais darbuotojais, kad būtų rasti keliai politiniams bei sąžinės kaliniams padėti.

Zodis visuomenei

Suvažiavimas baigtas šiomis išvadinėmis mintimis, kurioms visi pritarė plojimu.

Ketvirtasis Kanados Lietuvių Katalikų Centro atstovų suvažiavimas, įvykęs 1979 m. balandžio 28 d. Toronte, sveikina savo tautiečius pavertoje Lietuvoje, didžiulioji jų kova už religinę ir tautinę laisvę, žmogaus teises, meldžia Viešpatį ištvėrmės ir linki galutinio laimėjimo; skatina lietuvių katalikų parapijas ir organizacijas ištvėrmę tautinę tikinčiosios Lietuvos Dienos tradiciją, švesti ją iškilmingai pirmąjį kovo sekmadienį, išeinant į plačiąją kanadiečių visuomenę bei įjungiant ją į bendrą maldos žygį už persekiojamą Lietuvą; atkreipia dėmesį į reikalingą rūpintis parapijų lietuviškumu ir jų tęstinumu, stipriau įjungiant ir parapijos bei organizacijų veiklą jaunąją kartą; ragina lietuviškas institucijas daryti visa, kas dar galima, kad lietuvių jaunimas kurtų lietuviškas šeimas ir vengtų mišrių vedybų; rekomenduoja visiems skaityti "LKB Kroniką", ją visokeriopai remti bei platinti kanadiečių visuomenėje; išreiškia pagėdavimą stiprinti religinės šalpos įstaigą JAV-se, įjungiant daugiau darbuotojų; dėkoja dr. J. Sungailai už ilgą ir sėkmingą pirmininkavimą KLB Centrai bei jo nuolatinei paramą įvairiems projektams.

Atstovai ir vadovybė

Suvažiavime dalyvavo 37 registruoti atstovai; buvo ir visa eilė neregistruotų, kurie balsavimo teisės neturėjo, bet suvažiavimo darbuose dalyvavo. Nesimatė atstovų iš šių vietovių: Montrealio, Otavos, Windsor, Sudburio ir tolimosios Vakarų Kanados. Iš didžiųjų parapijų atstovų skaičius taip pat galėjo būti žymiai gausesnis (vienas atstovas nuo 100 asmenų). Pz. Prisikėlimo parapija turi pavyzdinę tarybą, kurią sudaro apie 30 narių. Vien iš jos galėjo būti tiek atstovų. Centro suvažiavimuose svarstomos gyvybinės problemos, liečiančios religinį ir lietuviškąjį gyvenimą. Dėlto gausus atstovų dalyvavimas prisidėtų prie sėkmingesnio klausimų sprendimo.

Į naują KLB Centro vadovybę trejėm metams išrinkti: kun. P. Azubalis, Vyt. Banelis, Vyt. Bireta, kun. Pr. Gaida, E. Gudinskienė, kun. L. Kemėšis, kun. J. Liauba, OFM, K. Manglicas, L. Murauskienė, dr. Br. Povilaitis, K. Poškienė, kun. A. Prakapas, OFM, kun. Aug. Simanavičius, OFM; ex officio įeina: prel. J. Tadauskas, PL KK Vienybės pirm. kun. J. Staškus, KLB Moterų Dr-jos pirm. dr. O. Gustainienė.

Suvažiavimo posėdžiams pirmininkavo dr. J. Sungaila ir dr. Br. Povilaitis, sekretoriavo dr. O. Gustainienė. Suvažiavimas baigtas kun. J. Staškaus malda. DI.

• ISTORIJA moko, kad pirmoji emigrantų karta tik retai pasiekia tuos tikslus, dėl kurių paliko savo kraštą. Svarbu tad užkirsti ir kitą generaciją savo idealų meile, uždegti įpėdinius. J. ERETAS

Baigė gerąją kovą

Lietuvoje užgeso šviesus žiburys — a.a. kun. Karolis Garuckas

MONS. KL. RAZMINAS

Didžiojoje Velykų Savaitėje Vatikano radijas pranešė į Lietuvą liūdną žinią, kad š. m. balandžio 7 d. Sventųjų ligoninėje mirė vienas žymiųjų lietuvių — žmogaus teisių gynėjų ir Helsinkio nutarimų vykdymo sekėjų grupės narys kunigas Karolis Garuckas. Velionis buvo gimęs 1908 m. Jaunas įstojo į žuizitų vienuolijon. Baigęs augštasias filosofijos ir teologijos studijas, kunigu išventintas 1941 m. Neramiais karo ir pokario laikais dirbo sielovados darbą įvairiose vietovėse ir pakėlė nemažai persekiojimų. Paskutiniiais metais buvo klebonu nuošalyje Ceikinių parapijoje, Vilniaus arkivyskupijoje. Susilpnėjęs sveikatai ir ligai vis labiau įsigalint, nemažai paguodos jam atnešė dar prieš mirtį gautas popiežiaus Jono-Pauliaus II specialus palaiminimas.

Iki pat paskutinės savo gyvenimo valandos kun. Garuckas tęsė savo misiją ir buvo uoliai bičiulių lankomas. Vienas paskutiniųjų jo lankytojų jaudinančiai nusako paskutines šio didžiojo lietuvių ir kunigo dienas.

"Ceikiniai, — rašo lankytojas, — tai idiliškas rytų Lietuvos bažnytkaimis, kalnuoto pusyno pakraštį prie upelio... Bažnytelė medinė, bet kruopščiai sutvarkyta, naujai nudažyta ir jauki. Tai čia didžiojo Kristaus avelių ganytojo rezidencija..."

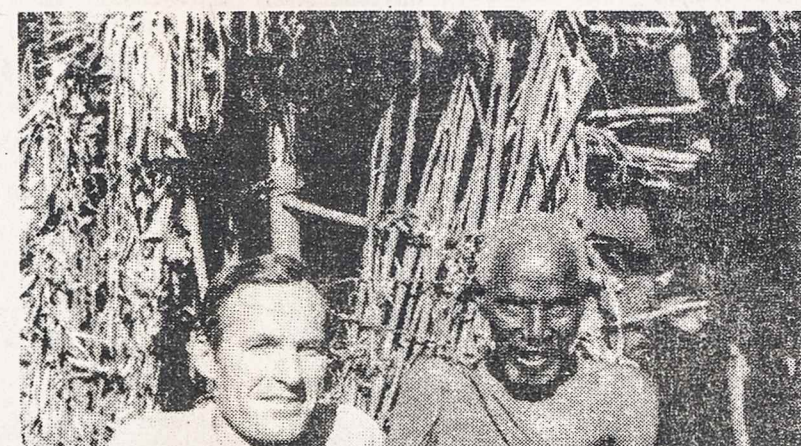
Klebonijos kieme mane sutiko pamaldi senutė Barbutė. Tai kun. Karolio krikšto motina ir uoli globėja nuo pat jo apaštalinimo Lietuvoje pradžios. Šalia Barbutės, dar pora senyvių moterų mane sutiko ir priėmė.

Pasibeldžiu į kun. Karolio buto duris.

— Prašau, — išgirstu silpną jo balsą. — Įėjęs radau jį gulintį savo darbo kambary ant sofutės, lengvai užsiklojusį... Palysės, išblyškęs, bet veidas gyvas ir gaivus. — O, svečias... šypsodamasis bando keltis. Prašau jį nesivarginti ir nesikelti.

— Koks čia vargas... Tik prašau padėti man atsisėsti. Padėjau; jis atsisėdo ir vis šypsojosi. Prie jo ant stalelio bėryjorus, rožančius, Naujasis Testamentas, Kristaus sekimas...

— Tai mano viskas. Pastaruoju metu nebeneinu į bažnyčią. Sekmadieniais pamaldas atliau kunigai kaimynai. Vienam iš jų davėm šimtą rublių, kad turėtų kuo užsimokėti už taksį. Pats nebegačiu ir jie dėlto vargsta...

Kun. H. Sulcas, lietuvis misijonierius, su įvairių nuodų maišytoju Afrikoje. Čia žmonės nuodus vartoja gydymui ir kerštui

Padėka

Malonu yra pasidžiaugti, kai įdėtas darbas atneša gražų vaisių. Tai trijų Toronto lietuvių parapijų moterų rengtas koncertas.

Nuoširdi padėka priklauso visiems atsilankiusiems ir parėmusiems šias jungtines pastangas.

Didelis ačiū mūsų narėms už suneštus pyragus, nuoširdumą ir visokeriopas paslaugas. Ačiū E. M. Bumeisteriams už artistų globą ir tiek daug įdėto darbo; J. M. Dambarams už malonų priėmimą per komiteto posėdžius; V. Verikačiui — už programos sutvarkymą; V. Javaitei — už pranešinėjimą.

Dėkojame Lietuvių Namams už salę, J. B. Danaičiams — "Time Press" už atspausdinimą programų ir bilietų, J. A. Arštikačiui Bromptone — už tokį gražų gėlių krepšį, V. Siminavičienei — "Petal Florist" už menišką scenos papuošimą, P. Šturmui už padarymą reklaminių skelbimų.

Su dėkingumu visiems —

Rengėjų komitetas,
Išganytojo Parapijos Moterų Draugija,
K. L. K. Moterų Draugijos Prisikėlimo ir
Lietuvos Kankinių parapijų skyriai

— Kol sveikas buvote ir jūsiems uoliai talkinote, — priduriu.

— Pats dar laikau šv. Mišias klebonijoje. Praėjusį sekmadienį (kovo 11 d.) dar atlaikiau pamaldas ūkiniame pastate, štai čia kieme, vaikams, kurių susirinko apie 20. Jie man tarnavo, skaitė, giedojo... Ten yra šildoma, o bažnyčioje man šalta.

Po to jis parodė man savo darbą. Jo plunksna, matyt, iki mirties neatšips, nesuluš ir neatbuks. Paskutiniu metu jis vėl parašė net tris straipsnius savo specialybės srityje. Tikrai aštri plunksnelė...

Dar kiek pasikalbėjus, jis pakvietė pietų.

— Malonėkite, kunige sveteli, pasistiprinti. Į mane nežiūrėkite. Žinote, visai dingo apetitas. Pastaruoju metu nieko, o nieko nebeoriu. Būdavo mėgdavau višieną, o dabar ir to štai gabalėlio nesuvalgysiu... (Čia išgėrė truputį vaistų ir apelsinų sulčių).

— Esu gimęs 1908 m. Gegužės pradžioje man sueitų 71 metai. Bet tiek nebeįgyvensiu. Kiek man beliko gyventi? Daugiausia mėnuo... Būdavo kad ir miegoti nebegalėjau. Visą krintinę skausmai varstydavo. Būdavo įgeriu vandens, suerzinu gerklas ir taip išsiplovęs kiek užmigdavau. Dabar, ačiū Dievui, skausmai liovėsi. Pamiegu, bet valgyt nebegačiu. Mirti, atrodo, nebėju... Būdavo gyvenime ir blogo nemažai, ir, atrod, kaikas gero. Bet žmogus nežina, ar meilės, ar neapykantos pas Dievą esi vertas. Generalines išpažintis esu atlikinėjęs. Gal gi gerasis Viešpats pasigalės manęs vargšo nusidėjėlio...

Baigė valgyti pasimeldė ir dar kurį laiką pasikalbėjome jo darbo kambaryje. Tokios dvasios stiprybės tikrai reta kur sutikti. Tai tikro apaštalo pavyzdys: melstis ir dirbti, iki mirties ištvėrti Kristaus frontą!

Kun. Karolio Garucko skaudi nuojauta neapvyllė. Verbų sekmadienio išvakarėse užgeso jis Viešpatyje. Jo palaikai buvo pervežti į Ceikinius ir čia balandžio 10 d. iškilmingai palaidoti. Pamaldose dalyvavo daugiau kaip 100 brolių kunigų ir abu tremtiniai vyskupai — vysk. Jul. Steponavičius ir vysk. Vincentas Sladkevičius bei dabartinis Vilniaus arkivyskupas jos valdytojas kun. A. Gutauskas. Jautrias atsisveikinimo kalbas pasakė kun. Alfonsas Svarinskas ir kan. Ananaitis bei kiti kalbėtojai. Gausios tikinčiųjų minios maldos palydėjo savo mylimą kleboną į amžinybės pilsnį.

A.a. GEDIMINAS GALVA-GALVANAUSKAS, miręs 1979 m. balandžio 23 d. 6 v. v., Čikagoje. Buvo gimęs 1905 m. kovo 3 d. Zizonių k., Vabalninko valsė, Biržų apskr. Baigęs Vytauto D. universitetą Kaune, gilio tarptautinio ūkio studijas užsienyje. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo finansų ministerijos pareigūnu, ekonominių mokslų dėstytoju augstosiose mokyklose, spaudos bendradarbiu. Laisvajame pasaulyje kurį laiką dirbo VLIKO informacijos tarnyboje, bendradarbiavo spaudoje, įskaitant ir "Tėviškės žiburius". Ilgėkis ramybėje!

A+A

FELIKSUI SENKUI

mirus, jo žmonai ELENAI, žmonos seseriai ONAI GAILIONAITEI bei kitiems giminėms reiškiamė nuoširdžiausių užuojautą —

M. M. S. Šetkai

A+A

FELIKSUI SENKUI

mirus, jo žmonai ELENAI, jos seseriai ONUTĖI reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime —

L. D. Stosiūnai

V. A. Dubickai

E. Gugienė Hamiltonė

A+A

BARBORAI JURKIENEI

mirus, jos vyrą DOMĄ, sūnus ALGIRDĄ ir RIMĄ, kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Antanas ir Eleonora Matukai

Antanina Norėkienė

Bronius ir Eleonora Paliulioniai

Pastangos išieviams klaidinti

Lietuvos pagrindžio spauda apie okupantus ir emigrantus

Pagrindinio laikraščio "Aušrelė" leidėjai 1978 m. vasario 16 d. išspausdino programinį straipsnį "Mūsų uždaviniai", kurį čia perspausdiname. "T2" red.

Lietuvos okupacija turi religinį, tautinį, politinį ir ekonominį pobūdį. Apčiuopiama naujų okupantų gausa, ekonomiški eksploatuodamas Lietuvos ūkį. Ekonomistų tvirtinimu, iš Lietuvos žemės ūkio ir pramonės gaunamas viršpelnis skaičiuojamas milijardais rublių. Lietuvai sveikatos apsaugai ir švietimui Kremliaus numeta trūpinis. Žymiausia Lietuvoje priplėštų pajamų dalis sunaudojama karo pramonės finansavimui ir priespaudos aparato išlaikymui (VSK, VRM, CK ir kt.). Lietuvoje pelyntus milijonus rublių okupantas švaisto antilietuviškai propagandai. Kasdien i Lietuvos atmosferą išmetamos tonos bolševikinio melo nuodų, turinčių tikslą rauti iš lietuvių sąmonės tautinės pasaulėjautos šaknis, atrofuoti savarankiško mąstymo sugebėjimą, užmušti laisvės alkio jausmą. Tik dėl nuostabaus mūsų tautos gyvybingumo ir Dievo pagalbos mes dar neužtroškome, išsaugojome sveiką tautinę sąmonę, nors paskutiniu metu Kremlius ypatingai suaktyvino tautinio genocido politiką.

Lietuvių prakaitu uždirbtus milijardus Maskva išsiunčia į užsienį mūsų emigrantams klaidinti, skaldyti, apkrėsti špionomanija, nukreipti jų veiklą Maskvai pagėdijama kryptimi. Kuo kitu, jei ne Saugomos rankos išikišimu, galima paaiškinti mūsų emigrantų propagandos susilpnėjimą, sustabarėjimą, keliantį kiekvienam galvojančiam lietuviui pavertoje tėvynėje gilų liūdesį ir susirūpinimą. Todėl mūsų pagrindinis tikslas — kovoti su bolševikine dezinformacija visose jos reiškimosi srityse.

Yra manančių, kad lietuviui pakanka gilių religinių įsitikinimų, kad giliai tikintis krikščionis savaime taps sąmoningu lietuviu. Kiti tvirtina, kad pirmiausia reikia kelti tautinį supratimą. Anot pastarųjų, net ateistas, būdamas tautiškai susipratęs, niekada nekovoja prieš Bažnyčią. Mes stengiamės jungti šias abi nuomones. Racionalistinėje ir ateistinėje mokykloje išauklėtas jaunimas mažai domisi religine literatūra. Be to, per 36 metus pagrindinė neįėjo ne viena religinė knyga, skirta platesniam skaitytojų ratui. Jaunimas daugiau domisi pasaulietine literatūra, gildenančia tautines problemas. Jaunimui reikalinga ir religinė literatūra. Bet pirmiausia būtina neutralizuoti jaunimo (Nukelta į 7-tą psl.)

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George V Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pagėdavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757 Namų telefonas 278-4529

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LEDONESIO POTVYNAI

Salta žiema su storesne ledo bei sniego danga šiemet sukėlė nemažus ledonesio potvynius. Kovo 27-tosios naktį dėl ledų susigrūdimų Nemuno vandens lygis ties Prienais pakilo keturiomis metrais, ties Balbieriškio — septyniais. Pirmą kartą per pastaruosius 20 metų išsilieję Persėkės ir Ringės upeliai apėmė apie 20 namų Balbieriškyje. Kaune buvo apsemti tik keli namai, nes Nemuno vandenį sulaukė hidroelektrinės užtvanka Kauno mariose. Iš jų sukauptas vanduo buvo palaišinui leidžiamas Nemuno žemupin. Jame kovo 29 d. buvo apsemta 15.500 hektarų su 112 sodybų. Vanduo buvo apėmęs net dalį Rusnės — Šilutės pento, o patį Šilutę užtvindė Nemuno ir Syšos vandenys. Patvinusio Nevėžio ir Šventosios upės užliejo kelias gatves Kėdainiuose ir Ukmergėje. Daug kur teko evakuoti gyventojus, bet gyvybės aukų neturėta, nes potvyniams buvo pasirušota iš anksto.

MOKSLEIVIŲ EKSKURSIJA

"Gimtas kraštas" balandžio 19 d. laidoje aprašo pirmąją šiemetinę V. Vokietijos moksleivių ekskursiją. Iš jo puslapiuose pateikiamų pavarčių matyti, kad ši 17 moksleivių grupė, pakviesta "Tėviškės" draugijos, yra iš Vasario 16 gimnazijos. Pirmo puslapio nuotraukoje matyti Veneculos lietuvaite Elena Baranaitė, paskutinio puslapio nuotraukoje — A. Mačionis iš V. Vokietijos, Luisas Rosales iš Veneculos, L. Sulaitis, R. Jusonytė iš JAV, V. Valiūkaitė iš Kanados. Reportaže minimi: Sniegulė Zalatorytė, anksčiau jau atostogavusi pjonierių stovykloje, Giedrius Ambrozaitis (abu iš JAV), Robertas Šnaideris iš V. Vokietijos. Moksleivių grupei vadovavo Hanau autopadaugis įmonėje dirbanti Gražina Kemeraienė, okupuotoj Lietuvio viešėjusi pernai, vėl atsižvelgusi ir savo trylikametę dukrą Liną. Moksleivių priėmė "Tėviškės" draugijos pirm. J. Petronis pirmąją viešnagės dieną. Grupei buvo leista lankytis vienoje vidurinėje Vilniaus mokykloje, statybos technikuose, Respublikinėje bibliotekoje, Istorijos ir etnografinio muziejuje. Ekskursantai taipgi buvo nuvežti į M. K. Čiurlionio namelį Druskininkuose, M. K. Čiurlionio galeriją Kaune bei kitus šio miesto muziejus. Minima ir kelionė prie Baltijos jūros.

GYVENTOJŲ SURASYMAS

S. m. sausio 17 d. Sovietų Sąjungoje buvo atliktas visuotinis gyventojų surašymas. Prieš tai paskutinią kartą gyventojai buvo skaičiuojami 1970 m. sausio 15 d. Lyginant abiejų surašymų rezultatus, konstatuojamas Lietuvos gyventojų pagausėjimas 271.000 iki bendro dabartinio 3.399.000 skaičiaus. Latvija, susilaukusi 157.000 gyventojų prieauglio, dabar jų turi 2.521.000. Respublikų grupėje paskutinę vietą su 1.466.000 gyventojų užima Estija, jų skaičių padidinus tik 110.000.

Lietuvos miestai turėjo 2.062.000 gyventojų (61% bendro skaičiaus), Lietuvos kaimai — 1.337.000 (39%), Latvijos miestai — 1.726.000 (68%), kaimai — 795.000 (32%), Estijos miestai — 1.022.000 (70%), kaimai — 444.000 (30%). Pateikiamas ilgas sąrašas miestų, turinčių daugiau kaip 100.000 gyventojų. Iš šios lentelės sužinome, kad Vilniuje jau yra 481.000 gyventojų, Kaune — 370.000, Klaipėdoje — 176.000, Šiauliuose — 118.000, Panevėžyje — 102.000. Ryga su 835.000 gyventojų vis dar tebėra didesnis už Lietuvos sostinę Vilnių. Iš kitų Lietuvos miestų minėtini du: Daugpilis, turintis 116.000 gyventojų, Liepoja — 108.000. Estijos sostinėje Taline surašymo metu buvo 430.000 gyventojų, Tartu mieste — 104.000.

V. Kst.

Nijolė Gverzdytė ir Algis Simonavičius, susituokę 1979 m. balandžio 21 d. St. Catharines, Ont.

PARASIUTININKŲ KLUBAS

Trečią veiklos sezoną šį pavasarį pradėjo parašiutininkų klubas Kapuske (Marijampolėje). Jo vadovas Gintautas Varnagiris atliko 1.872-ji šuolį, parašiutininkų instruktorius Rimvydas Maciulevičius — 1.368-tą. Jonas Domarkas — 305-tą, Eglė Neniškytė — 97-tą. Parašiutininkų klubą per dvejus metus lankė ir su parašiutais šokinėję simtai jaunuoliai.

LENINO ORDINAS

Aštuoniadesimties metų amžiaus metinių proga augščiausiojo sovieto prezidiumo pirm. L. Brežnevus kovo 16 d. paskyrė Lenino ordiną Lietuvos Mokslių Akademijos vadovui Juozui Matuliui. Įsake pabrėžiami "nuopelnai vystant tarybinę mokslo bei aktyvi visuomeninę veiklą". Ordina J. Matuliui kovo 19 d. Vilniuje įteikė vilniškės augščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. A. Barauskas, sveikinimo žodį tarė i kompartijos sekr. P. Griškevičius. Iš ilgoko aprašymo sužinome, kad J. Matulis nesiriboją vien tik moksline veikla. Jis taipgi yra maskvinio augščiausiojo sovieto ir Lietuvos kompartijos centro komiteto narys, Maskvos paskelbtas socialistinio darbo didvyriu.

PLĖSIKAI IS NEMENCINĖS

Pernai vėly gruodžio vakarą septyniadesimties metų senukus Jakimčikus Gardino srities Baranovičių rajono Bolešaja Volochovos kaime apilankė plėšikų gauja iš Nemencinės — Ivnas Soročinskis, jo sesuo Konstancija Bogdanovič, jos vyras Stanislovas Bogdanovičius, Nikolajus Michailovskis, jo sesuo Vera Michailovskaja — Gorodničenko ir Francas Soročinskis. Pas senukus į Gudijos teritoriją juos nuvežė vilnietis taksistas Jurijus Rybakovas už 150 rublių. J. Levitinas "Komjaunimo Tiesos" 56 nr. pasakoja: "... kai senukai Jakimčikai jau miegojo, į jų namo duris kažkas pasibeldė. Vyras balsas pareikalavo atidaryti. Senukai tylėjo. Netrukus pabiro dūžtančio stiklo šukės. Persigandusius senukus užpuolė šeši žmonės, dvi iš jų buvo moterys. Troboje pasigirdo klyksmas. Pusuonių senukus pastatė veidu į krosnį. Grasinami pistoletu, nusikaltėliai reikalavo pinigų ir aukso. ... Aukso jie nebebrado, bet iš senukų atėmė už parduotą karvę gautus rublius. Lietuvos augščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų kolegija šiuos nusikaltėlius, kurių eilėse nebuvo nė vieno lietuvių, nutiesė kalėti nuo 15 iki 7 metų. Bausmės kazkodel išvengti tik F. Soročinskis ir taksistas J. Rybakovas.

SODININKO SKUNDAS

Lietuvos sodininkų draugijos Vilniaus miesto tarybos narys A. Spuoris "Tiesos" balandžio 5 d. paskelbė atvirą savo skundą: "Esu sodininkas, todėl mano pavasario grožis — tai ir nauji darbai sode. Laukiu, kada galėsiu laisva minutė ten darbuotis. Jau dabar dažnai užsuku į parduotuvę "Prekės sodininkams". Šiandien ir noriu pasakyti savo nuomonę apie šias parduotuves. Ką ir besnėktė: prastos jos, visiškai nepatenkina būtiniausių sodininkų ir daržininkų poreikių. Štai tą kartą sostinės Madeiskerės gatvėje esančioje parduotuvėje paprasčiau sodo tepalo. Atsakymanas vienas — neturime ir neturėsime. Šiemet medžiai buvo labai apšalę, todėl teks daug šakų apipjaustyti. O kuo apteptsime medžio žaizdas? Nėra preparatų kovai su augalų ligomis, nėra preparatų, kad vaisiai vos užsimezgę nekristų. Nėra dar daug ko, kas reikalinga sodininkams ir daržininkams. O turi būti. Reikia tik nuodugnau po sandėlius pasižvalgti, reikia gamybininkams pateikti labiau apgalvotus prekių užsakymus."

V. Kst.

Toronto atžalniečiai, dalyvavę Kanados lietuvių talentų dienosose Hamiltone

St. Catharines, Ont.

LIETUVISKOS VESTUVES įvyko balandžio 21 d. Susituokė Nijolė Gverzdytė su Algii Simonavičiumi gražiausioje ir naujausioje Šv. Alfredo šventovėje. Iškilmingų pamaldų metu apeigas atliko svečias iš Toronto kun. Aug. Simanavičius, OFM, asistuojamas kun. J. Liaubos ir kun. B. Mikalauskio, OFM. Giedojo sol. V. Paulionis, akompanavo vargonais J. Govėdas. Jaunuosius prie altoriaus palydėjo tėvai ir šios, pamergės: Danutė Dainoraitė, Valdūtė Setikaitė, Loretta Lukšaitė ir Lydija Kreuk; pabroliai: Romanas Marijošius, Darius Marijošius, Mindaugas Macas ir Andrius Gaputis.

Vestuvinis pokylis įvyko geriausioje ir erdviausioje miesto salėje. Jaunieji sutikti ir prie stalo palydėti pagal visus lietuviškų vestuvių papročius. Svečiai buvo St. Zubrickienė, o pirišiu — J. Skeivalas.

Kalbos nebuvo gausios, bet tikrai geros. Jose netrūko ir užtarnauto pagyrimo abiem jaunavedžiams, nes abu stiprūs lietuvišybės veikėjai, gilūs patriotai, talentingi mokslo žmonės. Nijolė baigė Vakarų Ontario universitetą terapiją ir dirba Scarborough miesto ligoninėje. Algis baigė Toronto universitetą cheminę inžineriją bakalauro laipsniu ir siekia magistro laipsnio. Dirba Ontario Hydro.

Abu yra baigę lietuviškas šeštadienines mokyklas, abu skautai nuo mažų dienų. Algis priklausė ansambliui "Birbynė" ir septinti metalai dirbuoja "Varpio" chore. Be to, dirba su skautais ir yra tuntininko pavaduotoju.

Nijolė yra vadovavusi ir skautams, ir tautiniais šokiais, buvo KLB Londono apylinkės ir studentų klubo valdybese. Yra baigusi pianino klasę, 9 metus vargonavo St. Catharines lietuvių pamaldose. Šiuo metu ji yra Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyboje. Tais pareigais eina jau treči metai.

Jaunavedžių tėveliai Antanas Gverzdys ir Alfonsas Simonavičius yra baigę Lietuvoje augščiausius mokslus; vienas — ekonomistas, kitas — teisininkas. Elzė Simonavičienė yra skautė, pasiekusi, rodos, tuntininkės laipsnį. Marija Gverdienė yra pasiekusi augščiausią skautijos laipsnį. Ji yra ilgametė St. Catharines šeštadieninės mokyklos vedėja. Šalia darbo Brock universiteto bibliotekoje aktyvi lietuviškoje veikloje.

Visos iškilmės praėjo sklandžiai. Programos vedėju buvo Marius Rusinas.

JUOZAS ŠARAPNICKAS, vienas žymiausių mūsų apylinkės lietuviškos veiklės, įvyko į Vankuverį aplankyti Antano Kenstavičiaus, a.a. Stepono Kęsgallos brolio. Apilankymo tikslas — sena draugystė, siekianti laikus, kai abu kovojo partizanais prieš okupantus sovietus.

ASTUONIASESIMT METU amžiaus sukaktį netrukus švęs senosios kartos lietuvių Rozalija Karvelienė. Ta proga priėmimą rengia jos dukterė Vladislava, išteikėjusi už dantų gydytojo I. Hrabovskio. Tiek motina, tiek dukterė puikiai kalba lietuviškai. Sukaktuvininkė nė nejaucia, kad turi tiek metų, nes visad yra gyva, maloni, nepraleidžia nė vieno lietuviško renginio. Atrodo gerai ir aną dieną per vestuves dar smagiai šoko valsus ir kitokius šokus. Linkime jai visad tokiai būti ir gyvuoti dar daug metų! Dukterė Vladislava anais metais per lietuvių radijo valandėlę skaitė angliškai paskaitą apie Lietuvą. Kor.

Sudbury, Ontario

ZUVAUTOJŲ MEDZIOTOJŲ klubas "Gelėžinis Vilkas" su savo valdyba suruošė įaukų pobūvį suomii salėje. Buvo išdalintos premijos už didžiausias pernai pagautas žuvis, kurias laimėjo O. Poderienė, V. Stankutė ir A. Paulauskas. Gerą vakarienę nariams ir svečiams paruošė žyml mūsų virėja J. Labuckienė. Grojo A. Gataučio rinktinių plokštelių muzika. Loterijoje laimė nusišypojo N. Paulaitienė ir B. Stankienė. Nors pas buvo tebeina streikas, tačiau dalyvavo gražus būrys tautiečių.

KITOS ŽINIOS. Pakrikštytas Arūnas Jonas Rotkis. Kūmai buvo Gedi-minas ir Magdalena Remeikiai. Vaisės įvyko E. D. Rotkių "Elgin" restorane. — Sekmadienį buvo atliktos giedotinės Mišios dešimties metų proga už a.a. Vlodo Skripkaus vėle. Mišias užrašė S. S. Rakščiai iš Fruitlando. — Mirė a.a. Kasperas Valutis, 72 m., senosios kartos lietuvis. K. A. S.

Padėka

Valentina Budnikienė, 22 mėnesius išbuvusi ligoninėje, grįžo į namus pas savo šeimą Islingtone, Ontario. Ji reikią nuoširdžią padėką visoms draugėms bei draugams ir pažįstamiems už dovanas, gėles bei lankymą ligoninėje. Ypatinga padėka kun. A. Prakupui už lankymą ir dvasinę pagalbą.

Valentina Budnikienė su savo vaikais Jaquelina ir Robertu

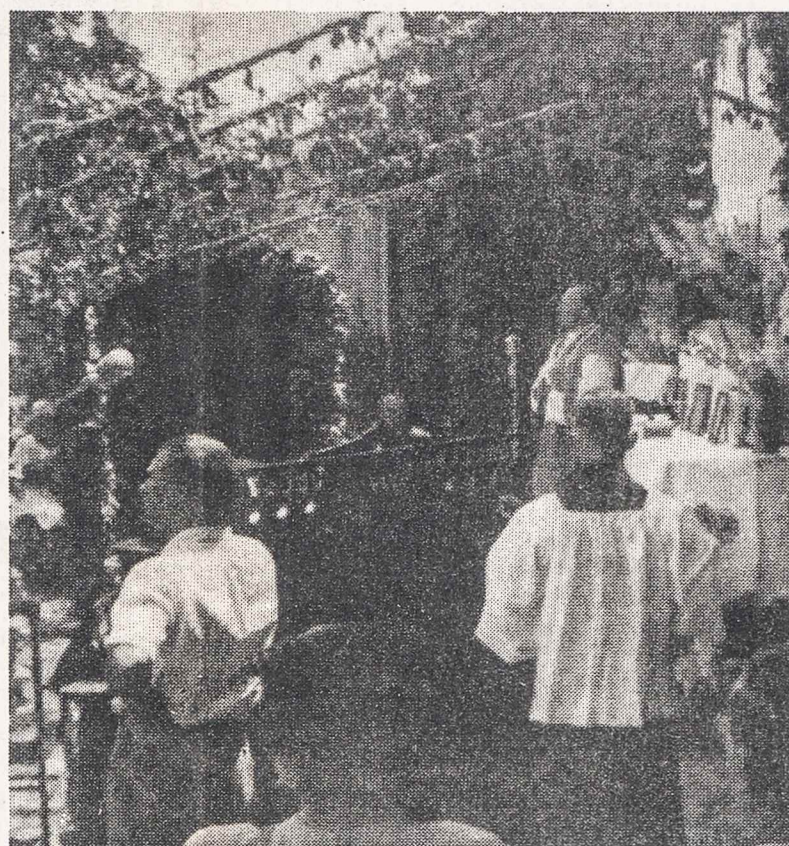
Juno Beach, Florida

VYTAUTAS IR SIGITA AUŠROTAI bei jos mamytė Ona Jonaitienė praleido labai gražias atostogas. Jie buvo apstoję pas savo brolių Bronių ir jo žmoną Veroniką Aušrotus. Čia ir Velykas atšventė, lankydami labai gražią, naują, tik šiom šventėm pirmą kartą atidarytą St. Paul of the Cross katalikų šventovę. Po pamaldų aplankė po automobilio nelaimės sergantį Povilą Mikšį, kuris, žmonos Elenos globojamas, jau baigia pasveikti. Aplankė ir daug kitų čia gyvenančių savo draugų.

O Jonaitienė Velykoms buvo išvykus pas savo brolių dr. Kazimierą ir jo žmoną Oną Pautienius, gyvenančius Pompano Beach. Iš čia visi išvyko į Čikagą, kur aplankė savo artimuosius ir dalyvavo lietuvių operoje. FI.

Thunder Bay, Ont.

TAUTINIŲ GRUPIŲ FESTIVALIS. S. m. gegužės 12-13 dienomis rengiamas folklorinis tautybų festivalis, kuriame aktyviai dalyvauja ir lietuviai. Jiems į talką atvyks tautinių šokių grupė "Atžalynas" iš Tosinas.

Istorinė nuotrauka — pirmosios lietuvių katalikų parapijos pamaldos Hamiltone 1948 m. gegužės 14 d. prie Mount Cenacle koplyčios. Pamaldas laikė parapijos įsteigėjas prel. J. Tadaraukas

Nuotr. V. Maco

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Derbo velandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnos čekių potarnavimas.
Kapitalas — virš \$13,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
senteipus 9%
term. depozitus 1 m. 10%
term. depozitus 3 m. 9%
pcnsijų fondus 10%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

XVI AL TAUTINES SAJUNGOSEIMAS įvyks gegužės 26-27 d. d. Čikagoje, Tautiniuose Lietuvių Namuose. Jame numatytas ALT S-gos pirm. A. Mažeikos žodis, mirusių narių pagerbimas, A. Laikūno paskaita "Žvilgsnis į ateitį po 30 metų", svarstybos "Išėjimo kraitis Lietuvai", kuriose dalyvaus rašytojas Vytautas Alantas, žurnaliste Jūratė Stakutė-Rosales ir moderatorius Jonas Jurkūnas. Pranešimus padarys: Lietuvos Nepriklausomybės Fondo — E. Čekienė, ALTos reikalais — T. Blinstrubas ir P. Bučas, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio — A. Sparauskas. Seime bus išrinkta nauja ALT Sąjungos valdyba, narių susirinkimą turės spaudos ir radio draugija "Viltis".

ČIKAGOS LIETUVIAI balandžio 22 d. prisiminė, prieš metus mirusį dr. Joną Puziną Tėvų jėzuitų koplyčioje kun. A. Kežio, SJ, atliktomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu. Pamaldos dalyvavo vėlonies artimieji šeimos nariai, buvusieji bendradarbiai ir organizacijų atstovai. Po pamaldų visi susirinko Tautinėse Čikagos lietuvių kapinėse, kur apie vėlonę prabilo kun. J. Vaišnyš, SJ, pašventinęs kuklų medinį lietuviško stiliaus paminklą, pagamintą dievdarbui A. Paskočimo. Iškilnė užbaigta, giesmė "Marija, Marija". Puzinų namuose priėmimą surengė vėlonies našlė Konstancija, dukterė Aldona Cepėnienė ir anūkės. Atsilankiusieji turėjo progą susipažinti su vėlonies palikta biblioteka, mokslo darbais ir tais, kurių jis, deja, nespėjo užbaigti.

JURNALISTAS VYTAUTAS KASNIS, dirbantis Čikagos dienraščio "Sun Times" leidykloje, "Drauge" paskelbė pasikalbėjimą su Stella Norvil, to dienraščio redakcijos darbuotoja. Pasirodė, ji yra lietuvaite, dar kalbanti ir rašanti lietuviškai, senųjų ateivių dukra. Grįždama į savo vaikystės dienas, prisiminė tėvą su motina, turėjusius šešis vaikus. Tada jų šeima lankydavo keli lietuviški laikraščiai, o mamai labiausiai patikdavo "Draugas". Lituanistinių dalykų vaikai mokėsi Šv. Jurgio mokykloje Bridgeporte. Tėvų gyvenimas buvęs labai sunkus, nes jiedu buvo mažaraščiai, vos galėję pasirašyti. Namuose visa šeima kalbėjo lietuviškai. Augstinio mokslo savo vaikams tėvai negalėjo duoti — teko patiemis dirbti ir mokyti.

"Sun Times" dienraščio redakcijoje skyrusioje Stella Norvil-Norvilas dirba jau apie 20 metų ir turi išgysli didelę patirtį. Ji vis dar skaito "Draugo" dienraštį.

PRIEŠ PORA METU suplanuoto "Lietuvių Fondo vardinio" išleidimas buvo uždelstas dėl jo redaktoriaus Antano Reklaičio mirties. Naujuoju šio JAV Lietuvių Fondo leidinio redaktorium yra pakviestas Apolinaras P. Bagdonas. Jis praneša, kad leidinys bus dviejų dalių: pirmoji skaitytos, supažindins su Lietuvių Fondo istorija, antroji pateiks narių nuotraukas su gimimo ir, jeigu mirę, mirties datomis, Biografinių duomenų teko atsakyti, nes jos būtų labai padidinusios šį leidinį. Nors LF turi daugiau kaip 4.000 narių, "LF vardiną" užsiprenumeravo tik 490. Numatyta knygos kaina \$15 dėl infliacijos esanti peržema. Lig šiol leidiniui teta surinkta \$11.400. Todėl įeiskoma garbės prenumeratorių su \$50 įmoka ir mecenatų su \$100. Leidinio prenumeratos data prašėsimas iki š. m. gegužės 15 d. Iki tos datos patys LF nariai ar jų artimieji gali gysiti nuotraukas. Vėliau jos nebus priimamos.

Brazilija

LITERATŪROS BŪRELIO susirinkime kovo 31 d. pas H. J. Valavičius Sao Paulo mieste dalyvavo ne tik nariai, bet ir 13 "Volungės" choristų su vadove Kristina Valavičiūte. Pirmiausia buvo svarstoma JAV gyvenančių rašytojų Algirdo Landsbergio ir Tomo Venclovos kūryba. Šia tema kalbėjo Halina Mošinskienė, o jų kūrinių ištraukas skaitė J. Valavičienė, A. Steponaitis ir A. Petraitis. Nutarta paminėti Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį. Šiuo klausimu jau gauta medžiagos, kuri bus išversta į portugalų kalbą ir perduota vietinei spaudai. Literatūros būrelio narius K. Valavičiūtė supažindino su "Volungės" choro veikla bei ateities planais, padainavo keltą dainelių. Savo kūrybos bandymus — du prozos rašinėlius skaitė Irena Petraitytė. Nutarta į kiekvieną būrelio susirinkimą kvieisti ir jaunuosius literatus, nors jie rašytų tik portugaliskai. Ateities veiklos apžvalgą padarė būrelio pirm. A. Petratis. Nutarta ir toliau rūpintis informacinio pobūdžio vertimais į portugalų spaudą, kad apie Brazilijos lietuvių veiklą žinotų ir vietiniai gyventojai. Būrelio susirinkimuose taipgi bus praversti pasikalbėjimai su žymesniais vietiniais lietuvišiais, jų mintys bus skelbiamos išėjimo lietuvių spaudoje.

Argentina

SENIAUSIAS LAKŪNAS visoje Argentinoje yra Kazimieras Šlaepelis, turintis jau 83 metus amžiaus, bet dar skraidantis savo mažyčiu "Chimango" lėktuvu Patagonijos padangėje. Jis yra gavęs daug diplo-

mų ir medalių iš valstybinių Argentinos istaigų. Pasikalbėjimą su šiuo lietuviu sausio 17 d. transliavo Argentinos televizija. Karo aviacijoje dirba lakūnas Aleksandras Didžiulis, piloto sparnus gaves prieš porą metų. Šiuo metu jis yra skraidymo instruktorius Kordobos karo aviacijos mokykloje.

SENELIŲ ŽIDINIO vasaros sezono veikla Buenos Aires mieste užbaigta kun. A. Steigvilo vietinėje koplyčioje atnaušintomis Mišiomis. Po to gamtoje buvo bendri pietūs prie 35 metrų ilgio stalo. Svečių susilaukta ir iš tolimesnių vietovių. Iš Kordobos buvo atvykęs L. Misūnas ir R. Jasūlio šeima. Loterijos laimėjus traukė J. Mičiūdas ir E. Burbienė.

Australija

LIETUVIŲ SKAUTU SAJUNGOSE Australijos rajono vadu 1979-81 metams išrinktas v. s. Bronius Žalys. Rajono vadijon jis pakvietė: v. s. fil. Balį Barkų — LS brolių valdeiva, ps. fil. Pajautą Pullinen — LS seerijos valdeiva, s. fil. Izidorij Jonaitį — Australijos Skautų Sąjungos įgaliotiniu lietuviams skautams, s. fil. kun. Petrą Butkų — dvasios vadovu, s. Joną Zinkų — išdininku, v. s. v. sl. Eglę Suchoverskienę — vadovų paruošimo skyriaus vedėją, v. s. v. sl. Viktorą Gaidžionį — tiekimo skyriaus vedėju.

"MŪSU PASTOGES" red. Vinco Kazoko tėvas Mykolas kovo 23 d. mirė Lietuvoje, sulaukęs 92 metų amžiaus.

ALB PERTHO APYLINKĖS metiniame narių susirinkime kovo 11 d. dalyvavo apie 60 lietuvių. Veiklos pranešimus padarė: valdybos pirm. J. Miliauskas, revizijos komisijos — S. Kuzmickas, Baltiečių Komiteto — B. Steckis ir jaunimo vadovas E. Stankevičius. Naujon valdybon buvo išrinkti ir pareigomis pasiskirstė: pirm. Irena Francienė, sekr. Aldona Krutulienė, ižd. Vincas Kasputis, jaunimo vadovas Eugenijus Stankevičius. Pirmas naujos valdybos renginys — Motinos Dienos minėjimas gegužės 13 d.

PREKYBOS BENDROVĖ MEYR savo trijose parduotuvėse Adelaidėje prieš Vėlykas suorganizavo tautines tradicijas atspindinčius vėlykinius status, pasikvietus lietuvių, latvių, estus, rumunus, ukrainiečius, lenkus ir rusus. Vėlykinius lietuvių stalais pasirūpino Baltiečių Moterų Sąjunga priklausančios lietuviškos, vadovė šiam uždaviniui įvykdę paskvietusios dr. S. Pacevičienės. Spaudos pranešimuose užauglamsi, kad lietuvių stalai šūslaukė didžiausio lietuvių dėmesio. Juos viliojo: augstas raguolis, beržo šakos, baravykės bei voveruškės primenantys pyragaičiai, spalvoti kiaušiniai, sužadintys ašišos ir Vilniaus verbos. Prie stalų buvo pastatyti tautiniai lietuvių drabužiai aprengti manekėnai su gintariniais papuošalais. Tautinių šokių programą atliko "Žilvino" grupė.

Britanija

SV. ONOS DRAUGIJOS Londone metinis susirinkimas įvyko balandžio 1 d. prie valšams paruoštų stalų. Apšvarstyti tradiciniai šios draugijos renginiai bei kiti su labdara susiję reikalai. Naujon valdybon išrinktos: pirm. Marija Vikanienė, vicepirm. ir sekr. Adelė Krauciūnienė, ižd. M. Parulienė, narės — A. Putnienė, Z. Lekavičienė, P. Tautinskienė, M. Knabienė, M. Semetienė, revizorė R. Cernienė.

"EUROPOS LIETUVIO" pranešimu, liepos pradžioje Londone bus surengtas dviejų torontiečių koncertas — tenoro Rimo Strimalio ir pianisto bei kompoz. Stasio Gailevičiaus. Koncerto data bei vietą žadama paskelbti vėliau.

LIETUVIŲ SKAUTU SAJUNGOSE tarybos pirmia Britanijos ir Vokietijos rajonus sujungė į vieną. Dabar jis vadinsis LSS Europos rajonu, vadovaujamu v. s. Jaro Alkio Britanijoje.

VELYKŲ ATOSTOGU METU Londone lankėsi Marytė ir Andrius Šmitai iš Vasario 16 gimnazijos. A. Šmitas vadovauja pasaulio lietuvių jaunimo kongreso svečių priėmimo komitetui, M. Šmitienė yra informacijos skyriaus vadovė, paruošianti biuletenius lietuvių ir vokiečių kalbomis. Su D. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirm. J. Alkiu ir sekr. A. Vilčinsku jiedu aptarė kongreso programą Londone, o turistų priėmimo reikalus svarstė su pagalbinio komiteto Londone pirm. M. Bajorinu.

Vokietija

PASIKEITIMAI VLB KRASTO VALDYBOJE. Dėl darbo ir sveikatos problemų iš jos pasitraukė Arminas Lipšys. Jo vieton išrinkus Algį Vitkų, valdyba naujai pasiskirstė pareigomis: pirm. Andrius Šmitas, vicepirm. Eugenija Lucienė, sekr. dr. Alina Plechavičiūtė-Veigel, narys jaunimo reikalams Algis Vitkus.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ vaikų į jaunimo stovyklą liepos 29 — rugpjūčio 12 d. d. įvyks Romuvos parke, stovyklautojai bus apgyvendinti Vargis 16 gimnazijoje. Stovyklą organizuoja VLB krašto valdyba, visais jos reikalais rūpinasi jaunimo vadovas Algis Vitkus.

GRAŽIAUSIA DOVANA

KRISTINA PARŠTYTĖ

Elytė sėdėjo viena ant lovos krašto ir, liūdnai nuleidusi galvą, stengėsi nepamiršti ašaroms, kurios spaudė jai krūtims. Štai jau Motina Diena, visa šeima ką tik grįžusi iš bažnyčios. Mama ruošia pietus; tėvelis ir broliukas su ja šnekučiuojasi, juokauja, turbūt galvoja apie dovanas, kurias netrukus jai įteiks. "O aš nieko neturiu. Neturiu dovanos mamytėi", pagalvojo Elytė ir skaudžiai atsiduso...

Elytė prisiminė kaip ji visą mėnesį taupė pinigų šiai dienai. Jai nebuvo lengva taupyti, nes tėvelis daug neduodavo, o Elytė labai greitai išleisdavo. Bet pagaliau susidarė numatyta suma. Įdėjusi pinigų į baltą vokišką, Elytė paliko juos ant rašomojo staliuko. Mažas staliukas buvo taip apverstas, kad nesimatė paviršiaus. Ant jo buvo primesta visokių popierių, sagučių, nulūžusių pieštukų; ten gulėjo apleistos knygos ir sąsiuviniai. Kiek jau kartą Elytė susipiko su mama dėl to stalo, dėl sujuktos lovos, dėl ant kėdės pamestų suglamžytų drabužių! Mama perspėdavo, kad reikia aptvarkyti kambarį, bet Elytė vis rasdavo pasiteisinimų atidėti tokį darbą rytojui: tai skuba pas draugę, tai važiuoja į sueigą, repeticiją, tai turi pasiruošti pamokoms...

Už durų pasigirdo mamos balsas: "Elytė, ko tu ten viena sėdi? Ateik, jau tuoj valgysim!" Elytė pakėlė galvą ir tyliai tarė: "Ateinu, mama", tačiau jos nuo lovos nespėjęs, tik dar daugiau paraudo, pagalvojusi, kad turės pasveikinti mamą tuščiomis rankomis. Ji pažūrėjo į staliuką. Balto vokiško nebebuvo. Nebėbuvo ir dovanos...

Prieš keletą dienų mama buvo įėjusi į Elytės kambarį ir, pamatiusi vėl didžiausią netvarką, ramiai, bet tvirtai tarė: "Elytė, kol nesutvarkysi kambario, neiškelsi kojos iš namų!" Elytė buvo pradėjusi aiškinti, kad tą vakarą visos draugės renkasi kartu klausytis naujų plokštelių, kad ir ji turinti ten būti, tačiau pastebėjusi, jog mama jau

rimtai pyksta, nutarė nesiginčyti ir kuo greičiau atlikti darbą, kad mama leistų išeiti. Nežinodama kur pradėti, ji permetė akim staliuką, sušlavė visus popierius, suglamžė ir išmetė į šiukšlių dėžę. Po to ji pakabino palaidus drabužius ir truputį sulygino lovos antklodę. Kambarys liko bent paviršutiniškai švaresnis.

Elytė tik vakar, besiruošdama į krautuvę, pradėjo įieškoti pinigų vokiuko. Staiga jai dingtelėjo bails mintis, kad vokiuką tikriausiai išmetė su šiukšlėmis. Mergaitė apstulbo. Juk rytoj jau Motinos Diena, iš kur ji vėl gaus tiek pinigų? Pati neturi, o tėvelio negalima prašyti — jis labai supykęs dėl tokio neatšargumo. Elytė galvojo ir galvojo ką daryti. Atėjo vakaras, užsidarė krautuvės, ir dovana liko nenupirktą...

Už durų pasigirdo vėl mamos balsas: "Elytė, kas su tavim?" Durys atsidarė, ir Elytė pro ašaras pamatė susirūpinusį mamos veidą. Mama priejo artyn, atsisėdo šalia Elytės ir ją apkabino. "Dukrele, tu jau antrą dieną čia užsidariusi rymai. Pasakyk, kas yra."

Kai pagaliau Elytė nustojo verkėti, ji viską išpasakojė — apie vokiuką, apie nenupirktą dovaną, apie savo neapsižiūrėjimą. Ji bijojo pažūrėti mamytėi ir akis ir nematė, kad mamos akys buvo pilnos supratimo ir meilės. Ji tik girdėjo švelnų mamos balsą: "Elytė, tau dar ne pervėlu rasti dovaną. Tavo dovana gali būti gražiausia iš visų". Kai nustebsi mergaitė pakėlė galvą, mama aiškino toliau: "Tu gali man duoti pažadą, kad nuo šios dienos būsi gera, paklusni, kad nespėysi su manim ir kad kas savaitę tvarkysi kambarį. Tokią dovaną gavusi, aš būsiu labai laiminga".

Mama nubraukė Elytę iš sąrašo, atsistojo ir su meilia šypsena išėjo atgal į virtuvę. Elytė ramiai pasėdėjo porą minučių. Tada su palengvėjusia širdim pakilo nuo lovos ir, žengdama pro duris, pagalvojo: "Einu įteikti mamytėi gražiausios dovanos..."

Mama, aš Tave myliu

Yra daug žodžių žodyne, bet vienas gražiausių ir reikšmingiausių yra MOTINA. Be motinų mūsų nebūtų. Mes turime joms dėkoti, nes tiek daug pasisventė mums, kad tik būtų geriau. Jos mus moko tai, kas teisinga ir kas gera. Jos myli, maitina, rengia ir užjaučia mus. Jos įdiegia Dievo ir tėvynės meilę. Senovėje, caro priespaudos laikais, Lietuvoje nebuvo galima mokyti lietuviško rašto. Tada motinos slapta, prie ratelio, mokė vaikučius skaityti ir rašyti. Taip lietuviškos motinos užaugino tvirtus patriotus. Ir dabar Lietuvos motinos yra garbingos patriotės, nes nelaisvėje užaugino lietuvius kaip Nijolė Sadūnaitė, Simas Kudirkas, Romas Kalanta, Viktoras Petkus ir daug kitų.

Siomis dienomis yra lengviau. Prie ratelio nereikia bijoti, kad rusai bolševikai suras ir bus galas, bet mūsų motinų meilė nėra mažesnė. Prisiminkime jas Motinos Dieną, įteikime joms gėlių, parašykime laiškus ar nupirkime dovanėlę, parodykime savo meilę jos. Jos tiek daug davė. Ar mes negalime nors truputį parodyti joms dėkingumą?

Bernadeta Abromaitytė, X sk.

Mano motina visada turi laiko klausytis mano problemų ir padėti man. Ji vargsta, kad mano gyvenimas būtų lengvesnis. Ji kepa, skalbia, lygina. Jei reikia iškalbėti kojines krepšinio rungtynėms, ji tuoj tai padaro ir išdžiovina. Ji iškepa sausainių ir pyragų tikiai mūsų malonumui. Jai niekada nėra rodoma pakankamai pagarbos. Kartais ji užpyksta, ir, atrodo, be priežasties, bet beveik visada būna priežastis. Nėra kito žmogaus šeimoje, kuris tiek daug meilės ir pastangų įdėtų į viską. Mes turėtume atsiminti, kad mamą reikia gerbti ne tik šią vieną dieną, bet per visus metus.

Algis Balsys, X sk.

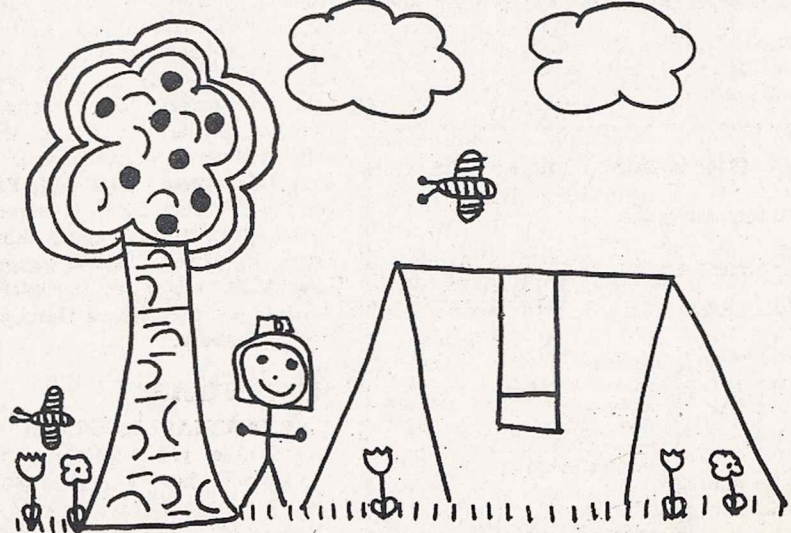
Viena diena metuose yra paskirta mūsų mamytėm. Jos mus kiekvieną dieną saugo ir myli. Kai aš nusiminus, mano mamytė pralinksmina. Kai sergu, mamytė mane slaugo, ir aš greitai pasveikstu. Už tuos visus ir kitus dalykus mes per Motinos Dieną padėkome mamytėi. Kartais neturime pinigų jai nupirkti gražios dovanėlės, bet mama yra patenkinta ir mūsų rankom padaryta kortelė.

Tą dieną mes stengiamės būti geresnės ir padedame mamai, kiek galime. Mes padarome mamai skanią vakarienę ir suplauname indus. Kai dirbame, pagalvojame, kiek daug mamytė mums tikrai yra padariusi. Mes norime mamytėi pasakyti aciu, ir už tai ši diena yra paskirta mūsų mamytėm.

Aldona Kasperavičiūtė, X sk.

Šiokiomis dienomis mes gal neprisimename, ką motina mums padaro. Motinos Diena būna gegužės mėnesį, nes tai gražiausias pavasario mėnuo. Dažniausiai Motinos Diena būna saulėta, graži, šilta, pilna gėlių. Motina mums daug padeda. Ji mus moko gera pažinti ir atskirti nuo blogo, daryti tai, kas teisinga. Ji mus išmoko lietuviškai kalbėti ir mylėti tėvynę.

Aldona Sendžikaitė, X sk.

Su Motinos Diena ateina ir pavasaris, kurį čia vaizduoja VIOLETA DOBILAITE, Toronto Maironio mokyklos III sk. mokinė

Kai aš turiu kokią problemą, mano mama man padeda išspręsti. Kai aš sirgau, mama mane gydy. Kai aš užsigaudavau, mano mama mane slaugydavo. Mama gražiai sutvarko namus ir visai mūsų šeimai verda valgyti. Ji visus drabužius mums siuva arba eina į krautuvę pirkti. Be mamos man būtų labai sunkus gyvenimas: negaučiau valgyti, neturėčiau drabužių ir daug kitų dalykų. Tai matote, kad mamos visiems yra labai svarbios ir dėlto reikia jas labai gražiai pagerbti per Motinos Dieną.

Vaidila Banelis, X sk.

Motinos dieną mes dėkojame mamai už visus dalykus, kuriuos jina mums padarė. Mama savo gyvenimą aukoja šeimai. Kai turi pinigų, užot sau pirkusi suknelę, nuperka savo vaikams naujus batukus.

Taip pat mama dirba visą dieną savo šeimai. Mano mama dieną dirba, o kai grįžta namo, visiems padaro vakarienę.

Mama nuo mūsų gimimo nuolat mus saugo ir rūpinasi — nori, kad būtume laimingi. Už visa tai mes dėkojame per Motinos Dieną. Galima nupirkti gražių gėlyčių arba padaryti savo darbėliu. Mama mus moko būti gerais, tad ir mes turime jai parodyti savo gerumą. Mes turime mamai dėkoti kas dieną, bet kartais užmirštame. Dėlto nors kartą ir metus turime parodyti jai savo meilę, nes motina mus padaro stipriais lietuviams ir teisingais žmonėmis.

Gailė Salmiraitė, X sk.

Motina mums yra svarbiausias žmogus visame pasaulyje. Ji viską daro mums ir visus myli. Kiekvieną dieną ji atsisakia ir paruošia pusryčius. Mano mamytė dirba raštinėje. Jina grįžta iš darbo apie 5 v.p.p. ir neturi laiko pailsėti, nes tuojau ruošia vakarienę. Mamytė mus pamoko, pasako kas galima daryti ir kas ne. Kartais aš nesutinku su jos nuomone, bet žinau, kad ji daro viską, mums norėdama gero. Motinos Diena būna tik kartą į metus. Leiskim motinoms pailsėti ir pasakykim: "Aš Tave labai myliu!"

Vida Sernaitė, X sk.

Gėlė mamytėi

Vieną dieną aš radau labai gražią gėlytę. Aš nuskyčiau tą gėlytę ir galvojau, ką galėčiau su ja padaryti. Pagaliau sugalvojau. Dabar žinau ką darysiu su ja: rytoj Motinos Diena, nuėsiu ją ir padovanosiu mamytėi. Kitą rytą, kai mamytė dar miegojo, aš paėmiau tą gėlytę ir įėjau į mamytės kambarį. Aš pabučiavau ją ir pasveikinau. Pabučiavau ją vėl ir padaviau gėlytę. Ji man pasakė aciu už tokia gražią gėlytę.

Loreta Mačytė, Hamiltonas

Gegužės 13 d. švėsimė Motinos Dieną. Siemet aš padovanosiu mamytėi puokštę gėlių. Mano mama myli gėles. Puokštėje bus įvairių gėlių: trys rožės, dvi šakelės alvų, pora tulpių, lilių, bijūnų ir rutelių. Su puokšte bus kortelė: "Mano mylimajai mamytėi, kuri man visada padeda, kai nemoku ko daryti — nuo Daivos." Tą dieną aš būsiu labai gera mergaitė.

Daiva Koperskytė, Hamiltonas

Kelkis, kelkis, artojėli, Po žiemos nakties, Jau saulutė pasikėlė — Tiesią vagą tiek.

Cyru — vyru, aš artojo Rytmečio malda... Ir giesmelę tą kartoja Siela ir gamta.

B. Brazdžionis

LINAS VAITKUS iš Vašingtono ir DALIA RYDELYTĖ iš Klevelando, susituokę balandžio 21 d. D.M.N.P. šventovėje Klevelande Nuotr. J. Garlos

Didžioji grėsmė - rusai

Gunars Rode, latvių disidentas, 1978 m. pabaigoje paleistas iš sovietinės vergijos, apėmė daugelį latvių bendruomenių JAV-se ir Kanadoje, kalbėdamas su laikraštininkais, liudijo JAV kongreso žmogaus teisių komisijai, dalyvavo baltiečių vakarė Kanados parlamento rūmuose, susitiko su Kanados užsienio reikalų ministerijos pareigūnais.

Jo nuomone, komunizmas neša didžiausias priesas, nes jį niekas nebetiki. Didžiausia grėsmė ateina iš rusų plėtos bei kolonizacijos. Išeiviai esą per daug baiminasi KGB ir nedrįsta teikti pagalbą su tautiečiams Latvijoje. Menininkai, kurie išleidžiami užsienin, yra tokie pat vergai, kaip ir visi kiti. Juos nuolat lydi sovietiniai sargai.

Kaikurie jų yra kompartijos nariai, nes nori gauti didesnį duonos kėsnį. Latvių tauta esanti dideliame pavojuje. Didžiojoje miestuose daugumą sudaro jau rusai. Rygoj esą tik 20% latvių. Tenai sunku susikalbėti vien latviškai. Tik KGB įstaigoje visi kalba latviškai. Viuose kitose įstaigose pilna rusų, kurie nemoka latviškai. Rusai verčia latvių jaunimą išvykti į kitas respublikas, ten atlikti karinę tarnybą ir įsidarbinti. Jiems ten moka didesnę atlyginimą. Išvykę jauni latviai veda rusus ir ten pasilieka.

Politinė veikla išeivijoje yra labai svarbi, bet dar svarbiau palaikyti ryšius su tautiečiais Latvijoje ir jiems padėti visais galimais būdais.

(Si informacija gauta iš latvių sluoksnių Toronte).

Pagarbus vardas

Neatimkime motinai teisės vadintis "motina"

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Paskutinį kartą šniokšdamas riedėjo traukinys Lietuvos laukais, leisdamas tamsius dūmus, lyg protesto ženklą. Vagono kampe ant lagaminų susirietusi sėdėjo motina ir trys jos vaikai. Kur važiuo šioji ir tūkstančiai tokių kitų motinų? Nagi, laisvės ir laimės įieškoti savo vaikams svetimuose pasaulio kraštuose, nes jos žemę mindžioti pradėjo svetimos pėdos.

Motina jautė pareigą globoti savo vaikus, kuriuos norėjo išauginti laisvėje, ir suteikti jiems geresnį rytoj. Mat, kiekviena motina mano, kol ji gyva, yra savo vaikams reikalinga, koks jos vaikų amžius bebūtų.

Motina niekuomet nesiskundė savo dalia, nors jai išeivijoje teko pakelti dvigubą gyvenimo sunkumą. Vieną dienos dalį ji praleisdavo dirbtuvėje ar įmonėje, kitą — savo namų ruošoje. Visuomet buvo gyva, linkma, visus sunkumus nešė be dejavimų. Vyru ar vaikui susirgus, savo švelnią ranką glostė juos.

Laiko tėkmėje vaikai išaugo. Motina stebi, kad kiekvieną dieną jos vaikai keičiasi, atšala, mažiau ir mažiau domisi mūsų tautos reikalais. Kviečiami į lietuviškas šventes, renginius, vaikai atsakydavo "negalėsiu mama, esu susitaręs su draugais išvažiuoti ir kur kitur laiką praleisti".

Taip pamažu vaikai pradėjo atitolinti nuo motinos ir savo tautos reikalų, nebekalbėti lietuviškai. Svetima kalba ir aplinka pradėjo juos visai užvaldyti. Motinai barantis, kodėl namuose nenori kalbėti lietuviškai, atsakydavo: jiems angliškai ar ispaniškai lengviau kalbėti, nes taip jų visi draugai kalba, be to, ir mokyti turi svetima kalba. Lietuviškos draugystės bei draugų visai neįieškojo.

Taip dar kartą turėjo motina nusileisti savo vaikų užmačioms ir prisitaikinti prie jai mažai suprantamos kalbos, kuria buvo kreipiamasi į ją. Pagaliau jos vaikai nustojo ją vadinti "moti-

na": dažniausiai kreipdavosi į ją tos kalbos pavadinimu, kurios krašte gyveno.

Taip mūsų motina pamažu ėmė prarasti teisę į žodį "motina", o pagyvenusi į "močiutės". Ji turėjo priimti visai jos širdžiai svetimą, nemielą ir nepriimtą pavadinimą. Ir kas skaudžiausia, kad tą teisę vadintis motina atėmė jos pačios vaikai ir pradėjo vadinti svetimu vardu. Tokį mūsų motinos vardo teisės praradimą ir perkrikštimą turėjo prisiminti tūkstančiai mūsų motinų.

Nejaugi nėra galimybės sustabdyti bėgimą tos teršiančios upės, kuri nuodija mūsų motinų sielas, atimdama joms teisę vadintis "motinos" vardu. Mūsų motina yra suaugusi su šiuo pavadinimu, nes toks kreipimasis į ją buvo šimtus metų kartojamas mūsų tautos vaikų lūpomis.

Mes visi išeivijoje turime kovoti už tai, kad būtų grąžinta mūsų motinai teisė vadintis "motina", skatinti mūsų jaunimą, kad suprastų to svarbumo reikšmę ir mokyti savo tėvų kalbos. Žinoma, atsirasi ir tokių, kurie sakys, kad pas mus nėra arti lietuviškų mokyklų, lietuviškos mokytojų, bet tai bus atsikalbėjimas, nes šiandieną, naudojantis dr. Tamulionytės lietuvių kalbos mokymosi metodu, nėra būtinas lietuvių kalbos mokytojas, mes kiekvienas galime būti mokytoju savo pačių namuose. Tas mokymosi metodas labai lengvai pritaikytas visiems, net ir tiems, kurie lietuvių kalbos visai nemoka. Tik reikia turėti truputį ryžto.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvį Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Jei galite parūpinti naujų darbų Ontario jaunimui, Ontario vyriausybė padės mokėti jiems atlyginimus

Jei turite verslą arba ūkį ir įvedate naujus darbus 1979 metų balandžio 30 — spalio 21 dienos laikotarpyje, galite kreiptis į Ontario jaunimo įdarbinimo įstaigą (Ontario Youth Employment Program), prašydami paramos — \$1.25 į valandą (maksimum iki \$50.00 į savaitę) samdomų tinkamų jaunuolių atlyginimams už atitinkamus darbus.

Kreipkitės tuojau Pašalpų ištekliui riboti

Jei norite samdyti jauną žmogų nustatytos programos laikotarpyje, paduokite prašymą kiek galint greičiau. Prašymai svarstomi eilės tvarka. Paskutinė data prašymams paduoti yra 1979 m. liepos 3 arba anksčiau, jei skirti ištekliams išbaigti.

Tinkami darbdaviai

yra tie, kurie aktyviai yra dirbę versle arba ūkyje bent vienerius metus prieš 1979 metų balandžio 30 dieną kiekvienoje darbovietėje, kuriai prašoma parama.

Tinkami darbininkai

yra tie, kurie 1979 metų balandžio 30 dieną turėjo bent 15 metų amžiaus, bet dar ne 25-rius. Jie turi būti Ontario gyventojai, turį teisę dirbti šioje provincijoje. Jie negali būti darbdavio giminės, kaip tai yra pažymėta Ontario jaunimo įstatyme (Ontario Youth Employment Act).

Programos trukmė

Si programa vykdoma 25 savaites — nuo 1979 metų balandžio 30 iki spalio 21 dienos. Nereikalaujama, kad darbdavys samdytų jaunuolius išsam 25 savaitių laikotarpiui.

Įdarbinimo sąlygos

Norint gauti finansinę paramą, reikia, kad įvestas darbas būtų pridėtinis prie reguliaraus ir sezoninio darbo, normaliai atliekamo minėtos programos laikotarpyje. Be to, jis turi užimti bent 25 savaitines prižiūrimo darbo valandas mažiausiai per šešias savaites.

Parama

Darbdaviai gali gauti finansinę paramą iki 150 darbinų savaitių kiekvienoje tinkamoje darbovietėje. Pavyzdžiui, jei norite pasinaudoti maksimaline parama, galite samdyti 10 jaunuolių 15-kai savaitių kiekvieną, arba 6 jaunuolius 25-kom savaitėm kiekvieną, arba 15 jaunuolių 10-čiai savaitių kiekvieną. Patvirtinti darbdaviai gaus paramą \$1.25 į valandą iki \$50 į savaitę (40 valandų) už kiekvieną jaunuolį, samdytą pagal šią programą.

Darbininkų samda

Prieš samdydami darbininką pagal šią programą, visų pirma turite gauti iš provincijos raštišką patvirtinimą.

Pernai ši programa patvirtino 40.000 naujų darbų jaunimui visoje provincijoje. Jeigu manote, kad turite teisę į finansinę paramą pagal šią programą, kviečiame paduoti prašymą.

Smulkesnių informacijų apie Ontario jaunimo įdarbinimo programą ir prašymų blankus teiraukitės: Ministry of Intergovernment Affairs, Subsidies Branch, Queen's Park, Toronto M7A 2R8. Telefonas: 1-800-268-7592 (nemokamas). Telefonas metropolitiniame Toronte: 965-0570. Šiaurinėje Ontario dalyje (srities kodo numeris 807) skambinkite: Toronto collect 965-0570. Prašoma skambinti 8 v.r. — 5v.p.p. nuo pirmadienio iki penktadienio.

Pastaba

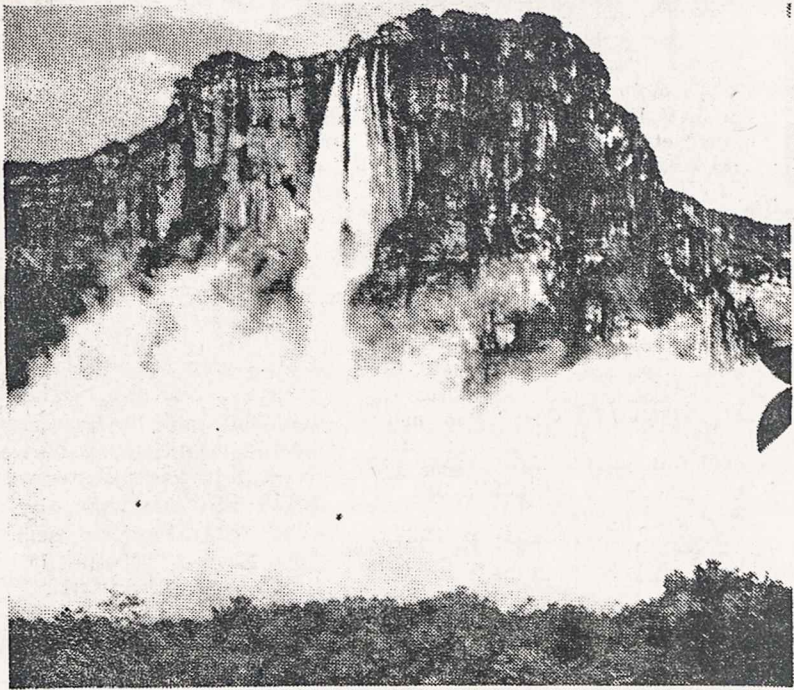
Jeigu anksčiau esate dalyvavę Ontario jaunimo įdarbinimo programoje OYEP, prašymo blankai ir instrukcijų knygelė jums yra pasiųsta paštu.

OYEP pasitarnauja mums visiems

William Davis,
Premier

Province of Ontario

Salto Angel — augščiausias pasaulio krioklys Venecueloje — 3825 pėdų

Politinės partijos Kanadoje

PAUL W. FOX

Tai yra ištrauka, skirta "Canadian Scene", parašyta dr. P. W. Foxo, politinių mokslų profesorius Toronto universitete ir Erindale kolegijos direktorius.

Konservatorių partija

Konservatorių partija atsirado prieš konfederaciją, kaip kolonijinis ekvivalentas Kanadoje Britanijos tokios pat partijos. Kaip tokia, ji buvo karštai lojali Karūnai ir tvirtai tikėjo į reikalą palaikyti ryšius su Britanija. Valdant pirmajam jos vadui Sir John A. Macdonaldui, kuris buvo Kanados ministru pirmininku beveik be pertraukos nuo 1867 iki savo mirties 1891 m., partija vykdė "tautinę politiką" — ugdė tautą nuo jūros iki jūros: statė pirmąjį transkontinentinį geležinkelį ir laikėsi reliatyviai augstos tarifų politikos, kurios dėka galėjo augti mūsų pramonės užuomazga.

Sie elementai paliko savo žymes partijai ilgam laikui. Vakarų Kanados kviečių augintojai laikė torius kaip "didelio biznio partiją", o prancūzų kilmės kanadiečiai vadino ją anglosaksų partija. Prancūziškosios Kanados nepasitikėjimas konservatorių tapo atvira antipatija, kai torių vyriausybės įsivėlė į ginčytinus atvejus: 1. sukėlė Louis Riel egzekuciją, kuris buvo pusiau prancūzas-kanadietis ir katalikas; 2. ilgą delsimą priverstį Manitobą leisti atskiras mokyklas katalikams; 3. netaktišką naujų emimų politikos įgyvendinimą Kvebeke 1907 m. Todėl Kvebekas nuostoj rinkt konservatorius į parlamentą. Nuo 1917 iki 1957 m. kiekvienoje federaciniuose rinkimuose, išskyrus vieną kartą, Kvebekas niekuomet neišrinkdavo daugiau kaip pusėtnų konservatorių į parlamentą iš visų Kvebeko 75 parlamento narių. Ši nuolatinė nesėkmė Kvebeke yra svarbiausias motyvas, kodėl per visus tuos 40 metų konservatoriai galėjo sudaryti Otavoje tik vieną patvarią vyriausybę.

Tebesitęsiantis priešingumas Kvebeke yra svarbiausia konservatorių partijos klūtis laimėti valdžią Otavoje.

Liberalų partija

Liberalų partija prasidėjo Kanadoje kaip reformos sąjūdis. Po konfederacijos įsiai sujungė britų kilmės smulkios piljonių ūkininkus, vadinamus "grits", ir pažangųjį elemen-

tą prancūzų Kanadoje "les Rouges". Iš čia ir jų spalvos — raudona ir balta kaip kontrastas tradicinei mėlynai ir baltai. Liberalai atrodė kaip liaudies partija — pabrėžė lygybę, reformą ir tautiškumą.

Pirmasis didis jų vadas buvo Sir Wilfrid Laurier, prancūzų kilmės katalikas, kuris savo asmeniui ir savo politikai pabrėžė valstybės vienybę ir anglų bei prancūzų bendradarbiavimą. Laurier pasekė Mackenzie Kingui, kuris save laikė socialiniu reformatorium ir moderniu viešosios gerovės architektu. Kai po Kingo atėjo antras prancūzų kilmės kanadietis ministras pirmininkas Louis St. Laurent, buvo patvirtintas istorinis liberalų partijos dvitautis aspektas. Kai po St. Laurento atėjo Lester B. Pearsonas, po jo — Pierre-Elliot Trudeau, dvitautis aspektas pasidarė nuolatinės liberalų gėtos Otavoje šaltinis nuo to laiko, kai jie laimėjo tiek daug atstovų Kvebeke ir Ontario provincijoje.

Naujoji demokratų partija

Senas ūkininkų protestas vakaruose privėdė prie įsteigimo daugiausia ūkininkų partijos, vadinamos Cooperative Commonwealth Federation — CCF, Reginoje 1933. Ji remiasi demokratiniu socializmu principais ir bando pasidaryti ekvivalentu britų darbiečių partijai.

Po beveik 30 metų besikeičiančio, bet visada kuklaus pasisekimo, kaip mažumos partija federaciniuose politikoje, ji stengiasi praplėsti savo programą ir užtikrinti didesnę paramą iš organizuotų darbininkų centrinėje ir Kanadoje, pasivadinusi Naująja Demokratų Partija — NDP (1961).

Jos pasisekimas Otavoje buvo kuklus. NDP padidino savo proporciją iš maždaug 18% visų balsų federaciniuose rinkimuose, bet tai dar toli nuo liberalų ir konservatorių, kurie siekia nuo 30 iki 40%.

Išvada

Visos trys mūsų federacinės politinės partijos yra nuosaikios ir vidurio partijos. Prieš kalbindami savo partijas, supraskime, kad Kanada yra daugiausia vidurio klasės kraštas, kuris mėgsta vidurio kelią. Jei norime, kad mūsų partijos būtų demokratines, išreiškiančias balsuotojų nuotaikas, jos ir tegali būti vidurio kelyje. Canadian Scene

Vertė J. Str.

Vėsuma ant karštų žarijų

AL. GIMANTAS

Iš Vokietijos visada įdomiai rašas dr. J. Grinius neseniai šiose skiltyse pažėrė eilę samprotavimų vokiečių televizijos ekrane matyto filmo "Holocaust" proga. Jo nuomonė ir išvados gana skirtingos nuo daugumos amerikiečių (ir kanadiečių) lietuvių ispūdžių, kurie gana karštai ir ryžtingai bandė protestuoti amerikiečių televizijos stotyse, nuosirdžiai tikėdami, kad lietuvių vardo ir vaidmens kėlimas įtaigojančiai neigiamą prasmę galėjo klaidinti milijonus žiūrovų.

Tuo tarpu Vokietijoje rodyta versija (turbūt ta pati kaip ir JAV) lietuvių žiūrovui nebuvo jau taip labai atstumianti ar falsifikuota. Iš dalies tai gali būti ir skonio ar bendrosios erudicijos išdava. Ne visi mes sugebame ar norime blaiviai galvoti ar įvykius vertinti, ypač ten, kur, kad ir netiesiogiai, karo meto ir okupacinių sąlygų buvome įveltę. Tauta buvo bejėgė reikšmingesniems sprendimams, o paskirų jos narių laikysena tiek teigiamais, tiek ir neigiamais atvejais tegalėjo būti itin ribota.

Jei kas bijojo, kad po "Holocaust" demonstravimo pasirodys naujasis kaltinimai iš žydų pusės lietuviams, tai, atrodė, tokia prielaida nepasitvirtino. Net ir rezervuoti buvusį Lietuvos žydų balsai mūsų pačių spaudoje nebuvo nei aliarmuojantys, nei kokios naujos nesantikos sklidinai. Atsitiko beveik priešingai, nes pvz. tokiu intelektualu, kaip A. Stomas ir I. Meras, straipsniuose matėme ir jautėme tam tikro visų lietuvių supratimo niuansų bei rimtų pastangų lietuvių — žydų santykių (praity ir dabar) vertinti nešališkai. Atrodė, kad to paties jie laukė ir iš lietuvių autorių, bandančių nagrinėti ta-

dar vis slidžią ir tikrai dar neišsėtą temą.

Atrodo, kad rimto dialogo tęsimą beveik vienodai iš abiejų pusių trukdo ne "tyloji dauguma", bet žymiai triukšmingesnė mažuma, kažkodėl tikinti, kad tik jų pusėje gynyjo tiesa ir viešojo opinija. Žinia, ten kur tiesos įieškoma, ją bandant grįsti neapykantos žarijomis, negali būti jokios vilties betkuriame žmoniškam išsiaiškinimui. Tokiu atveju visa ir vėl paliekama vietoje, be mažiausių prosvaisčių, gal ir sąmoningai pamirštant, kad laikas ir įvykiai seniai pralenkė anas karo bei okupacijos nedalos dienas.

Sioje vietoje turbūt tiktų paminėti gana įdomų reiškinį, būtent, kad žydų tautybės asmenys, gyvenę sovietinamoje Lietuvoje ir dabar pasiekę Vakarų, puikiausiai kalba lietuviškai ir tarp kitų izraelitų ateivių laiko save lietuviais. Atrodo, kad ir Lietuvoje bendras sugyvenimas bei santykiai tarp žydų ir lietuvių yra ne tik visai normalūs, bet ir visai šilti. Tai liudija atvykėliai iš ten — tiek lietuvių, tiek ir ydai. Vadinasi, dažno mūsų kio prieštaištas, kad nepriklausomybės laikais žydai gyventojai nesistengė pramokti lietuviškai (ir tai buvo tiesa), šiuo metu visai negalioja.

Atrodo, kad tik amžiumi vyresnieji (ir tai neturėtų būti laikoma taisykle) žydų ir kairurie mūsų tautiečiai negalėtų susėti prie vieno stalo, bandant narpinti visus šešėlius praeities klystelių labirinte. Tačiau šitas uždavinys turėtų būti jaučiamas ypač jaunesniosios kartos abiejų tautybių atstovų. Kaip ir reikala bežvelgtum, šandien atrodo, kad neturėtų būti jokių rimtesnių kliūčių abiejų tautų santykių sunormalinimui ir galutiniam buvusį "karo kirvių" užkasimui. Ar to nereikalauja tikrieji abiejų tautų interesai?

Jaunimo kongreso žinios

Kovo mėnesį įvyko IV PLJK komiteto posėdis, kuriame buvo svarstomi daugiausia techniški reikalai. Posėdyje buvo priimtas naujas narys į šį komitetą — Antanas Stankus-Saulaitis. Jisai atliko kultūrinį parengimų komisiijos pirmininko pareigas.

Kun. A. Saulaitis, IV PLJK stovyklos komisiijos pirmininkas, pranešė, kad ligi kovo 20 d. į kongreso stovyklą užsiregistravo 115 berniukai ir 205 mergaitės. Iš užsiregistravusiųjų 107 yra 20-23 metų amžiaus ir 79 asmenys 18-19 metų. Jaunimas užsirašė į sekančius užsieninių burelius, kurie vyks stovyklos metu: tautiniai šokiai — 143, papročiai ir tradicijos — 100, foto ir filmai — 90, lietuviški valgiai ir choras po 69, audimas — 49 ir t. t. Temos apie okupuotos Lietuvos gyvenimą, kurios daugiausia domina jaunimą yra: kultura — 140, žmogaus teisės — 135, kelionės (ir Lietuva) — 134, pasaulėžiūra — 130.

Stovyklos techniški reikalai rūpinasi Anglijos lietuviai. Bus užakylas traukinyje ir laivais kelione iš Londono į Oslendą. Ostendeje dalyvius ir turintus pasikėlus Vingaudas Damijonaitis ir Vida Paulkaitė. Vokietijos atstovų rūpesčiu visi bus nuvežti prie laukiamųjų autobusų. Studijų dienos techniški reikalai rūpinasi Vingaudas Damijonaitis, Vida Paulkaitė, Algis Vahinas, Jūratė Jurkskaitė.

tė, Aurelija Lipšytė ir Algis Pamečičius. Tie patys su padėjėjais rūpinis ir kongreso uždarymu Frankfurte.

Kaip anksčiau skelbta, kongreso būstinė Vokietijoje veiks nuo liepos 1 iki rugpjūčio 12 Vasario 16 gimnazijoje, Huettenfeldo kaimelyje, 60 km nuo Frankfurto, 30 km nuo Heidelbergo, 20 km nuo Mannheimo ir 30 km nuo Darmstadto. Artimiausia traukinių stotis, iš kurios Huettenfeldą galima pasiekti autobusu, yra Weinheim. Autobusu važiuoti Worms arba Lampertheim linkme ir išlipti Huettenfelde. Važiuojant automobiliu arba taksiu, reikia važiuoti į Huettenfeldą, nes ten yra gimnazija.

Kongreso proga svečiai galės apsilankyti gimnazijoje. Pragyvenimas ir nakvynė kainuos į parą apie 25 DM. Vien nakvynė kainuos 3 DM už nakį. Už patalynę reikės sumokėti 5 DM (nesvarbu kiek nakų) ir už pusryčius 3.50 DM. Norintieji gimnazijoje apsilankyti išsieniam laikui prašomi iš anksto tai pranešti kongreso būstinė, kad vieta būtų rezervuota. Būstinės adresas: IV PLJK Romuva Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4, West Germany. Svečiai rūpinasi gimnazijos personalas ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas Eugenius Lucienas vadovaujamos tautininkės.

IV PLJK komitetas buvo pasiskelbęs 7 ekskursijas po Europą, kurios turėjo įvykti kongreso studijų dienų metu ir po kongreso. Dėl pirmos užsiregistravusiųjų skaičiaus pagal paskelbtą sąrašą neįvyko ekskursijos b, c, f ir g. Likusios ekskursijos įvyks. Joms užsiregistravusiųjų neturėtų gaus smulkesnių nurodymų.

IV PLJK techninė komiteta kovo mėnesį posėdyje Koenigsheime ir kartu su "Haus der Begegnung" semininkais aptarė visus kongreso uždavimus lietuvių techniškus reikalus. Šiuo metu "Haus der Begegnung" salė ir visos patalpos remontuojamos, gražinamos. To kiu būdu kongreso atstovai Albenberge ir Koenigsheime apsigyvens "maujos patalpose".

IV PLJK uždavimų koncertas liepos 28 d., 3 v. p. p., įvyks Koenigsheime "Haus der Begegnung" didžiojoje salėje. Ten pat liepos 27 d., 8 v. v., įvyks jaunųjų kūrėjų vakaras. Liepos 28 d., 11 v. r., įvyks oficialus.

(Nukelta į 9-tą ps.)

Tradiciškai "Tėviškės Žiburių" spaudos baliuje prie rėmėjų stalo. Stovi iš kairės: dail. A. TAMOSAITIENE, Anapilio Moterų Būrelio pirm. B. MAZEIKIENE; sėdi: netorontietė viešnia, S. PACEVICIENE, dailininkė R. ZOTOVIENE, padovanojusi savo paveikslą būsimai "T2" loterijai. Nuotr. St. Dabkaus

Senų nebereikia... K. Mileris

Gražu tik kas nauja ir jauna

gyvenimo džiaugsmus ir liūdesius.

Tiesa, senas žmogus nebegali išvystyti tokio greičio, tokio lankstumo ar sugebėjimo prisitaikyti, bet jis turi gyvenimo patirtį. Iš pragyvento laiko perspektyvos jis gali daryti geresnius sprendimus, yra pastovus ir daugiau supranta kitą. Nors daug jaunų yra prasimušę į augstas gyvenimo sritis, tačiau pasaulio tvarką ar netvarką dar tebedaro senieji, jau Kanados pensininko amžiaus žmonės. Reginos universiteto rektorius L. Barber rašo: jei fizikas savo augščiausią išradimą gali parodyti būdamas 32 metų, tai istorikas to pasieks tik būdamas 70.

"Geltosnapiai"

Lietuvoje teko skaityti iš Klaidų krašto gaunamą rezistentinį laikraštuką, kuriame mūsų tu laiku VI. Mirono kabinete buvus finansų ministras J. Indriūnas buvo vadinamas "geltosnapiu". Nebuvo jis tada toks jaunas, bet kitas finansų žinovas manė, kad tokia vieta turėtų priklausyti vyresniai žmogui. Dar tais laikais, jei buvai jaunas, buvo negerai. Šandien Kanados labai pagarbų gubernatoriaus pareigavietę atiduoda 42 metų E. Schreyeriui. Beveik milijono gyventojų Klevelando mieste tvarko 31 metų E. J. Kucinich. Kalifornijos, vienos iš didžiausių JAV valstijų, gubernatorium taip pat buvo išrinktas ir netgi perrinktas dar labai jaunas vyras E. J. Brown, kuris gali kandidatuoti ir į Amerikos prezidentus. Torontas, daugelio nusivylimui, išrinko jauną John Sewellį.

Tie jaunieji pradė, kad jie darba sugeba atlikti neblogiau už vyresnius. Jie yra radikalesni, liberalesni ir jautresni socialiniuose reikaluose. Jie gyvena idėjomis, kurios dabar yra populiarios žmonėse.

Jaunieji verčia užkietėjusias biurokratinės valdžias, daug ri-

zikuoja ir nebijo. Ar ne jauni šturmo prie Maskvos neprieinamus rusų bunkerius? Ar ne jauni skrido naktimis bombarduoti Berlyną?

Visos dabartinės komunikacijos priemonės dabar sukasi apie jaunus. Jauni veidai visiems daugiau patinka: jie gražesni, turi tą dabar dažnai kartojamą seksualinę trauką. Solistė, jeigu jauna ir dar graži, tai iš jos nereikalaujama gero balso. Imponuojantis dėstytojas bus tas, kuris yra jaunas, augstas, lieknas, tamsiais plaukais. O jaunatviškų manierų politikas su doze sąmojo ir su rožės atlake visada patraukia žiūrovus ir garbintojus.

Reikia ir vienu ir kitu

Pilnai ir sveikai šių laikų gyvenimo pusiausvyrai reikia gero jaunų ir senų derinio. Reikia mums vis naujo entuziazmo, daugiau drąsos, išradungumo ir mokėjimo pritaikyti naujus dalykus naujiesiems laikams. Visa tai turi jaunieji. Bet mums taip pat reikia ir šaltai galvojančios išminties, gyvenimo patyrimo, tų senųjų ir nesenančių gyvenimo vertybių. Tokiais yra gyvenimo kalno viršūnė jau pasiekę mūsų vyresnieji, turį didesnį gyvenimo išvalgos akiraikį. Mūsų lietuvių suvažiavimuose kartais tenka pastoti jaunųjų lyg ir kažkokį pasibranginimą. Jų reikalavimai vyresniesiems kartais nuskamba gana ultimatyviai. Atrodo, kad mūsų tautinių reikalų rūpestis yra vien tik vyresniųjų reikalas. Ar parinkimui, ar jau tokiu laimingo sutapimu mūsų Kanados ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės valdybos yra sudarytos iš jaunesnio ir vyresnio amžiaus žmonių. Tokia yra ir naujoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Tai rodo, kad mūsų lietuviškasis jaunimas domisi bendru darbu su vyresniais, nors turi ir savo PLJ Sąjungą, kurioje gali savarankiškai puoselėti savo politinę ir kultūrinę veiklą.

Du vyresnieji piliečiai vakarienauja. Tai reprodukcija Goyos paveikslo, esančio Del Prado muzėjuje, Madride

Komunistinių žudynių statistika

Komunistinių žudynių statistikoje pirmąją Sovietų Sąjungą, kur nužudyta aukų skaičius siekia 69.700.000. Antroje vietoje seka Kinija su 63.784.000 aukų.

Didžiausias Europos krikščionių savaitraštis Vokietijoje "Neue Bildpost" š. m. balandžio 1 d. laidoje paskelbė komunistinės revoliucijos aukų statistiką. "Nuo komunistinės revoliucijos pradžios 1917 m. — rašo savaitraštis, — komunizmo vanden buvo nužudyta 143 milijonai žmonių. Tą statistiką paskelbė anglų žurnalistas Van der Elst Londono dienraštyje "Daily Telegraph", remdamasis įvairiais istoriniais šaltiniais.

Vien 1943-1947 metų laikotarpįje ištremiami vokiečius iš

Rytų kraštų buvo nužudyta 2.923.700 žmonių. 1975-1978 m. Kambodijoje komunistai išžudė apie 2.500.000 žmonių. Sukilimai Rytų Berlyne, Prahėje, Budapešte ir Baltijos kraštuose pareikalavo 500.000 aukų. Komunistinė agresija Graikijoje, Malezijoje, Burmoje, Korėjoje, Filipinuose, Kuboje, Vietname, Pietų Amerikoje ir Afrikoje pareikalavo daugiau kaip 3.500.000 aukų.

Anglų žurnalistas Van der Elst savo statistiką baigia pastaba: "Komunizmo teigimas, kad jis tarnauja paprastiems žmonėms, yra akiplėšiškiausias melas." Kl. R.

• Engdami kitas tautas, rusai gali tik prarasti savo laisvę, bet ne ją laimėti (Bukovskis)

JAV Lietuvių Fondo taryba ir valdyba. Iš kairės: Povilas Kilius, dr. Antanas Razma, Milda Lenkauskienė, dr. Udiminas K. Balukas, dr. Kazys Ambrozaitis; stovi: Pranas Mažrimas, Petras Zelvys, dr. Ferdinandas Vainas, dr. Jonas Valaitis, Stasys Baras, inž. Vytautas Kutkus, Jonas Kucenas, Kazys Barzdukas. Trūksta: inž. Vytauto Ramanto, inž. Viktoro Naudžiaus, dr. Jono Rackausko, Povilo Sodeikos, dr. Vytauto Tauro, Jono Vainelio, dr. Mindaugo Vynganto, Kleopo A. Girvilo, Antano Juodvalkio, Sauliaus Kuprio, agr. Antano Santaro, adv. Povilo Zumbakio

Scena iš „Emilijos Platerytės“: kalvis kala ginklus ir dalina sukilėliams

Nuotr. A. Stasiulis

„Emilija Platerytė“ Toronte

C. SENKEVICIUS

Patriotika scenoje savo akualumo nepraranda, ypač kai žiūrovui suteikiama galimybė stebėti pasipriešinimą krašto okupantams. Stebėtojuose neabejotinai sukelia nuotaiką, tampanti pagrindiniu ryšiu su įvykiais scenoje. Ta nuotaika lengvai dangsto ir pasitaikančias menines spragas, kurių išvengti mėgėjų teatrams nelengva.

Stiprią patriotinę nuotaiką sukėlė ir rašytojo Anatolijaus Kairio — muz. Aloyzo Jurgučio 3 v. muzikinė drama „Emilija Platerytė“ Toronte parodyta „Dainavos“ ansamblio balandžio 28 d. Kiek buvo įmanoma patirti iš spausdintose programose pateiktų citatų ir nuogirdų solistams ir chorui dainuojant, A. Kairio libretas dvelkia herojiškumu, vietomis švelniu lyrizmu, net tam tikra mistika ir pagauniančiai derinasi su lengvais muzikos sąskambiais, kartais prasiveržiančiais galinga jėga, kaip gali ryšiai veržti pavergto žmogaus pryzas sukilti net iki tokiu laipsnio, kad ir mirtis už tėvynę virsta pergales triumfu. „Mes nebijome pavoja, mes nebijome mirties“ — skambėjo sukilėlių daina. Arba: „Tėvynė šaukia mus į kovą už laisvę žemės mylimos“...

Julia Eckert MacLean

Lithuania - dear Homeland!

Lithuania — dear Homeland!
I send my love to you.
Over golden, amber waves —
Across the Baltic, blue.
Upon my cheek
Sad tears I weep.
Within my heart
My vigil keep —
But oh!
My soul cries out
To you
In anguish —
Dread and deep.
No longer do I see
Your smile
Yet dearest Motherland,
All the while...
In spite of years —
And exile miles —
I am
— Forever — Lithuania's child...

Red. pastaba. Šio eilėraščio autorė yra kandelietė, gimnazijos mokytoja ir žurnalistė, dirbanti Sudburio mieste, Ontario provincijoje. Ji yra nuosirdi lietuvių bičiulė, daug skaičius apie Lietuvą ir išgyvenusi į Lietuvos problemas. Jausdamasi lyg ir jos dukra, ji paršė šį eilėrašį ir atsinešė Sudburio lietuviams.

Atsiusta paminėti

SVIETIMO GAIRĖS. Lietuviškojo ugdymo leidinys, 1979 m. kovas 1 (20) nr. Leidėjas — JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba. Redaktorius — Jonas Jasaitis, 7217 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Administratorius — Jonas Bagdonas, 6449 So. Troy Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Metinė prenumerata — \$3.00. Čekius rašyti: Lithuanian Educational Council, Inc.

NAUJOJI VILTIS. Politikos ir kultūros žurnalas 1978 m. 11 nr. Leidėjas — Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Redaktorius — Aleksas Laikūnas, 935 Beverly Rd., Cleveland Hts., Ohio 44121, USA. Numerio kaina — \$4.

Tokio neeilinio istorinio įvykio, kaip 1831 m. sukilimas, užuomazga galėjo būti kiek įdomesnė, originalesnė. Laiškelis, vardų sumaišymas, meilės išpažinimas (daugiau režisūros lieptas, negu išgyventas), padidinto formato „mediniai kareiviai“, vaizduoją kadetus, neparodė lauko išpuolio, kuris buvo būtinas, žiūrovą įvedant į sukilimo tragediją. Toliau — žiūrovas būtų buvęs daugiau laimingas, matydamas nukautą generolą Ivanovičių, negu per staugimą nušautą kapitoną Kirilą, kuris nuosirdžiai prisipažino save laikęs lietuviu. Taip pat gal būtų geriau buvę praleisti staigų Emilijos pasiūlytą kardu, šaukiant „aš nekėnėsi rusų“ po to, kai žiūrovui toji neapykanta buvo ir taip lengvai su dideliu pritarimu suprantama ir veiksmo eigoje pateikta.

Sunkiausia, žinoma, tokio pastatymo atveju yra su minia. Normaliai ji, toji minia, jeigu ir nieko neveikia, o tik herojus stebi, būna gi arba išsigandusi, arba nusiminusi, arba pasiryžusi, ar kokias kitokias emocijas reiškianti. Matėme ją per daug vienodą, tartum bejausmę, tarpais lyg atitrūkusią nuo įvykio, sudarancią tik dekoratyvinį foną. O juk jie visi buvo aktyvūs sukilimo dalyviai — įsivaizduokite — sukilimo prieš galingojo caro imperiją! Buvo laukta, kad jie savo laikysena, žvilgsniais, judesiais jautriau atsielsis ir vadų reikiams pergyvenimus scenos priekyje. Bet užtat toji minia dainavo puikiai. Rodos, ji ir laukė, kada tik reikės dainuoti. Tipingas choras ir didelė pažangą padarė! Ypačiai jautriai gražios buvo maldos: „Palaimink, Auščiavausias šį kraštą taip brangų...“

Pirmaeilii vaidmenų solistai — tinkamai parinkti. Emilija Platerytė vaidino ir dainavo sol. Nerija Linkevičiūtė, sukūrusi gana įtikinančią grafitę, sukilimo organizatorę ir karvedę. Išvaizda, apranga ir laikysena tarpais dvelkė tokiu tikrumu, kad, rodos, čia prieš tave stovėję toji istorinė mūsų tautos karžygė. Sukilėlių vadas Antanas Stuoja — Torontui gerai pažįstamas Rimas Strimaitis — ryškiai skyrėsi nuo kitų ir savo dainavimu, ir vaidyba. Jame tie du dalykai nesunkiai ir natūraliai balansavo, kai tuo tarpu Valentinas Liorentas, vaidinęs Emilijos pusbrolių, to balanso stokojo. Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė Marijos Prūsniškaitės vaidmenyje buvo lygi, vienoda, nepertempta, be jokių pretenzijų, savo vietoj pagal pajėgumą. Kiti solistai, kaip Bronius Jančys (kapitonas Kirilas), Juozas Laurušonis (generolas), Nelia Paulauskaitė (Julita), J. Šermukšnytė-Burgess (Teofilė) buvo nuosirdūs savo pastangomis dainuoti ir vaidinti. Ypač kritiko į akis kairiuros situacijose neblogas įsijautimas, nors visur trūko tvirtumo ir išlikimo vienodu iki pabaigos. Sėkmės tobulėti jiems visiems!

Specialistai, žinoma, galėtų ką pasakyti ir apie kompozitoriaus A. Jurgučio muziką. Eiliniams klausytojui ta muzika buvo įdomi, švelni, melodinga ir svarbiausia — nauja, niekur negirdėta. Gal tik sunkiau buvo orkestrui įsiderinti į visumą.

Suprantama, nebuvo lengvas darbas režisorei Živilei Numgaudaitėi ir jos padėjėjai Lili-jai Nastonaitei. Piešiamame

įvykių paveiksle išvengti krislelių nebėra lengva, nes žiūrovo pastabumą šiandien lavina pirmarūšiai teatrai ir ekraniniai pastatymai.

Jurgio Daugvilos dekoracijos buvo geros, ypač neblogai atrodė ežero bangos. Monika Kripkauskienė drabužius moterims puikiai pritaikė, bet to negalima pasakyti apie vyriškus. Užkliuvo kairiųjų perplačios kelnės, perligi švarkai, o kad Dusetų dvaro savininkas Cezaris Plateris sukilimo metu miške būtų vaikštinėjęs su fraku, reikėtų labai suabejoti.

Tenka pasidžiaugti dideliu „Dainavos“ ansamblio darbu. Ačiū Prisiškėlimo parapijai už sudarytą galimybę Toronte ir kitų Kanados miestų lietuviams išgirsti jau antrą muz. Aloyzo Jurgučio kūrinių rampos šviesoję. Tėbūna jų daugiau. Tokį pareidavimą tyliai išreiškė tūkstantinė auditorija, kuri, deja, savo laikysena nebuvo pavyzdinga. Prisimintina, kad tokiose pastatymuose uvertiūra jau yra pradžia, o ne šiaip koks pamuzikavimas, kad smagiau būtų publikai savo vietas susirasti ir susesti. Antra — nusipirktoji vieta nei vienam nesuteikė teisų kaip nors trukdyti savo kaimynui... Be abejonės, visa tai atsitiko ne iš blogos valios, bet iš to mūsų „lietuviško“ įpratimo.

PASTANGOS IŠEIVIAMS KLAIDINTI

(Atkelta iš 3-čio psl.)

samoneje tas pikto sėklas, pasėtas mokytojų-ateistų, likviduoti iš mokyklos išsinešama nepasitikėjimą dvasiškais.

Lietuvai ypatingai pavojingas kosmopolitizmas, kurį propaguoja okupantai ir, deja, net kairieji dvasininkai. Jų dėka „religiniai motyvuoti tautinės ištikimybės nuvertinimo balsai skverbiasi į mūsų tarpą“ (Juozas Girnius, Idealas ir laikas, 1966 m. 52 psl.). Tautiškai susitelkę inteligentai priekaištavo Lietuvos dvasininkams dėl tautinio abejingumo, dvasininkai inteligentams — dėl Katalikų Bažnyčios reikšmės ignoravimo. Visa tai kelia pavojų tautinei vienybei.

Šio pavojaus akivaizdoje mūsų laikraštis kovos su kosmopolitizmu apraiškoms, stiprins dvasininkų ir pasauliečių santarvę.

Mes vadovausimės II Vatikano susirinkimo priimtu „Dekretu apie pasauliečių apaštaliavimą“, kuriame pasauliečiai traktuojami pilnateisiais Bažnyčios nariais, o dvasininkai įpareigoti... „su atidumu Kristuje ir tėviška meile svarstyti pasauliečių pateiktus projektus, sugestijas, norus, pagarbiai pripažinti tą tikrąją laisvę, priklausančią kiekvienam šiame pasaulyje.“

Kviečiame rašyti į mūsų laikraštį visų pažiūrų lietuvių. Mes spausdinsime tautinius ir religinius straipsnius, išskyrus tik tuos, kuriuos okupantai galėtų panaudoti prieš mūsų tautą ir Bažnyčią.

Vadovausimės kriterijumi, kad „tiesa yra augščiau už visus autoritetus ir todėl kiekvienas yra laisvas visa kritiškai vertinti“.

Leidėjai

„Imkit mane ir skaitykit“

Lietuvių Enciklopedijos pabaigtuvių iškilmės Toronte

Lietuvių Enciklopedijos leidėjui Juozui Kapočiui pabaigus didžiulį darbą — 36 lietuviškus ir 6 angliskus enciklopedijos tomsus, pirmieji pabaigtuves surengė bostoniškiai. Balandžio 29 d. tos pabaigtuvių iškilmės buvo pakartotos Toronte Lietuvių Namuose.

Pirmuoju kalbėjęs gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinas išreiškė visų nuotaiką, pareikšdamas, kad LE išleidimas yra vienas iš didžiųjų mūsų kultūrinio gyvenimo stulpų, priylgstančių Mažvydo katekizmo išleidimui, Lietuvos Statuto surašymui, Donelaičio „Metams“ ir Čiurlionio kūrinių atsiradimui.

Pagrindinę paskaitą skaitęs prof. A. Klimas iš Ročesterio trumpai perėjo per pagrindinius skyrius, pabrėždamas liuanistinės medžiagos reikšmę. Kaikurie liuanistiniai straipsniai yra lyg maži mokslo darbai, neapakartojami, nes jų autoriai yra mirę. Jau ir dabar, o ypač ateityje, joks rimtesnis liuanistinis darbas nebus galimas be LE. „Encyclopedija Lituanica“ įėjo į mokyklinės bibliotekas, nes anglų kalba yra pasidariusi pasaulinio susižinojimo kalba. Įdomus faktas, pabrėžė profesorius, kad pirmąjį pasaulio „Encyclopedija Britannica“ neseniai suminėjo 18 geriausių enciklopedijų pasaulyje. Minėjo pagal valstybes, nes enciklopedijos paprastai ir leidžiamos valstybiniu mastu. Ir ten parašyta: Lietuva. Lietuvių Enciklopedija, išleista Bostone, JAV. Jokia kita lietuviška enciklopedija, įskaitant mūsų senąją iš nepriklausomybės laikų ir dabartinę „tarybinę“ enciklopediją, į tą didžiųjų sąrašą nepateko.

Po to savo kūrybą skaitė potestas St. Santvaras, visą laiką buvęs LE-jai artimas žmogus, specialiai atvykęs iš Bostono. Ypač nuotaikingai nuskambėjo ištraukos iš jo dar nespausdinto ciklo „Auka“, skirto Romo Kalantos atminimui. Įdomu buvo pasiklausyti eilėraščių ir iš jo ką tik išleisto rinkinio „Rubajatai“, parašytų poezijos forma.

Architektūra ir visuomenė

J. KUPRIONIS

Tokiu pavadinimu inž. archit. Edmundas Arbas skaitė paskaitą Los Angeles visuomenėi š.m. balandžio 8 d. parapijos salėje. Paskaitą ruošė Lietuvių B-nė ir Inžinierių Architektų S-gos Los Angeles skyrius.

Architektūra, kaip statybos menas, lyginant jį su kitų sričių menu, yra gal labiausiai savitas ir skirtingas. Jei paaismina tapybės meną, tai čia dailininkas nupiešia paveikslą, kuris pakabinamas salone ar kitoje parinktoje patalpoje, kur atėję žmonės juo gėrisi. Toks paveikslas sudaro vertingą kambario puošmeną. Jau kitokį reprezentacinį pobūdį turi skulptūra, kai ji pastatoma miesto aikštėje ar parke. Toks kūrinyš jau visai tai vietovėje teikia vienokį ar kitokį akcentą. Tačiau labiausiai savo reprezentacinio pobūdžio išsiskiria architektūriniai arba aplamai gražūs pastatai, ypač jeigu jų susidaro visa eilė. Paimkime kad ir mūsų mieląjį Vilnių. Šis miestas, pergyvenęs ištisus šimtmečius, daugelyje vietų jau apšėpęs, bet išnyra gausūs architektūriniai šedevrai. Atimk šiandien iš Vilniaus tuos architektūrinius pastatus ir iš jo liks daugiau ar mažiau tik Gedimino sapno legenda bei istoriniai vietovės prisiminimai. Gausaus architektūrinio meno dėka Vilnius garsus visoje Europoje.

Dėlto ir savo paskaitoje archit. E. Arbas labai taikliai pavaizdavo architektūrinio meno vertę. Jo paskaita, sakykime, šalia informacinio charakterio, kartu turėjo ir akademinę reikšmę. Ji lavina žmogaus skonį ir kelia pajautimą grožio, sugebėjimą skirti „dėžės“ formą nuo architektūrinės struktūros. Paskaitininkas plačiai apžvelgė istorinį architektūrinio meno vystymąsi ir parodė, kaip jo tobulėjimas kartu ženklinio žmonijos kultūros kilimą. Ir dabar vykdomos statybos yra ateities liudininkai mūsų šiandieninių sugebėjimų, mūsų civilizacijos lygio. Dėlto statant ypač visuomeninius pastatus, kaip sales, šventoves, mokyklas ir pan., labai svarbu stengtis, kad iš jų neišeitų vien tik pastogė, bet ir teiktų pasi-

kūrioje kiekvienas eilėrašties yra tik iš keturių eilučių. Čia pat autorius pastebėjo, kad toji forma yra mūsų poezijoje bandoma pirmą kartą.

Antrą akademijos dalį sudarė apie valandą užtrukęs dokumentinis filmas iš LE redagavimo ir leidymo darbų. Daugiausia vietos skirta pasikalbėjimui tarp St. Santvaro ir leidėjo J. Kapočiaus, nuosirdžiai papasakojusio savo vargus, finansinius ir redakcinius. Tai buvo pagrindinis visos jo šeimos rūpestis, kuriame nieko nebuvo gailimas, net ir turėto vasarnamio Cape Code.

Taip pat filme matėme ir girdejome dar gyvus redaktorius — dr. J. Girnį, dr. Pr. Čepėną ir eilę mirusiųjų redaktorių bei pagrindinių bendradarbių, įskaitant istoriką dr. J. Puziną, geografą A. Bendorių, kalbininkus A. Šalį, Pr. Skardžių ir kitus.

Pabaigoje žodis dar buvo duotas kun. K. Pugevičiui, atvykusiam iš Niujorko. Jautriu ir gražiai lietuvišku žodžiu šis trečiosios kartos JAV lietuvis pasakė, kad jis Lietuvos nėra matęs ir, jei sąlygos pasiliks kaip dabar, jos ir nematys, bet LE jam dalį tos Lietuvos atstoja.

Tada atėjo eilė paties J. Kapočiaus žodžiui, kurį jis pradėjo antrašte minimu Mažvydo sakiniu: „Imkite mane ir skaitykite“. Viešai kalbėti jis nemo-kas, tad į tą linkėjimą jis įjungė visa, ką norėtų pasakyti. Padėkojo visiems, jam padėjusiems, atskiru sakiniu paminėdamas Kanados lietuvių, kurių įnašas į LE leidimą, palyginant su lietuvių skaičiumi, yra didelis, būtent 25%. Klausytojai J. Kapočių pagerbė atsistojimu ir ilgu plojimu.

Akademiją surengė specialus komitetas, sudarytas iš kanadiškių LE bendradarbių ir globojamų KLB krašto valdybos. Klausytojų buvo apypilnė Lietuvių Namų salė. Dalyvavo daugiausia vyresnioji karta. Pranešėja buvo Joana Kuraitė. Po minėjimo svečiai, bendradarbiai ir prie minėjimo prisidėjusieji buvo pavaišinti vakariene. A. R.

grožėjimą, dvasinį pakilimą. Lietuvių statomose pastatuose svarbu įjungti ir lietuviško stiliaus motyvus.

Savo kalbą paskaitininkas iliustravo skaidrėmis. Prisimenant lietuviškus reikalus, liūdnoka pasidarė, kai parodė Los Angeles Lietuvių Namų projektą. Jis buvo sukurtas prieš keletą metų ir sklypas numatytas, bet šiai šauniai ir pusėtinai išgarsėjusiai lietuviškai kolonijai „pritrūko kvapo“. Atsirado iniciatyva, vienas kitas entuziastas, bet juos greitai atvėsinė kiti, sakydami: „Et, iš to nieko nebus“. Na, tai niekas ir neišėjo.

Skaidrėmis buvo parodyti gausūs paskaitininko atlikti architektūrinės statybos darbai. Eilė jo atliktų darbų buvo pažymėti premijomis. Edmundas Arbas yra kilęs iš Trakų apskrities. Inžinerijos, architektūros ir ekonomijos mokslus yra studijavęs Kauno, Vilniaus, Vienos, Stuttgarto ir Detroito universitetuose. Išeivijoje daug metų dirbo vienoje architektūrinėje bendrovėje; 1972 m. įsteigė architektūrinę firmą „Edmund Arbas, AIA“, kurioje dabar sėkmingai ir dirba, kartu aktyviai dalyvaudamas lietuviškoje veikloje. Gyvena Los Angeles priemiesty Santa Monikoje.

Architektas EDMUNDAS ARBAS skaito paskaitą Los Angeles lietuviams

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

JAV LB KULTŪROS TARYBOS \$1.000 premiją, kurios mėcenatas yra JAV Lietuvių Fondas, laimėjo niujorkietė skulptorė Elena Kepalaitė. 1978 m. premiją jai paskyrė vertintojų komisija: dailininkai — Kazys Varnelis, Algirdas Kurauskas, Petras Aleksa, Zita Sodeikienė ir Vytautas O. Virkau. Laureatė yra gimusi Vilniuje. Iš pokarinės Vokietijos buvo emigravusi Australiją, iš ten persikėlė į S. Ameriką. Skulptūrą studijavo Kanadoje, Toronte, Ontario dailės kolegijoje, bronzos liejimo procesą — Brooklyno meno muzėjuje. Savo skulptūroms daugiausia naudoja bronzą, kartais gipsą. Dažnai dalyvauja parodose.

VII-SIS LITUANISTIKOS INSTITUTO suvažiavimas įvyks gegužės 26-28 d. d. Kultūros Židinyje, Brooklyne, N. Y. Suvažiavimo išvakarėse numatomas susipažinimo vakaras, gegužės 27 d. — iškilmingas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas, kurį Lituaniistikos Institutas organizuoja kartu su JAV LB kultūros taryba. Dėl šios sukakties beveik visos paskaitos bus susietos su universitetu. Šas skaitys: V. Trumpa — „XIX š. pradžios Vilniaus Stanislovo Moravskio atsiminimų muose“, J. Dainauskas — „Vilniaus akademija edukacinės komisijos veikloje“, R. Kondratas — „Medicinos mokslai Vilniaus universitete XIX š. pradžioje“, S. Vaskelienė — „Vilniaus universiteto biblioteka — psichologijos metais“, S. Goštautas — „Is panijos humanistas Petras Roizijus Vilniuje 1551-71 metais“, V. Vizgirda — „Lietuvos dailės vingiai Vilniuje“, J. Jakštas — „Vilniaus universiteto vaidmuo stiprinant katalikybę Lietuvoje“, V. Maciūnas — „Senasis Vilnius ir studentų žemaičių „Tautiška giesmė“, S. Sužiedėlis — „Vilniaus universiteto būdinęjį tarpnsnial“. Suvažiavimo metu bus atidaryta Vilniaus universitetui skirta paroda, kuriai rodinis iš savo archyvo parūpins Br. Kvilyks.

KANTATA „METAİ“, pasinaudo-damas K. Donelaičio poema, sukūrė R. Vokietijos Meno Akademijos narys prof. Raineris Kunadas. Ją ruošiasi atlikti Dreseno filharmonija. Kurdamas šią kantatą, prof. R. Kunadas išsamiai susipažino su dr. H. Buddensio paruoštu K. Donelaičio „Metų“ vertimu į vokiečių kalbą. Prof. R. Kunadas taipgi yra parąšęs operą „Lietuviški fortepijonai“, kurios libretui buvo panaudotos to paties pavadinimo J. Bobrowskio romanas. Ši opera buvo pastatyta Dreseno teatre ir pernai rudenį suvaizdinta Berlyno festivalyje.

BOSTONO LB KULTŪROS KLU-BO susirinkime daugelio knygų autorius kun. Stasys J. A. skaitė idomią paskaitą „Caro Mikalojaus I-jo politika su Roma, siekiusi užgnaužti Katalikų Bendriją Lietuvoje“. Medžiagą autorius daugiausia buvo surinkęs Vatikano archyvuose. Ji atskleidė Mikalojaus I pastangas paimti Katalikų Bendriją visiškai savo kontrolei. Šiam tikslui netgi buvo panaudota slapta caro Mikalojaus I kelionė į Vatikaną pas popiežių. Vatikanas betgi nepadarė Mikalojaus I siektų nuolaidų, jo nepripažino Katalikų Bendrijos vadovu Lietuvoje. Panašią kovą Lietuvos Katalikų Bendriją dabar veda su raudonaisiais Kremliaus carais.

„ARNO PRESS“ LEIDYKLA Niujorke 1978 m. išleido kolektyvinę knygą autorių studiją „The Other Catholics“ („Kiti katalikai“), apimančią etninii grupių katalikų veiklą JAV. Lietuviams skirtą skyrį parašė kun. Vincas Valkavičius (William Wolkovich), būtent, Lithuanian Immigrants and Their Irish Bishops in the Catholic Church of Connecticut 1893—1915“ („Lietuviai imigrantai ir jų airiai vyskapai Connecticut Katalikų Bendrijoje 1893—1915 metais“). Kun. V. Valkavičiaus įnašas yra istorinio pobūdžio, atskleidžiantis palyginti tolimą laikotarpį. Studija „The Other Catholics“ kainuoja \$25. Gaunama leidykloje ir knygy-nuose.

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGI-JOS \$1.000 premija poetui Stasiui Santvarui už jo „Rubajatus“ bus iškilmingai įteikta birželio 10 d. Los Angeles mieste, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Premija, kurios mėcenatas yra JAV Lietuvių Fondas, kovo 4 d. paskyrė Los Angeles mieste posėdžiavusi vertintojų komisija — Pranas Visvydas, Alė Rūta, Bernardas Bradziūnas, Bronys Raila ir dr. Elena Tumienė.

STEFONO IR VALENTINOS MIN-KŲ radijo valandėlė, seniausia Naujojoje Anglijoje, savo 45 metų sukaktį paminėjo koncertu Bostone. Abu šios valandėlės vadovai yra gimę ir auge JAV, bet nuosirdžiai myli savo tėvų kraštą, lietuvišką žodį. Su jų radijo bangomis sklandancia veikla dalyvių supažindino J. Vana-gaičio šaulių kuopos pirm. inž. J. Stašaitis. Meninei programai vadovavo E. Vasyliūnienė, o ją atliko „Vasaros garsų“ trįjulė iš Toronto — Aldona Biskytė, Vida ir Aida Dovidaitės, humoristas aktorius Vitalis Zukauskas. Dainininkės dainavo pramoginio pobūdžio B. Gorbulsio, A. Raudonikio, M. Vaitkevičiaus, B. Gedeikio, A. Juozapaitio dainas, V. Zukauskas originaliu savo humoru plakė išeivijos gyvenimo negeroves.

R. GRAJAUSKO PJESĖ „Rožės pražydėjimas tamsoj“ pastatė rež. D. Tamulevičiūtė. Scenovaizdis šiam spektakliui sukūrė dakt. N. Livontaitė, muziką A. Martinaitis. Šia pjesę savo repertuarą papildė Vilniaus jaunimo teatras.

G. F. HAENDELO ORATORIJA

„Samsonas“ vilniečiams atliko P. Bingelio vadovaujamas Kauno choras, talkan pasikvietęs Vilniaus filharmonijos orkestrą, dirigentą J. Domarką, operos solistus — G. Kaukaitę (Dalia), tarptautinių konkursų laureatą R. Liscianą (Samsonas), N. Ambrazaitytę, J. Malikonį, konservatoriijos diplomantą V. Prudnikovą. Ši oratorija Kaune jau buvo atlikta du kartus, o Vilniuje skambėjo pirmą kartą.

V. Kst.

KAUNO LELIŲ TEATRUI jau 20 metų vadovauja vyr. rež. Stasys Ratkevičius, pastaruoju laiku vis didesni dėmesį skiriantis lietuvių klasiškai. Simtosioms J. Biliūno metinėms jis paruošė apsakymą „Jonukas“ premjerą, talkinamas dail. R. Rapalytės ir kompoz. M. Urbaičio. Kauno lėlių teatras dabar reatuoja E. Ignatavičiaus pjesę „Sivio dalia“, kuri yra skirta P. Cvirkos atminimui. S. Ratkevičius taipgi nori inscenizuoti kaikiurius Satrijos Raganos, Lazdynų Pelėdos kūrinius, V. Krėvės „Raganų“. Visą balandžio mėnesį lėlių teatras gastroliavo Žemaitijos ir Augštaitijos vietovėse.

DAIL. AUGUSTINO SAVICKO

tapybės darbų paroda neseniai buvo atidaryta Varšuvoje. Jai buvo nusiūsta apie 60 kūrinių — peizažų, natūrmortų, portretų, teminių kompozicijų. Šie dail. A. Savicko darbai prieš tai buvo rodyti Lodzėje, Cestakovoje, Krinicoje ir Poznanėje. Parodos atidaryme Varšuvoje dalyvavo ir pats jos autorius, kuris taipgi lankėsi Poznanėje, Vroclave, Krokuvoje, susipažino su tų miestų architektūra, muzėjais, kultūrinio bei meninio gyvenimu.

VILNIAUS JAUNIMO TEATRAS

su savo vyr. rež. Dalia Tamulevičiūte gastroliavo Leningrade. Šio miesto gyventojams buvo nuvežti penki spektakliai: S. Saltenio, S. Gedos ir kompoz. O. Balakausko muzikinė misterija su propagandiniu atspalviu „Komunary gatvė“, S. Saltenio, L. Jacinevičiaus, kompoz. G. Kuprevičiaus operetė „Ugnies medžioklė su varovais“, S. Saltenio „Jasonas“ ir „Skac, mirtie, visados skac“, K. Kubilinsko „Bebenčiukas“.

FOTOGRAFIJOS GALERIJA

atidaryta Kauno senamiestyje, restauruotame XVI š. pastate. Ji turi kelias sales meninių nuotraukų parodomis, modernias laboratorijas, pradinio mokyklo klases. Salės bus rengiamos geriausių vietinių ir užsienio fotografų meninių nuotraukų parodos. Įkurtiųjų proga atidaryta vilniečio A. Stukaus darbų paroda. Fotografijos galerija taipgi taps medtinio darbo centru, kuriame kasmet bus paruošiama pusantro šimto fotoreporterių.

PAVASARINĖ KONCERTĄ

vilniečiams surengė lengvosios pramonės ministerijos moterų choras „Aidas“, vadovaujamas Juozo Vanago. Japne skambėjo J. Strollos harmonizuota liudies daina „Tykus buvo vakarėlis“, M. K. Čiurlionio „Ar vėjai pūtė“, S. Simkuso harmonizuota daina „Ožia girelė“. Po lietuviško įvado pereinė prie užsieniečių kompozitorių: V. Tormio dainų „Vasara baigiasi“ ir „Vėlyva vasara“, Z. Kodajaus „Nakties kalnuose“. Koncertas užbaigtas R. Tompsono „Aleliuja“. G. Palestrinos kompozicija „Mano siela džiaugiasi“ ir A. Dvoržako „Vien pavasario daina“. G. Burba koncerto aprašyme apgailestauja, kad šie kūriniai „Aido“ koncertuose jau atliekami keletą metų. Juos reikėtų papildyti naujomis lietuvių kompozitorių dainomis.

SUKATUVINIŲ KONCERTU

Vilniaus filharmonijos salėje paminėtas kompozitorius ir pianistas prof. Stasio Vainiūno amžius septyniadesimtmetis. Jo kūrybinio kelio apžvalga padarė muzikologas J. Gaudrimas. Sukatuvininkas yra baigęs Rygos konservatoriją, į kompozicijos dirvonus įsijungęs prieš 50 metų fortepijoniniu ciklu „Mažoji vabzdžių siuita“. Sovietinė premija yra laimėjusi už „Rapsodiją smuikui ir orkestrui“, respublikines premijas — už „Antrąjį fortepijoninį kvintetą“, „Ketvirtąjį koncertą fortepijonui ir styginių instrumentų orkestrui“. Būdamas talentingas pianistas, ilgus metus vadovavo Vilniaus konservatorijos fortepijono katedrai, kurioje paruošė apie 50 pianistų. Sukatuviniam koncertui S. Vainiūnas paskyrė premjerinį savo kūrinių „Prelidiją ir fuga vargonams“, atlikta Bernardo Vasiliausko. Jo „Ketvirtąjį koncertą fortepijonui ir kameriniam orkestrui“ atliko M. K. Čiurlionio konkurso laureatė Birutė Vainiūnaitė su Sauliaus Sondeckio diriguojamu kameriniu Lietuvos orkestru, „Sonatą smuikui ir fortepijonui“ — Audronė Vainiūnaitė ir pats sukautuvininkas. Respublikinėje Vilniaus bibliotekoje buvo surengta S. Vainiūno kūrinių — plokštelių ir partitūrų paroda, papildyta muzikologų A. Tauragio, J. Gaudrimo, L. Grybauskienės straipsniais, supažindinančiais lankytojus su jo kūryba.

R. GRAJAUSKO PJESĖ

„Rožės pražydėjimas tamsoj“ pastatė rež. D. Tamulevičiūtė. Scenovaizdis šiam spektakliui sukūrė dakt. N. Livontaitė, muziką A. Martinaitis. Šia pjesę savo repertuarą papildė Vilniaus jaunimo teatras.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

BRULE CRES, Jane-Bloor rajone, puikus, modernus 7 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, 3 kambariai ir prausykla, 2 atviri akmens židiniai, centrinis šildymas-vešinimas; garažas su privačiu įvažiavimu.

WINDERMERE-BLOOR rajone 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, elektrinis šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas kambarių rūšys, garažas, didžiulis kiemas; apie \$10.000 įmokėti; netoli Bloor.

HIGH PARK-BLOOR, 6 kambarių atskiras namas, pilnai sumodernintas, atnaujintas, apie 200 pėdų ilgio sūlypas; arti Bloor-Parko.

SWANSEA, atskiras, originalus tributas; naujas vandens-alyvos šildymas, garažai su privačiu įvažiavimu; arti susisiekimo; namas be skolių.

INDIAN RD.-BLOOR, namas perdirbtas į 5 nuomojimo vienetus; 5 modernios prausyklos, 5 virtuvės, vandens-alyvos šildymas, garažai; gauna per \$12.000 metinių pajamų; prašoma kaina \$89.900.

SWANSEA, apie \$25.000 įmokėti; puikus vos poros metų senumo 12 kambarių dvibutis; atskiras šildymas, užbaigtas rūšys, garažai, netoli Bloor.

SOUTH KINGSWAY-WINDERMERE, trijų miegamųjų (condominium) butas, 2 prausyklos, gražus vaizdas iš balkono; prašoma kaina \$46.900 su nedideliu įmokėjimu.

18 ĮSTAIGŲ JŲSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.
P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų.....10%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų.....9¼%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas.....9¼%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas.....9%
Penktadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas.....6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmadieniais 9.30-1	osmenines.....10½%
	nekiln. turto.....10¼%
	investicines.....10¼%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Pardudome "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Blūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. • Visi automobiliių mechaniniai
* taisymai. • Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška maisto krautuvė
EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN
2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 **NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI**

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, skuti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobiliių mechaniskus potaisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Kanados rajono lietuvių skaučių bei skautų vadovų suvažiavimo dalyvių dalis Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose

SPORTAS

Jaunieji krepšininkai
Kartu su vyrų krepšiniu kovo 30 ir balandžio 1 d.d. Toronto buvo surengtos ir Kanados lietuvių jaunųjų pirmenybės. Dalyvavo tik Hamiltono Kovo ir Toronto Aušros bei Vyčio jaun. krepšinininkai, kurie varžėsi dėl jaunųjų A — 19, B — 16 ir C — 14 klasių meisterysčių.

Jaunųjų A klasės varžybose dalyvavo 3 komandos — Toronto Aušra, Vytytis ir Hamiltono Kovas. Pirmose rungtynėse Aušra iškovojo 89:70. Geriausi metikai: Aušros — V. Gataveckas 29, Vyčio — J. Karpis 21. Sekančiose rungtynėse Hamiltono Kovas iškovojo 81:67. Kovo Juodelė — 31, Vyčio J. Karpis — 22. Lemiamose rungtynėse aplygėję kovoj Aušra iškovojo 105:97 ir tapo šios klasės meisteriu. Meisterys komandoje žaidė: V. Gataveckas 27, J. Genautis, V. Plučas, T. Valickas, G. Vaidila, E. Slapšys, A. Dalinda, J. Putrimas, G. Garosas, A. Vaidila, A. Baziliauskas. Jiems atiteko dr. S. Šalkauskio taurė. Kovo komandoje geriausiai metė Antanaitis 25. Visos šios klasės komandos buvo panašaus lygio, tačiau Aušros komandoje dideli skirtumai sudarė V. Gataveckas.

Jaunųjų B klasėje tesivaržė Toronto Vytytis ir Hamiltono Kovas. Vieną šališką rungtynę laimėjo Vytytis 69:39 pasekme. Meisterys: P. Tutylis 12, A. Balysas 4, J. Karpis 6, J. Ažubalis 2, R. Budrys 2, V. Grabauskas 4, J. Aukštaitis, A. Slapšys 16, A. Saplys 16, T. Trinkūnas, P. Sukauskas, S. Namikas 4. Kovas — G. Verbiekas 16, R. Šiulis 12.

Jaunųjų C klasėje taip pat žaidė tik dvi komandos — Toronto Aušra ir Vytytis. Nors ankstyvėse rungtynėse komandos dalindavosi laimėjimais, ši susitikimą nenumatyta pasekme laimėjo Aušra 49:32. Meisterys: R. Sysak 16, J. Balaišis 18, L. Balaišis, K. Sturmas, R. Dauginis, D. Genys, V. Sysak 14, R. Penkauskas 1, L. Nausėdas, A. Karosas. Vytytis — J. Namikas 8, G. Grabauskas 6, R. Karpis 6.

Pirmenybėse nepasizymėjo komandų gausumu. Tik Toronto Vytytis turėjo komandas visose trijose klasėse. Aušra ir Kovas — po dvi. Taip pat pasigesta dalyvių iš Montrelio, Londono ir Ročesterio. Ankstyvėse rungtynėse Aušra, lygiai tiek pat buvo vorti laimėjimo. Šiek tiek iškilėsnė buvo Vyčio jaunųjų B komanda su išskirtiniu žaidėju Jonu Karpium. Penkiolikametis krepšininkas žaidė trijose klasėse — jaunųjų B, jaunųjų A, vyrų ir visur buvo pagrindiniu žaidėju bei sėkmingu metiku. Aušros jauniai C padarė greitą pažangą, ir tai jiems užtikrino meisterys.

Sėkančių metų pirmenybėse pasižadėjo dalyvauti iš Montrelio Tauru jauniai. A. S.

VYČIO ŽINIOS

S. Amerikos lietuvių krepšinio žaidynėse dalyvavo 4 Vyčio krepšinio komandos: vyrų B, jaunųjų A-19, B-16 ir C-14. Augstų titulų nelaimėta, tačiau vytyčiai laimėjo paskiras rungtynes ir dažnai buvo lygūs varžovai Niujorko, Čikagos ir Klevelando krepšininkams.

Vyrai B savo klasės varžybas pradėjo rungtynėmis prieš Čikagos Nerį II. Po ilgos kelionės nuovorgio rungtynių pradžia vytyčiams nebuvo sėkminga. Nors vėliau žaidimas išsilygino, tačiau priešininko pavyti jau buvo nebeįmanoma. Rungtynės laimėjo Neris II 80:59 pasekme. Sekančiose rungtynėse lygio kovoj vytyčiai iškovojo Hamiltono Kovą 57:55. Po šio laimėjimo vytyčiams teko varžytis dėl trečios vietos. Prie vyriško svorio pridėjo jaunųjų ir jaunųjų greitį, vytyčiai laimėjo šias rungtynes 48:47 pasekme ir kartu III v. Komandoje žaidė: R. Duliūnas 39, A. Kaknevičius 14, E. Stravinskis 24, K. Simonaitis 42, E. Nacevičius 24, L. Kaknevičius 8, J. Karpis 4.

Ateitininkų žinios

Kepinių ir gėlių išpardavimas, ruošiamas ateitininkų tėvų komiteto, įvyks sekmadienį, gegužės 13, tuoj po 10 v. Mišių Prisikėlimo par. Parodų salėje. Tai tradicinis išpardavimas Motinos Dienos proga, kuris iki šiol visada praeidavo su pasisekimu.

Ateitininkų stovyklai, kuri įvyks Wasagoje liepos 15 — 28 d. d., reikalingi vadovai, kurie galėtų vadovauti moksleiviams ir jaunučiams. Prašome kreiptis į dr. O. Gustainienę.

Toronto ateitininkai dalinasi liudesi su S. Treigienė ir jos šeima bei artimaisiais, Sergijui Treigui iškelia pas savo Dangiskąjį Tėvą.

Skautų veikla

• Kanados rajono vadovų-vių suvažiavime balandžio 28-29 d. d. Toronto dalyvavo apie 60 sesių ir brolių iš Montrelio, Ročesterio, Londono, Niagaros, Hamiltono ir Toronto. Rajono vadui pirmininkaujant, per abi darbingas dienas išklausa pranešimų ir referatų apie tėvus, jų komitetus, šventes, sueigas, laurus, turtus, skiltis, jūrų skautus, lietuvių, draugoves. Pateiktas trejų metų veiklos planas. Seselės ps. Ignė Marijosiūtė kalbėjo religinio atnaujinimo tema. Viso buvo gyvai diskutuota ir sekretoriato v. s. L. Eimanto, s. L. Giedienės, fil. Galuvičienės užprotokoluota. Nutarta panašius suvažiavimus rengti kiekvienų metų rudenį. Pagal padarytus vietovių vadovų pranešimus, Kanados rajonui priklauso apie 450 aktyvių narių. Bendra rajono stovykla numatoma surengti 1981 m.

• XVII-tąją Romovos stovyklą šią vasarą organizuoja "Satrijos" ir "Rambynas" tūntai, kurių vadovai sudarys stovyklos vadovybę. Išsami skautiška programa ruošia eilę metų kanadiečiams skautams vadovavęs gilvėlistas Algis Senkus, "Rambynas" tūnto prityrusių skautų dr-ės draugininkas. Stovykla prasidės rugpjūčio 4 d.

• Sv. Jurgio šventės proga pakeltos "Satrijos" tūnto sesės: į v. vl. laipsnį R. Bubelytė, į vl. I. Rebeka Rautis ir S. Burakaitė. Prityrusių skaučių įžodį atliko S. Sernaitė ir Andrė Berneckaitė; skaučių — L. Radzevičiūtė, L. Stanulytė, A. Sukauskaitė, R. Skėmaitė, J. Totariūtė ir R. Žilinskaitė.

• Prityrusių skautų DLK Gėdimino dr-ės iškyla į Romuvą — gegužės 12 d. C. S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
duoti pilietybę. Už šio kalinio laisvę Kanados ukrainiečiai surengė daug demonstracijų, o 1974 m. net du šimtai ukrainiečių Otavoje buvo pradėjo viešą badavimą, kai V. Morozas pasakė bado streiką sovietiniam kalėjime. Išlaisvintas disidentas A. Ginzburgas, atrodė, apsigyvens pas savo bičiulį A. Solženiciną Vermonto valstijoje. Lėktuvą planavę pagrobti žydų disidentai M. Dymšicas ir E. Kuznecovas iš Niujorko nuskrido Izraelin. Austrijos sostinėje yra keturi kiti šio bandymo planotojai: V. Zalmansonas, L. Knochas, B. Pensonas ir A. Altmanas. Jie taip pat buvo išleisti iš Sovietų Sąjungos, bet oficialiai neatskraidinti Niujorkan. Iš viso į lėktuvo pagrobimo bylą buvo įsivėlę 11 Sovietų Sąjungos žydų.

Šalta žiema atnešė stiprius pavasarinis potvynius Kanadoje. Bene labiausiai nukentėjo Raudonosios upės slėnis pietinėje Manitoboje prie Winnipego, kur teko evakuoti apie 20.000 gyventojų ir šauktis net kariuomenės dalinių pagalbos. Ne maži potvyniai taip pat iškilo šiaurinėje Ontario provincijos dalyje, karkurais vietovės Albertoje ir N. Brunswicke.

Montrealio savitrašio "Dimanche-Matin" užskaitas viešosios nuomonės tyrimas liudija, kad didžioji kvebekiečių dalis nenori pasitraukti iš federacinės Kanados. Net 58,7% apklaustųjų yra įsitikinę, kad Kvebekas ir toliau pasiliks federacijos nariu. Premjero R. Levesque siūlomai nepriklausomai Kvebeko sandraugai su Kanada pritaria tik 29,7%. Už dabartinius ryšius pasisakė 37,3%, už tų ryšių patobulinimą — 44,5%.

lauskas, gynėju — Kauno "Atleto" R. Daumantas, puolėju — Kauno "Staklių" K. Karalevičius, korektoriaus treneriu — Kybartų "Sveikatos" V. Kochanaukas, geriausiais teisėjais — vilnietis J. Seveliovas, kauniečiai V. Skardzius ir A. Bargei. Naujasis Lietuvos ledo ritulio sezonas bus pradėtas rugšėjo mėnesį respublikinėse taurės varžybose.

Lietuvos ir Estijos tenisininkų susitikimą 11:4 rezultatu laimėjo lietuviai. Pirmas vietos šiose varžybose užėmė moterų grupėje — B. Slizytė, vyrų — G. Remeikis, porose — B. Slizytė su L. Dilūtė ir V. Mažeika su G. Bražėnu. (Nukelta į 9-tą psl.)

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Sovinininkė RŪTA KRAUČIONIENĖ,
Kanados lietuvių, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

ROYAL YORK-WESTWAY. — Beveik naujas 3 miegamųjų vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, lygus išėjimas į daržą; daug vaizmedžių; 2 židiniai, modernios prausyklos ir virtuvė; gražus vaizdas, už sklypo — upelis (neužstatytas namais), graži, rami gatvelė, visi augštesnės kainos namai. Prašoma kaina — \$125.000. Viena skola.

BLOOR-JANE, atskiras rupių plytų namas, 6 kambariai per 2 augštus, (gumwood medis), modernios 2 virtuvės ir prausyklos (viena pirmame augšte), vandens šildymas; įvažiavimas ir garažas; arti Bloor-Jane požeminio; prašo \$75.900.

INDIAN RD.-BLOOR, atskiras 10 kambarių namas, arti Lietuvių Namų, naujas vandens šildymas, 3 prausyklos, gilus sklypas, 2 garažai; v. parduotuvės, atskiras mortgičius.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA
MOKA:
10% už 1 m. term. indėlius
9¼% už 3 m. term. indėlius
9¼% už pensijų ir namų planą
9¼% speciali taup. sąsk.
8¼% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)
IMA:
10½% už asm. paskolas
10¼% už mortgičius
AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje
ANGELE E. KARNIENE Broker & Realtor
Residencijos - moteliai - sklypai
Daugiaaukštai (kondominiumai)
Nuomojimo patarnavimas
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritrys specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbolis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi potaisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers
2374 Bloor Street West, Toronto, mbs ip5 769 4488
Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobiliių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

ČIKAGOS LIETUVIŲ OPEROS šiu metų spektaklį ("Lucia di Lammermoor") pirmą kartą operon atsi- lankiusi mergytė įvertino šitaip: "Labai gražu, tik labai daug dainuo- ja". Prityrę operos lankytojai sako, kad balandžio 21, 22 ir 28 d. 3 v. Donizetti opera buvo viena iš geriausių, jeigu ne pati geriausia 23 metų Lietuvių operos gyvenime. Daugiausia plota pagrindinei veikėjai Liuci- jai — Ginal Čapkauskienėi, kuri bal- si ir vaidyba nepaprastai puikiai in- scenizavo meilės ir nusivylimo sūku- rin patekusią jauną moterį. Šį kartą lietuvių publika daug plojo ne tik tada, kai buvo kuo garsiausiai dai- nuojama, bet ir kai 40-ties asmenų orkestras, solistų ir choro derinys bu- vo muzikaliai jautrus, tikslus. Ope- ros choras (60 asmenų) ypatingai gerai pasirodė, dargi padabintas gra- žiais drabužiais rūpestingai dekoruo- toje scenoje.

Kiti vaidmenys buvo šie: Lucijos brolis Enrico — Algirdas Brazis, pi- lies kapelionas — Jonas Vaznelis, Lucijos mylimasis Edgardo — Ste- fan Wycik, labai gerai kasmet iš- mokstas lietuvišką libretą lenkas so- listas, Liucijai numatytas vyras Ar- turo — Antanas Pavasaris, Lucijos palydovė Alisa — Roma Mastienė, sargybos vadas Normano — Julius Savrimas. Dirigentas Alvydas Vasai- tis, pirmą kartą prieš penkerius me- tus paėmęs Lietuvių Operos dirigen- to lazdele, sklandžiai vadovavo vi- sam spektakliui, kurio chorą paruoš- ti padėjo chormeisteriai Alfonsas Gecas ir Emilija Sakadolskienė su akompaniatorium Arūnu Kraminsku. Scenos reikalai teko Kazui Ozeliui, Jonui Paroniui, Kazui Čijūnėliui ir Romui Račiūniui. Režisavo prof. Ni- colas di Virgilio.

I operą suvaziuoja lietuviai iš ar- timesnių ir tolimesnių miestų ir, nors šiais išlaisvinimo laikais ji ma- žiau yra madų paroda negu seniau, publika užpildė seserų kazimierie- čių gimnazijos teatrą. Ir žiūrovų, ir veikėjų eilėse netrūko jaunimo. Stambesnių šio sudėtingo ir daug laiko bei pastangų reikalaujančio veikalo rėmėjų tarpe yra Illinois Arts Council, Lietuvių Fondas ir Gasparas Kazlauskas. Operos valdy- ba su pirm. Vytautu Radžiūniu, soli- stais ir choristais atrodė patenkinti to- kių puikiu spektakliu.

SV. JURGIO, pasaulio skautų glo- bėjo, šventės proga Čikagos skautija

dalyvavo iškilmingoje sueigoje, pra- sidėjusioje šv. Mišiomis. Pora šimtų tėvų bei vadovų, beveik 400 lietuvių skautų ir skautių vėliau jungėsi į apdovanojimų, pagerbimų ir (jau- niesiems) žaidimų programą.

KRISTIJONO DONELAČIO li- tuanistinės mokyklos 20 metų sukak- ties šventė Jaunimo Centre net pus- valandžiu prašoko trijų valandų ope- ros programą tą pačią antrojo spek- taklio popietę. Scenoje pasirodė vi- si 300 šios gausiausios JAV lituanis- tinės mokyklos mokiniai, mokytojai, garbės svečiai, į kuriuos kreipėsi mokyklų direktorius Julius Širka ir tėvų komiteto pirm. Jonas Variako- jis. 218 psl. sukaitytinis leidinys ap- žvelgia tų metų istoriją ir dabarti- nius pareigūnus mokyklos, kuri nuo- muoja valdines patalpas savo pamo- koms.

Balandžio 22 d. šventėje augštes- niosios mokyklos mokiniai atliko Kr. Donelaičio "Metų" ištrauką. "Meš- kiuką Rudnosiuoka" vaidino patys jauniausieji. Pradinės mokyklos (šešerių metų) choras su mokytoja Audra Aleknaite dainavo tris dai- nas. Augštesniosios mokyklos šokė- jai pasirodė tų trimis šokiais ir pui- kių Vytauto Gutausko paruoštu cho- ru. Dainos: "Mūsų dienos", "Pasėjau dobilą", "Ramovėnų maršas", "Šla- ma šilko vėjas", "Pajūrio daina", "Dainuojanti jaunystė", "Ta mūs seselė" ir "Su mokslu į rytojų". Pro- gramai vadovavo Danutė Bindokienė ir Audra Aleknaite.

Šventėje (ir spaudoje) Jonas Ja- saitis apžvelgė K. Donelaičio mokyk- los kelią. Pradžioje 1959 m. buvo 30 mokinių evangelikų liuteronų "Tė- viškės" parapijos patalpose, o 1960 m. — 100 mokinių, 1972-73 m. — 400 mokinių desimtyje skyrių. Sie- met bus 27 abiturientai, kurių pa- grindinė dalis iš tankiau lietuvių apgyvento Marquette Parko. 1964-1965 mokslo metais pagrindinė mo- kykla pertvarkyta į šešerių metų programą, nes buvo pastebėta, kad daugiau mokinių nubyra paskutiniai- siais gimnazijos metais.

Mokykla gamina savo pastangomis vaizdines ir kitas priemones, yra iš- leidusi lituanistinėms mokykloms va- dovėlių bei pratimų; nuo 1963 m. išleina laikraštėlis "Pirmieji žings- niai", o nuo 1967 m. — metraštis. Mokytojų šiuo metu yra 21.

Toronto lietuvių dainos vienetas "Volungė" dainuoja baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose Otavoje

Iš kur ta "keista uniforma"?

STEPAS JAKUBICKAS

"TŽ" 1979 m. 6 nr. M. J. pra- šo, kad kas nors iš šaulių paaiš- kintu, kodėl išeivijos šauliai dė- vi skirtingas nuo nepriklausomo Lietuvos šaulių uniformas. Jis sako:

"Man jau seniai krinta į akis keista Kanados ir JAV lietuvių šaulių uniforma. Argi tik po 30 metų laisvės netekimo mūsų šauliai užmiršo kokia buvo ne- priklausomos Lietuvos šaulių uniforma? Kanados ir JAV kli- matas nėra skirtingas nuo Lie- tuvos — nėra jokio reikalo drastiškai keisti uniformą. Ant- ra, kas turi teisę išeivijoje keisti nepriklausomos Lietuvos šau- lių uniformą? Norėčiau, kad kas nors iš šaulių paaiškintų, kodėl taip padaryta."

Kad šaulių uniformų iškeltas klausimas neliktų neatsakytas ir kad ateityje panašių klausimų nekiltų, kaip vienas iš senųjų nepriklausomos Lietuvos ir iše- ivijos šaulių tą reikalą noriu pa- aiškinti.

Nepriklausomos Lietuvos Šau- lių Sąjunga, kaip ir Lietuvos kariuomenė, nepriklausomybės metais priklausė krašto apsau- gos ministerijai ir vyriausia- mo krašto ginkluotų pajėgų vadui valstybės prezidentui. Savo es- mėje šaulių Sąjunga buvo gink-

luota karinė organizacija. Jos pirmoji uniforma buvo pilkos spalvos su trikampiais antpe- čiais (apačioje plačiais — vir- šuje, prie sagos, baigėsi siauru- mu). Vėliau pilkos spalvos ir skirtingo sukirpimo uniforma buvo pakeista bei priderinta prie mūsų kariuomenės unifor- mos spalvos, panašios į Ameri- kos kariuomenės, tik skirtingo sukirpimo.

1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, mū- sų kariuomenė buvo perorganizuota į "liaudies armiją" ir uni- forma buvo priderinta prie rudo- nosios armijos uniformų. Šaulių Sąjunga buvo visai už- daryta ir nuginkluota.

Netekę valstybinės nepriklau- somybės, netekome daug ko — laisvės, valstybės, kariuomenės ir šaulių Sąjungos, kaip pagal- binės kariuomenės.

1944 m. Sovietų Sąjungai ant- rą kartą okupuojant Lietuvą, dalis mūsų buvusių karių ir šau- lių pasitraukė į Vokietiją, vėliau Ameriką, Kanadą bei kitus kraštus ir tenai atkūrė šaulių Sąjungą, kurios tikslas — puo- selėti šaulių idėjas gyvenamų kraštų įstatymų ribose.

Manau, kad ir M.J. turėtų su- prasti, jog gyvenant nesavo valstybėje, kad ir didžiausią laisvių kraštė — svetimos gink-

Paiškinimas lietuvių šaulių uniformų reikalui

luotos organizacijos ir kitos valstybės karinės uniformos ne- galimos. Kiekvienas kraštas tu- ri savo įstatymus, kuriais pilie- čių teisės ir jų organizacijų veikla yra ribojama. Todėl ir pagal gyvenamų kraštų įstatymus išeivijoje atsikūrusi šaulių Sąjunga, negalėdama veikti kaip karinė organizacija, savo veiklai pasirinko antrą šaulių Sąjungos veiklos sritį — tautinę — kultūrinę ir todėl pa- sirinko uniformą, kuri būtų gy- venamo krašto žmonėms su- prantama, panaši į Kanados ka- ro veteranų — tamsiai mėlynos spalvos švarkas su atdara krū- tine ir kaklaraiščiu, pilkom bei mėlynom kelnėm. Antra, tai la- bai palengvina įsigijimą — nu- eėjai į krautuvę, kur yra par- duodami karo veteranų švarkai, prisirinkai pagal užgi ir jau turi uniformą. O jei reikėtų kiekvie- nam šauliui pagal savo ūgį siū- tis skirtingos spalvos uniformą, susidarytų daug nepatogumų ir brangiai atsieitų.

Todėl dabartinė šaulių uni- forma, kuri M.J. "keistai atro- do", nėra nepriklausomos Lie- tuvos šaulių, bet Lietuvos Šau- lių Sąjungos Tremtyje, kurios veikla reiškiasi ne karinėje, bet tautinėje - kultūrinėje sri- tyje, puoselėjant nepriklausomo Lietuvos šaulių Sąjungos tradicijas ir idėjas. Iš kitos pusės Lietuvos šaulių Sąjunga Tremtyje turi savo įstatus ir pa- gal juos renkamus vyriausius organus, kurie ir turi teisę da- ryti organizacinius patvarky- mus, neišskiriant nė uniformų reikalo.

(Atkelta iš 8-to psl.)

GOLFO ŽINIOS

Toronto Lietuvių Golfo Klubas se- zoną pradėjo š.m. balandžio 28 d. Hornby Towers golfo aikštyne. Nors oras nebuvo labai palankus, išsilgę golfo entuziastai nepabūgo, ir turny- re dalyvavo 43 golfinkai. Pirmo turnyro laimėtojai tapo: I v. — A. Siminkevičius 77, II — A. Sergautis 78, III — V. Paukštys 80. Šu išlyginamaisiais smūgiais lai- mėtojai: I — J. Koller 66 (97), II — S. Kėkštas 67 (84), III — P. Par- gauskas 67 (92). Moterys: I — E. Kėkštienė 107, II — J. Paukštienė 137.

1979 m. sezono golfo turnyrai: Gegužės 5 d., 10 v., George Town Gegužės 19 d., 10 v., Bolton (sezo- no atidarymo turnyras) Birželio 3 d., 12 v., Glen Eagles Birželio 16 d., 10 v., Golf Haven Liepos 8 d., 11 v., Glen Cedars Liepos 15 d., 11 v., Glen Eagles Rugpjūčio 4 d., 10.30 v., Royal Downs Rugpjūčio 18 d., 11.30 v., Hornby Towers (Kanados apygardos turny- ras)

Rugsėjo 1 ir 2 d.d. Klevelando — SALFASS individualinis ir tarpmie- tinis turnyras Rugsėjo 9 d., 10 v., Glen Cedars (pabaltiečių turnyras) Rugsėjo 29 ir 30 d.d., 10 v., Golf Haven (sezono uždarymo turnyras)

Raginame visus klubo narius gau- siai dalyvauti turnyruose ir paska- tinti savo draugus bei pažįstamus įsijungti į mūsų eiles ir pakeisti kambarines pramogas į šį sveiką sportą gryname ore. Klubu valdyba mielai patars ir padės naujiesiems nariams. Amžius ir lytis neriboti. Lie- tuvišką draugystę ir gerą nuotaiką užtikriname. S. K.

JŪSŲ BALSAS SVARBUS... BALSUOKITE UŽ LIBERALUS... BALSUOKITE UŽ JESSE FLIS

PARKDALE HIGH PARK

Campaign Headquarters: 1678 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A9 Tel. 763-4681

FLIS, Jesse

CANADA PACKERS LIMITED

reikalingi darbininkai

REIKALAVIMAI:

- darbas pamainomis
- sunkus kilnojimas gali būti reikalingas
- gera sveikata, be nugaros negalavimų
- kalbėti, skaityti ir rašyti angliškai
- kaikiuriems darbams mokėjimas naudoti peilį tikrai naudingas
- viena galimybė darbiu reikalauja "A" klasės vairuotojo leidimo

MŪSŲ SIŪLYMAS:

- pradinis atlyginimas \$6.95 į valandą, be to, priedas už pamaininį darbą
- visa eilė bendrovės priedų

REGISTRUOTIS ASMENIŠKAI

8 v.r. — 4.30 v. p. p.

Darbo įstaiga

2078 St. Clair Ave. W., Toronto Ont.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

- NAMAI
- VASARNAMIAI
- UKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ĮSTAIGOS 233-3323

NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);

šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

ARGI TAIP?

Skaičiau "Naujienose" š.m. balan- džio 3 d. laidoje straipsnį "Vėjai tuščiose galvose", kur rašoma apie "TŽ" redaktorių, esą jis kadaise pa- skelbęs "Maskvos agentėlio" pakistą kažkokio "nacionalinio komiteto" at- sišaukima, pakartotą laisvojo pasau- liu lietuvių laikraščiuose. Paaškę- jus apgavystei, "TŽ" redaktorių esą prispaižino padaręs klaidą per neap- sižiūrėjimą. Kita klaidą padaręs ra- šydams apie "vėjus viršūnėje", t.y. apie ALTos ir VLIKo problemas. Pask "Naujienų", vėjų buvę ne val- dyboje, o taryboje.

Kadangi esu senas "TŽ" skaityto- jas, atidžiai seku visa, kas rašoma "T. Žiburiuose", bet niekur minėto "pripažinimo" nesu pastebėjęs. Ar tai nebus "Naujienom" įprastas prie- kabių įjieskiojimas?

Jūsų skaitytojas

Red. paaiškinimas. Minėtame "Nau- jienų" straipsnyje buvo rašoma apie Nacionalinio Lietuvos Liaudies Fron- to atsišaukimą, kuris buvo išspaus- dintas "TŽ" 1975 m. 24 nr. Jis buvo pakartotas tikrai laikraščiuose, vė- liau NLLF atsišaukimai bu- vo skelbiami 1976, 1977 ir 1978 m. įvairiuose laikraščiuose, bet ne "TŽ". Kai 1978 m. atsišaukime NLLF pasirodė esąs palankus komu- nistinei ideologijai, "TŽ" pasi- sakė prieš tokį nusistatymą. Kad NLLF iš tikrųjų buvo sudarytas okup. Lietuvoje, liudija ir viena "LKB Kronikos" užuomina. Iki šiol betgi nepasitvirtino, kad NLLF bū- tų buvęs platus sąjūdis, kaip viena- me atsišaukime tvirtinama. Mūsų žiniomis, tai buvo mažytė grupė, kuri vėlesnėje pogrindžio spaudoje neminima. Vienas kitas tos grupės žmonių nukentėjo. Rašymas apie "TŽ" redaktorių prisipažinimus prie klaidos yra tik rašančių išmonė.

Dėl "vėjų viršūnėje", ar tie vėjai buvo VLIKo taryboje ar valdyboje, nėra esminis klausimas. "TŽ" straips- nyje buvo rašoma apie "vadovybę", kuri apima ir vieną, ir kitą.

ARCHYVAI

Jūsų vėgamojo pareiškimas ban- landžio 19 "Neturint tinkamų savų muziejų" archyvu, saugiausia vie- ta yra gyvenamojo krašto archyvai bei muzėjai" tinka Kanados, bet ne Amerikos lietuviams. Čikagoje yra Pasaulio Lietuvių Archyvas, kuris veikia, rodos, Bendruomenės globo- je, bet kurio atsaikings juridinis sa- vininkas nevisai aiškus. Jo rinkiniai, rodos, saugomi samdomose patalpo-

Šypsenos

Pavergtoji Lietuvoj

Kalėjime kalinys klausinėja naujai įleistaį:

- Už ką tu pakliuvai?
- Už tingėjimą.
- Tu juokiesi iš manęs. Už tokius dalykus dar nekiša į ka- lėjimą!

— Aš sakau tiesą. Vakar su savo geriausiu draugu diskutau- vau apie dabartinę politinę situ- aciją. Maniau, kad turėsiu laiko šiandien jį įskusti, bet, pasiro- dę, jis buvo greitesnis ir mane vakar įskundė...

Laimingas

Sovietinis poetas Eugenijus Jevtušenka, išdrįsęs atviresnį žodį pasakyti sovietiniams sta- bams, savo gyvenimą pradėjo ten, kur daugelis kitų rusų poe- tų baigė, būtent, Sibire. Gal to- dėl ir daugiau drąsos pas jį at- sirasdavo... Parinko Pr. Alš.

13 dienų su giminėm!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto Telefonas 537-2165

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENE
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniais

533-1121 Walter Duginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį, gegužės 13, Motinos Diena.

— Šį sekmadienį daroma rinkliava popiežiaus labdaros darbams.

— Šį trečiadienį, 10 v.r., laidojama a.a. Adelė Jakelaitienė-Visockienė, 66 m., iš Lietuvos Kankinių šventės lietuvių kapinėse. Praėjusią savaitę palaidoti: a.a. Sergijus Treigys ir a.a. Stasys Vaičiulis iš Pembroko.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse pradėti ruošti pamatai naujiems paminklams. Jie bus iškasti ir išlieti per 10 dienų. Kapinių lankymas — gegužės 27, sekmadienį, 3 v.p.p.

— Praėjusią savaitę sudaryta lietuvių kapinėms tvarkyti sekcija, kuriai pirmininkaus Jonas Andrulis. Ji veiks Anapilio sodybos korporacijos vadovybėje, nes ir pačios kapinės priklauso minėtai korporacijai.

— Katalikų moterų draugijos susirinkime, kuris įvyko gegužės 6 d., nutarta paminėti 30 m. sukaktį draugijos veiklos šioje parapijoje. Ta proga lapkričio 16-17 d.d. numatyta iškilinė su kultūriniu koncertu. Susirinkimo metu Aldona Vaitonienė dalyvės supažindino su įvairių Lietuvos vietovių audžiamais tautiniais drabužiais, paliustruodama juos skaidrėmis.

— Susituokė Algis B. Vitkus ir Irena Astrauskaitė, Henry J. Reiner ir Ziba K. Gvildytė.

— Gegužės 12 d. tuokiasi: Joseph G. Nizick ir Paulina P. Budaitė, Ričardas J. Urbantas ir Aldona Narušytė, Walter P. Demchuk ir Laima M. Meilutė.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 11 v.r., už a.a. Janina Kaknevičienę; sekmadienį 10 v.r., už a.a. Veronika Senkevičienę, 11 v.r. už a.a. prof. Antaną Ramūną (penktosios metinės).

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos — kas sekmadienį 9.30 v.r. su sekmadienio mokykla.

— Gegužės 6 d. Erika ir Petras Šernai atšventė savo 50 metų vedybinę sukaktį. Jie 1929 m. gegužės 7 d. Kaune buvo sutuokti kun. prof. Konstantino Kurnatausko. Sukaktuvininkai prie altoriaus savo vaikų, anūkų, draugų ir parapijiečių akivaizdoje atnaujino vedybinę prisieką. P. Šernas buvo šios parapijos pirmasis pirmininkas.

— Būrelių susirinkimai ryšium su parapijos finansiniu vėjumi prasidės šią savaitę.

— Jieva Povilaitienė paminėjo savo a.a. brolių Endrių Liokaitį, mirusį 1972 m. gegužės 5 d.

— Gegužės 5 d. Nora Novogrodskytė susituokė su Serge Desrayaud mūsų šventovėje.

— Laimikius (fantus) iškylai renka M. Dambarienė ir E. Sturminenė.

Lietuvių Namų žinios

— Šį sekmadienį, gegužės 13, Karaliaus Mindaugo menėje (viršutinėje — didžiojoje salėje) bus specialūs Motinos Dienos pietūs. Lietuvių Namai kviečia visas lietuves motinas ir močiutes atsilankyti. Atsilankiusios motinos bus papuoštos gėlėmis ir pavaišintos vynu. Pietų laikas nuo 12 iki 4 v. p.

— Svetainė „Lokys“ šį sekmadienį, gegužės 13, bus atidaryta įprastu laiku — nuo 12 iki 6 v. v.

— LN nuosirdžia dėkoja p. Sinkievičiui, Arnold's Meat & Delicatessen krautuvių savininkui, už paršuką — dovana Velykų stalui.

— Artėjant vasarai LN mažėja lietuviškų organizacijų rengiami po būviai. Gegužės 12, šeštadienį, bus Toronto Lietuvių Vyrų Choro koncertas — krikščiny. Gegužės 22, antradienį, Toronto vyresnieji tautiečiai LN minės savo veiklos 6 metų sukaktį Gedimino Pilies menėje.

— Pr. sekmadienį LN popietėje atsilankė 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: P. Norkevičius iš Detroito, G. L. Cibulskiai iš Simcoe, B. O. D. Čekos iš Delhi, K. Mikšys iš Hamiltono.

PARDUODU tautinius drabužius. Skambinti tel. 766-8573.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis šukuosenomis; specialistų pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baltai, vestuvės, sužadėtuvių, parenkamai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.r. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmosios Komunijos iškilmės mūsų parapijoje įvyko gegužės 6. Padėka seselei Loretai už vaikų paruošimą ir Toronto dainos vienetei "Volungė" už gražų giedojimą per 10 v. Mišias, vaikučiams einant Komunijos.

— Sv. Mišios už gyvas ir mirusias motinas laikomos per visą gegužės mėnesį: šokiadieniais 8 v., sekmadieniais ir šeštadieniais 9 v.r.

— "Share Life" arkivyskupijos labdaros įstaigoms išlaikyti rinkliava — šį sekmadienį, gegužės 13.

— Gegužinės pamaldos šokiadieniais — 7 v.v., šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių.

— Salės inventoriumi ir remėntams aukoj: Lietuvių Namai \$200, A. Juceliūnas \$55, E. Aukštakalnis \$30.

— Sekminėms, Šventosios Dvasios šventei, yra pakviestas svečias mons. V. Balčiūnas, kuris vadovaus Sekminių vigilijai ir pasakys pamokslus per visas Mišias sekmadienį, birželio 3.

— Mišios šeštadienį 8 v. už Magdalėną Prancevičienę, užpr. K. Starkutienė, 9.30 v. už Oną ir Antaną Paltonus, užpr. O. Kalinauskienė, 9 v. už Motinos Dienos novenai pavestas motinas, 10 v. už šeimos mirusius, užpr. A. E. Abromaičiai, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Joną ir Antaniną Maniūškas, užpr. J. Maniūška.

A.a. Sergijus Treigys, 72 m., buvęs ilgametis Vilkiškių ir Kybartų gimnazijų mokytojas, mirė nuo širdies smūgio gegužės 1 d. Palaidotas iš Prisikėlimo šventovės lietuvių Sv. Jono kapinėse gegužės 3 d., dalyvaujant gausiam būriui tautiečių. Atsisveikinimo žodį kapinėse tarė A. Rinkūnas. Velionis paliko žmoną, suaugusius vaikus ir daug kitų giminių. Būdamas lituanistas, domėjosi spauda ir, kol sveikata leido, bendradarbiavo "T. Žiburiuose", taisė kai kurių leidinių kalbą.

Plataus masto vestuvės. Gegužės 5 d. Lietuvos Kankinių šventovėje susituokė Algis Vitkus su Irena Astrauskaite. Jungtuvai apeigas atliko kun. P. Ažubalis, solo giedojo R. Strimaitis, vargonuotojas St. Gailevičius, ir "Gintaro" dainos vienetas, vadovaujamas G. Paulionienės. Vestuvinė puota įvyko Anapilio salėje, dalyvaujant arti 350 asmenų. Sveikinimo kalbas pasakė abu jaunųjų tėvai, iš jaunosios pusės gražią kalbą pasakė Edis Putrimas.

J. Tamulionis gegužės 5 d. savo šeimos ir draugų tarpe atšventė septyniadesimtąją amžiaus sukaktį.

Aukotojai. Toronto Lietuvių Namų "Labdaros" draugija, įvertindama "T. Žiburių" patarnavimus informacijos srityje, paukojo \$300. Iš Ošavos "Ešerio" klubo gauta auka \$25, iš KLB Rodney apylinkės — \$20. Visiems aukotojams reiškiamas nuosirdžia padėka.

Anapilio knygyne gautos naujos knygos:

R. Scarry, MANO ŽODYNAS, II laida. Kaina \$6.90.

H. Nagys, PRISIJAUKINSIU SAKALĄ. \$6.75.

K. Barėnas, KILOGRAMAS CUKRAUS. \$9.00.

J. Jankus, ANAPUS RYTOJAUS. Romanas. \$8.00.

ZANAVYKIA, I tomas. \$14.50.

J. Prunskis, LIETUVA BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOJE. \$6.75.

VI. Slaitas, NESU VEJO MALONĖ. Jė. \$5.75.

AI. Baronas, LAIVAI IR UOSTAI. Romanas. \$8.00.

A. Pakalniškis, STUDENTO DIENO. RASTIS. \$5.75.

A. Kairys, LAISVĖS SONATA. Poema. \$7.00.

V. Pietaris, ALGIMANTAS. Istorinė apysaka. 2 dalys. \$9.75.

KARYS nr. 2 ir 3.

LIETUVIŲ DIENOS, vasario mėn.

AUSRA, Windsor kvartetas, II laida. \$6.50.

Kapinių lankymo dieną gegužės 27, knygynas veiks ištisą dieną. Knygyne bus galima gauti specialių žvakių kapams puošti.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNIUS BAKVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

PERKU PINIGUS. Mokėsiu geras kainas už nam reikalingus Kestučio, Algirdo ir Vytauto D. gerai išsilaukusius pinigais. Reikalingi ir kiti reiki senovės lietuviški bei pasaulio pinigai bei medaliai. L. Mačiūnas, Box 5235, Sta. "E", Hamilton, Ont. L8S 4L3.

Toronto lietuvių vyrų choras, vadovaujamas V. VERIKAIČIO, koncertuoja Montrealyje. Šio choro koncertas-krikščynos Toronte — gegužės 12, šeštadienį, 6 v.v., Lietuvių Namuose

MOTINOS DIENOS proga, gegužės 13,

sekmadienį, nuo 12 v. iki 4 v. p. p., Lietuvių Namai ruošia

IŠKILMINGUS PIETUS

KARALIAUS MINDAUGO MENĖJE (antrame augšte, didžiojoje salėje)

Ateikite ir atsiveskite mamytes bei močiutes papiegti ir praleisti popietę lietuviškoj aplinkoj. Mamytės bus papuoštos gėlėmis ir pavaišintos vynu. Veiks baras. Kviečia Lietuvių Namai

TAUTOBAILĖS PARODA

PRITAIKOMOJO MENO MENININKAI:

V. VESELKA — medžio drožiniai, J. JASIŪNAS — audiniai

ATIDARYMAS — gegužės 26, šeštadienį, 4 val. po pietų

Maloniai kviečiame atsilankyti.

Parodą globoja Anapilio Moterų Būrelis

gegužės 26-27 dienomis ANAPILIO Parodų salėje

"Atžalyno" metinės

Jau tradicija tapęs Toronto tautinių šokių grupės "Atžalynas" koncertas — balius buvo suruoštas gegužės 5 d. Lietuvių Namuose. Prie vakarienių paruoštų stalų susėdus gausiam žiūrovam, išbėgo atžalyniečių armija — visos keturios grupės, beveik šimtinė gražiai pasipuošusio jaunimo. Dalį šokių atliko visi kartu, bet daugiausia šoka pasikrom grupėmėn scenoje, kuri buvo permaža, o salės viduryje. Jei mažieji linksmino publiką, o a k a m s būdingas stripsėjimais bei pakylimais, tai vyresnieji džiūgino puikiai atliekamais šokiais, kurių dalis buvo Toronte dar nematyti, atkeliavę iš Lietuvos. Atžalyniečiai, per keletą metų intensyviai dirbdami Silvijos Leparskienės vadovybėje, padarė didelę pažangą ir užsitikrino iškilią vietą tarp kitų grupių. Malonu buvo girdėti iš vadovės, kad "Atžalynas" ir toliau yra pasiryžęs tobulėti.

Koncerto programa nesiribojo šokiais — joje pasirodė ir kito kito meno puoselėtojai, būtent, solistai ir estradinės dainininkės. Naujas dalykas buvo jaunųjų solistų pasirodymas — Lindos Marcinukės ir Vytauto Paulionio. Solistė iki šiol reikiškesi daugiausia kaip pianistė, susidomėjo dainavimu ir žengia į sceną turėdama jau nemažą muzikinį patirtį. V. Paulionis taip pat dar neseniai pradėjo rodytis lietuvių scenoje. Abu dar jauni, kuriems šviečia ateitis. Publika juos nuosirdžiai sutiko, stipriai plojo ypač už lietuviškas dainas ir duetus. Buvo matyti, kad abu solistai jau yra daug pasiekę.

Koncerto programą praturtino ir "Vasaros garsų" trijulė (Aida Dovidaitytė, Vida Dovidaitytė ir Aldona Biskytė), kuri su akordeono palyda atliko keletą estradinų dainų. Šis skrajantis vienetas yra jau daug kartų koncertavęs ir turi gana ilgą dainų repertuarą. Jis yra padaręs nemažą pažangą dainavime ir, V. Verikaičio padedamas, yra pasiryžęs tobulėti.

Po meninės programos tėvų komiteto atstovas V. Dauginis sukvietė scenon visus pavienius atlikėjus, "Atžalyno" mokytojus, kurie buvo apdovanoti padėkos ženklais — gėlėmis. Tuo momentu salės viduryje stovėjo išsirikiavęs "Atžalynas" ir švytėjo tautinių drabužių spalvomis.

Programą lengva buvo sekti, nes ją sklandžiai pranešinėjo Vida Javaitė, turinti nemažą patirtį.

Po meninės programos visi svečiai vaišinosi skaniais pagaminiais p. Bubulienės valgiais, o atžalyniečiai ir šį kartą, nepaisydami nuovargio, parodė savo paslaugumą — aptarnavo svečių stalus. Loterijoje daug kam nusišypojo laimė, o šokiuose atgijo jaunystė, grojant "Good Time Boys" orkestru.

Šis sėkmingas metinis koncertas buvo daugelio rankų renginys — tėvų komiteto, kuriam pirmininkauja A. Zanderienė, "Atžalyno" vadovės S. Leparskienės, šokių mokytojų — V. Javaitės, D. Bubulienės, A. Zanderienės ir gausių šokių, kuriuos akordeonais lydėjo A. Biskytė, L. Morkūnaitė, E. Lukošius. Bv.

Jaunosios kartos veikėjai — Rasa Bukšaitytė ir Vytautas Mickevičius susituokė gegužės 5 d. Prisikėlimo šventovėje. Jaunoji yra ateitininkų veikėja ir "Volungės" dainininkė, o jaunasis — Liet. Bendruomenės veikėjas, gyvenęs Baltimorėje, JAV, bet kurį laiką gyvenęs bei studijavęs Toronte ir dirbęs KLB Toronto apylinkės valdyboje. Abu yra baigę augštuosius mokslus ir planuoja įsikurti Toronte. Jungtinių apygos giedoja "Volungės" vienetas, vadovaujamas D. Viskontienės. Vestuvinis pokylis įvyko "Old Mills" restorane, dalyvaujant tikrai abiejų šeimų artimiesiems.

• NAUJAM prenumeratoriui "Tėviškės žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

MONTREALQUE

Medžio šaknų skulptorius Pr. Balčiūnas ir J. Baltuonienė penkias savaites atostogavo Floridoje. Ta proga juodu surengė parodą St. Petersburgo lietuvių klubo patalpose, apilankė keletą muziejų, rado daug pažįstamų tautiečių. Su medžio šaknų skulptūromis jiedu dalyvavo amerikiečių festivaliuose: Pinellas, Seminole, Clearwater ir Miami North. Pastarąją vietovę paroda buvo sėkmingiausia. Publika visur Pr. Baltuonio darbus gerai įvertino. T.

jardins tarptautinėje vaiko metų šventėje, rengtoje provincinės valdžios imigracijos departamento ir visų Montrealyje etninių grupių šeštadienių mokyklų. Lietuvių mokyklos paruoštame skyriuje buvo parduojami pačių mokinių padaryti rankdarbiai. Aptarnavo daugiausia patys mokiniai. Skyrus buvo dekoruotas lietuviška vėliava, Lietuvos vaizdų ir vaiko tema nuotraukomis.

Balandžio 29, sekmadienį, 11 v., lietuvių mokykla atliko programą. Visi mokiniai padainavo keletą dainų ir pašoko tautinių šokių.

Sventės ruošioje dirbo visi — mokiniai ir mokytojai. Visas išlaidas, surištas su pasirodymu, apmokėjo provincinė valdžia. P. A.

Adolfas ir Lionė Jurjonai, veiklūs "Neringos" j. s. kuopos nariai, šį pavasarį persikelia iš Montrelio į savo ūkį, esantį apie 80 mylių nuo Montrelio. Neringiečiai bei jų artimi draugai jiems surengė išleistuves, įteikdami vertingą dovaną ir palinkėdami ir toliau nepamiršti savo draugų bei kuopos, palaikyti glaudžius ryšius su jos veikla.

Toronto vyrų chorui koncertuojant "NL" spaudos balius metu Montrealyje, čia lankėsi nemažai svečių. Ta proga viešojo ir Toronto "Baltijos" j. s. kuopos pirm. Vytautas Keturakis, kuriam "Neringos" j. s. kuopa Montrealyje surengė gražų pagerbimą ryšium su jo sugrįžimu į Saulių Sąjungos eiles. Neringiečiai bei kiti jo draugai jam įteikė didelę tautinę juostą kaip simbolį ryžto ir pasišventimo dirbti tautinį, visuomeninį darbą. Nijolė Bagdžiūnienė

Lituanistinė mokykla dalyvavo balandžio 27-28-29 d. d. Complexe Des-

"Ku-kū" Montrealyje. Gegužės 27, sekmadienį, po 11 v. pamaldų, AV par. salėje turėsime progą pažvelgti į save iš linksmesnės pusės — atvyksta Ročesterio lietuvių jaunimo vaidintojų grupė su A. Kairo 3 v. komedija "Ku-kū". Režisoriai — Andrius Cieminis, dekoracijos — Danutės Kroktytės. Vaidina: Vilija Dėdinaitė, Darius Kašinskas, Rasa Kroktytė, Antanina Žmuidzinaitė, Arnoldas Ollis, Paulius Klimas, Gailutė Tamošiūnaitė, Alfonsas Dziakonas. Grimas — Stasio Ilgūno.

Montrelio ateitininkai šventia savo metinę šventę, tikisi svečių iš kitų kolonijų ir kviečia visus montrealičius dalyvauti kartu.

Ateitininkų informacija

"Ku-kū"

A. KAIRIO komedija MONTREALYJE

gegužės 27, sekmadienį, po 11 val. pamaldų Aušros Vartų par. salėje

Vaidins: Ročesterio lietuvių jaunimo vaidintojų grupė

Priedo — šalti pietūs, kava, pyragai.

Bilietai: suaugusiems — \$4, moksleiviams — \$2.

Kviečiami visi, visi! Rengia — Montrelio ateitininkai

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6.0 %	Asmeninės 11.5 %
Taupomasis s-tas 9.25 %	Nekiln. turto 11 %
Pensijų planas 9 %	Cekijų kreditas 12 %
Term. ind. 1 m. 10.25 %	Investicines nuo 12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Filatelistų ir numizmatikų paskutinis prieš vasarą susirinkimas įvyks gegužės 13 d., 3 v. p. p. Prisikėlimo parapijos patalpose — skautų būkle.

"Vasaros garsų" trijulė (Aida Dovidaitytė, Vida Dovidaitytė, Aldona Biskytė) gegužės 6, sekmadienį, Rodney, Ont., Lietuvių Namuose, atliko pagrindinę dalį meninės programos Motinos Dienos minėjime. Muzikinę ir žodinę programą dalį atliko vietinis jaunimas. Motinos Dienos tema kalbėjo kun. Pr. Gaidas. Iš Toronto minėjime dalyvavo p.p. Biskiai ir p.p. Dovidaičiai. Gegužės 12 ir 13 d. d. "Vasaros garsų" trijulė koncertuos tautinių grupių festivalyje Thunder Bay, Ont.

CFRB radio stotis turi programą "Let's be personal", kurios vedėjas yra Bill McVean. Š. m. gegužės 5 d. toje programoje buvo neigiamai įveidžiantis išsireikšta apie lietuvių. Kalbėtojas, papasakojo apie įvairius neigiamos pobūdžio įvykius įvairiuose kraštuose, taip baigė savo kalbą: "What are we going to do? Live like Lithuanian peasants?" Toronto ir apylinkių lietuviai turėtų protestuoti prieš tokią programą, ir paskambinti radio stoties vedėjui telefonu 924-5711.

KLB apylinkės v-ba gegužės 3 d. posėdyje paruošė planus "Vilniaus" paviljonui. Svarstyta finansinė pagalba pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. Jaunimo reikalams pakviesta nauja valdybos narė Ramunė Jonaitienė-Sakalaitė. Numatytas kultūrinis jaunimo parengimas, kurio metu bus renkama iškilioji lietuvių (Miss Vilnius).

Naujoji "Paramos" valdyba pasiskirstė pareigoms 1979-80 m. laikotarpiui: pirm. V. Aušros, vicepirm. O. Delkus, išd. H. Stepaitis, sekr. S. Masionis, narys dr. J. E. Birgiolas. Prižiūrės komitetas: pirm. A. Kuolas, sekr. A. Jucys, narys G. Berius. Kredito komitetas: pirm. L. Šeškus, sekr. T. Stanulis, narys V. Petraitis.

Toronto moksleiviai ateitininkai metinės šventės proga išleido ir siemet tradicinį savo laikraštį "Pirmyn, Jaunime!" 42 nr. Redagavo Rita Rudaitytė, iliustravo piešiniais — Tomas Patašius, Bernadeta Abromaitytė, Dana Čepaitė, Dana Skukauskaitė. Metinė ateitininkų moksleivių tema: "Ateitininkai vakar, šiandien ir rytoj". Siame leidinyje, gražiai atspausdintame, yra daug įdomių ir aktualių rašinių, parašytų pačių moksleivių.